

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

27

YASAMA YILI

3

SIRA SAYISI: 144

Antalya Milletvekili Kemal Çelik ile 104 Milletvekilinin Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2368) ile Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türk Vatandaşlığı Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/2385) ve İçişleri Komisyonu Raporu

Not: Bu Sıra Sayısına; elektronik ortamda

“http://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/sirasayi_sd.sorgu_baslangic”
internet adresindeki sorgu sayfası üzerinden erişilebilmektedir.

Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

İÇİNDEKİLER

Sayfa

• 2/2368 Esas Numaralı Teklifin

- TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı	4
- Katılma Yazıları	6
- Genel Gerekçesi	7
- Madde Gerekçeleri	8

• 2/2385 Esas Numaralı Teklifin

- TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı	20
- Katılma Yazısı	20
- Genel Gerekçesi	20
- Madde Gerekçeleri	20
- Metni	21

• İçişleri Komisyonu Raporu.....

22

• Muhalefet Şerhleri.....

28

• Teklif Metni.....

56

• İçişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin.....

57

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifimiz ve gerekçesi ekte sunulmaktadır.

Gereğini arz ederiz.

<i>Kemal Çelik</i>	<i>Cemil Yaman</i>	<i>Şeyhmus Dinçel</i>
Antalya	Kocaeli	Mardin
<i>Mehmet Sait Kirazoğlu</i>	<i>Abdullah Ağralı</i>	<i>Mustafa Levent Karahocagil</i>
Gaziantep	Konya	Amasya
<i>Kadir Aydın</i>	<i>Hacı Osman Akgül</i>	<i>Mehmet Kasım Gülpınar</i>
Giresun	Gümüşhane	Şanlıurfa
<i>Fahri Çakır</i>	<i>Ramazan Can</i>	<i>Bahar Ayyazoğlu</i>
Düzce	Kırkkale	Trabzon
<i>Necip Nasır</i>	<i>Ahmet Uzer</i>	<i>Yusuf Başer</i>
İzmir	Gaziantep	Yozgat
<i>Zeynep Yıldız</i>	<i>Osman Ören</i>	<i>Osman Nuri Gülaçar</i>
Ankara	Siirt	Van
<i>Cengiz Demirkaya</i>	<i>Mustafa Arslan</i>	<i>İbrahim Yurdunuseven</i>
Mardin	Tokat	Afyonkarahisar
<i>Sabri Öztürk</i>	<i>Selim Yağcı</i>	<i>Jülide İskenderoğlu</i>
Giresun	Bilecik	Çanakkale
<i>Yücel Menekşe</i>	<i>Zemzem Gülender Açıanal</i>	<i>Zeynep Gül Yılmaz</i>
Nevşehir	Şanlıurfa	Mersin
<i>Bekir Kuvvet Erim</i>	<i>Fatma Betül Sayan Kaya</i>	<i>Ahmet Berat Çonkar</i>
Aydın	İstanbul	İstanbul
<i>Yasin Uğur</i>	<i>Habibe Öçal</i>	<i>İffet Polat</i>
Burdur	Kahramanmaraş	İstanbul
<i>Asuman Erdoğan</i>	<i>Belgin Uygur</i>	<i>Osman Aşkın Bak</i>
Ankara	Balıkesir	Rize
<i>Emine Yavuz Gözgeç</i>	<i>Cemal Bekle</i>	<i>Ravza Kavakcı Kan</i>
Bursa	İzmir	İstanbul
<i>Zülfü Demirbağ</i>	<i>İrfan Kartal</i>	<i>Abdullah Güler</i>
Elâzığ	Van	İstanbul

<i>Orhan Yegin</i>	<i>Selim Gültekin</i>	<i>Selman Özboyacı</i>
Ankara	Niğde	Konya
<i>Tülay Kaynarca</i>	<i>İmran Kılıç</i>	<i>Sermin Balık</i>
İstanbul	Kahramanmaraş	Elâzığ
<i>Cemal Öztürk</i>	<i>Zülfü Tolga Ağar</i>	<i>Nevzat Şatıroğlu</i>
Giresun	Elâzığ	İstanbul
<i>Emine Zeybek</i>	<i>Semra Kaplan Kıvırcık</i>	<i>Ahmet Hamdi Çamlı</i>
Kocaeli	Manisa	İstanbul
<i>Hakan Kahtalı</i>	<i>Ziver Özdemir</i>	<i>Fehmi Küpçü</i>
Malatya	Batman	Bolu
<i>Mustafa Ataş</i>	<i>Abdullah Doğru</i>	<i>Mehmet Ali Özkan</i>
İstanbul	Adana	Manisa
<i>Adnan Günnar</i>	<i>Müslüm Yüksel</i>	<i>Recep Şeker</i>
Trabzon	Gaziantep	Karaman
<i>Fatih Süleyman Denizolgun</i>	<i>Erol Kaya</i>	<i>Mehmet Mehdi Eker</i>
İstanbul	İstanbul	Diyarbakır
<i>Aziz Babuşcu</i>	<i>Efkan Ala</i>	<i>Tahir Akyürek</i>
İstanbul	Bursa	Konya
<i>Lütfiye Selva Çam</i>	<i>Mustafa Esgin</i>	<i>Fatih Şahin</i>
Ankara	Bursa	Ankara
<i>Ahmet Yıldız</i>	<i>Meliha Akyol</i>	<i>Selami Altınok</i>
Denizli	Yalova	Erzurum
<i>Hülya Nergis</i>	<i>Serap Yaşar</i>	<i>Ceyda Çetin Erenler</i>
Kayseri	İstanbul	Kütahya
<i>Eyüp Özsoy</i>	<i>Yusuf Ziya Yılmaz</i>	<i>Muhammed Fatih Toprak</i>
İstanbul	Samsun	Adıyaman
<i>Mustafa Hilmi Dülger</i>	<i>Fatma Aksal</i>	<i>Mehmet Akif Yılmaz</i>
Kilis	Edirne	Kocaeli
<i>Halil Özşavlı</i>	<i>İbrahim Aydemir</i>	<i>Yaşar Kırkpınar</i>
Şanlıurfa	Erzurum	İzmir
<i>İsmail Kaya</i>	<i>Tamer Dağlı</i>	<i>Selahattin Minsolmaz</i>
Osmaniye	Adana	Kırıkkaleli

<i>Mustafa Demir</i>	<i>Feyzi Berdibek</i>	<i>Yavuz Ergun</i>
İstanbul	Bingöl	Niğde
<i>Vildan Yılmaz Gürel</i>	<i>Oğuzhan Kaya</i>	<i>Mustafa Kendirli</i>
Bursa	Çorum	Kırşehir
<i>Şahin Tin</i>	<i>Ahmet Zenbilci</i>	<i>Rizgin Birlık</i>
Denizli	Adana	Şırnak
<i>Ebubekir Bal</i>	<i>İlyas Şeker</i>	<i>İsmet Uçma</i>
Diyarbakır	Kocaeli	İstanbul
<i>Atilla Ödünç</i>	<i>Müşerref Pervin Tuba Durgut</i>	<i>Mustafa Yel</i>
Bursa	İstanbul	Tekirdağ

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

2/2368 esas nolu Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifine imzama koyuyorum.

Gereğini arz ederim.

20.11.2019

Zehra Taşkesenlioğlu Ban
Erzurum

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

2/2368 esas numaralı Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifine imzama koyuyorum.

Gereğini arz ederim.

19.11.2019

Mücahit Durmuşoğlu
Osmaniye

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYONLAR (2/2368)	
ESAS	İçişleri Komisyonu
TALİ	Plan ve Bütçe Komisyonu

GENEL GEREKÇE

6755 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Alınması Gereken Tedbirler ile Bazı Kurum ve Kuruluşlara Dair Düzenleme Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabul Edilmesine Dair Kanun ile Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı, Türk Silahlı Kuvvetleri kadro ve teşkilat yapısından çıkarılarak silahlı bir genel kolluk kuvveti statüsü kazanmıştır. Bu değişiklik ile doğrudan ve her yönüyle İçişleri Bakanlığının bağlı kuruluşu haline gelen Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığının, Genelkurmay Başkanlığı ve Türk Silahlı Kuvvetleri ile seferberlik ve savaş hali dışında herhangi bir bağı kalmamıştır. Bu kapsamda eskiden Türk Silahlı Kuvvetlerinin tabi olduğu mevzuata istinaden yürütülen hususlarda Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığının İçişleri Bakanlığına bağlanmış olması nedeniyle çeşitli kanunlarda düzenleme yapılması gerekmektedir. Ayrıca Emniyet Genel Müdürlüğüne bağlı birimlerin tek merkezden kontrol edilebilmesi, karar alma ve uygulama, temsil ve yönetimde etkinliğe sahip, hızlı reaksiyon gösterecek ve müdahale edecek bir yapıya kavuşturulabilmesi, bu kapsamda personel görevlendirilebilmesi ve bu personelin özlük haklarının belirlenmesi amacıyla düzenleme yapılması ihtiyacı bulunmaktadır. Diğer taraftan 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanununun yürürlüğe girmesinden sonra ortaya çıkan gelişmeler ve uygulamada yaşanan sorunların ortadan kaldırılması, göç yönetimi sisteminin daha da güçlendirilmesi amacıyla çeşitli düzenlemelerin hayata geçirilmesi önem arz etmektedir.

Bu kapsamda Kanun Teklifimiz ile;

- İkinci Sınıf Emniyet Müdürü rütbesinde zorunlu en az bekleme süresinin 2 yıla yükseltilmesi,
- Polis eğitim ve öğretim kurumları ile polis moral eğitim merkezlerinde birim yöneticisi olarak görevlendirilen Birinci Sınıf Emniyet Müdürü rütbesindeki personel ile İl Emniyet Müdürü olarak görevlendirilen Birinci Sınıf Emniyet Müdürlerinin mali ve özlük haklar açısından emsalleriyle aralarında ortaya çıkan farkların ortadan kaldırılması,
- Personelin ödüllendirilmesi hususunda İçişleri Bakanlığına bağlı genel kolluk kuvvetleri arasında yeknesaklığın sağlanması,
- Komiser yardımcılığı sınavlarına müracaat için polis memuru, başpolis ve kıdemli başpolislerde aranan yaş şartının kaldırılması,
- Takviye kuvvet olarak diğer illere gönderilen çevik kuvvet birimlerine görevlendirildikleri il valiliğince sağlanan olanaklardan, takviye kuvvet olarak görevlendirilen diğer personelin de yararlandırılması,
- Terörle mücadele sırasında alıkonulan veya kaybolan Emniyet Teşkilatı personelinin ailelerinin, gaiplik kararı alınıncaya kadar her türlü sosyal hak ve yardımlardan yararlanmaya devam ederek mağdur olmamaları,
- Teröristle mücadele ve sınır ötesi operasyonlar, uluslararası barışı destekleme kapsamındaki faaliyetler, üs bölgeleri gibi mahrum yerlerde görev yapan personelin tedavilerinde Sahil Güvenlik Komutanlığı ve Jandarma Genel Komutanlığının envanterindeki ilaç ve tıbbi sarf malzemelerini herhangi bir ücret ve katılım payı alınmaksızın kullanılabilmesi,
- Emniyet Genel Müdürlüğü, Sahil Güvenlik Komutanlığı ve Jandarma Genel Komutanlığı personeline verilebilecek madalya ve ödüllere ilişkin usul ve esasların belirlenmesi,
- Uzman jandarmalardan branşı görevini yapamayacak derecede hastalığı olanlara branş değişikliği hakkı tanınması,

- İkamet izni başvurularının yoğunluğu nedeniyle nitelikleri İçişleri Bakanlığınca belirlenecek aracı kurumlar vasıtasıyla başvuru işlemlerinin yapılabilmesine imkan sağlanması,
  - Ülkemizin karşı karşıya kaldığı düzensiz göç akını göz önüne alındığında, düzensiz göçle mücadelede daha verimli sonuçlar alınabilmesi ve düzensiz göç sahasının dinamik yapısına cevap verilebilmesini teminen düzenlemeler yapılması,
  - Düzensiz göçmenlerin tamamının geri gönderme merkezlerinde barındırılmasının kamu maliyesi üzerinde oluşturduğu yükü azaltmak ve yabancıları gönüllülük çerçevesinde geri dönüğe teşvik etmek amacıyla idari gözetime alternatif yükümlülükler düzenlenmesi,
  - Düzensiz göçmenlerin gönüllü geri dönüşlerinin sağlanması,
  - Refakatsiz çocukların geri gönderme merkezlerinde barındırılmasının doğuracağı sorunların önüne geçilmesi,
  - Ülkemizden koruma talep eden yabancıların ülkemizde dengeli bir nüfus dağılımı içinde ikamet etmeleri ve yükümlülüklere uymalarının sağlanması,
ve benzeri konularda düzenlemeler yapılması öngörülmektedir.
- Bu düzenlemelerin yanında, Kanun Teklifimizle ayrıca;
- Kumar oynayanlara verilecek idari para cezasının bin Türk Lirasına yükseltilmesi,
  - Cumhurbaşkanıca belirlenen ihracat tutarını sağlayan ihracatçılara sağlanan iki yıl süreli hususi damgalı pasaport hakkının süresinin dört yıla çıkarılması,
  - 2525 sayılı Soyadı Kanununun 3 üncü maddesine aykırı soyadları ile yazım ve imla hatası veya düzeltme işareti kullanılmamasından kaynaklanan anlam değişiklikleri bulunan, genel ahlaka uygun olmayan, toplum tarafından gülünç karşılandığı değerlendirilen ad ve soyad değişikliğiyle ilgili iş ve işlemlerin üç yıllık süreyle il ve ilçe idare kurullarınca yürütülebilmesi,
  - Radyo ve televizyonlarda uyuşturucu ve zararlı alışkanlıklar ile mücadele, trafik, yol ve yolcu güvenliği, suçun önlenmesi, afet yönetimi, nüfus hizmetleri ve düzensiz göçle mücadele konularında ayda en az doksan dakika süreyle uyarıcı ve eğitici mahiyetteki yayınlar yapılması,
ve diğer bazı düzenlemelerin hayata geçirilmesi öngörülmektedir.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1- 1700 sayılı Dahiliye Memurları Kanununda mülki idare amirleri açısından birinci sınıf statüsünün kazanılması hususu düzenlenmekle birlikte hangi hallerde birinci sınıf statüsünün kaybedileceği düzenlenmemektedir. Madde ile, 1700 sayılı Kanunun ek 4 üncü maddesi yeniden düzenlenerek mülki idare amirlerinin birinci sınıf statüsünü kaybetme hallerinin düzenlenmesi öngörülmektedir.

Madde 2- Madde ile, 3201 sayılı Kanunun 13 üncü maddesinde düzenleme yapılarak Özel Güvenlik Denetleme Başkanı ile Özel Harekat Başkanı görev unvanları “Başkanlık” başlığı altında birleştirilmiş, yapılan düzenlemeye uygun olarak Başkanlıklarda 1 inci meslek derecesindeki Birinci Sınıf Emniyet Müdürlerinin “Başkan”, 2. meslek derecesindeki Birinci Sınıf Emniyet Müdürlerinin “Başkan Yardımcısı” olarak görevlendirilmesi, İkinci Sınıf Emniyet Müdürü rütbesindeki personelin Şube Müdürü olarak görevlendirilebilmesine imkan sağlanmaktadır. Böylece Başkanlık ve birimlerinin temsil, karar alma ve yönetimde etkinliği daha tecrübeli yönetici kadroların istihdam edilmesiyle sağlanabileceği öngörülmektedir.

Madde ile ayrıca, İkinci Sınıf Emniyet Müdürü rütbesindeki personelin ilçe emniyet müdürü olarak görevlendirildiği önemli ilçelerde halihazırda unvanı ilçe emniyet müdürü ve şube müdürü olan Üçüncü Sınıf Emniyet Müdürü rütbesindeki personelin bu ilçelerde ilçe emniyet müdür yardımcısı olarak görevlendirilebilmesine imkân sağlanmaktadır.

Madde 3- Madde ile, 3201 sayılı Kanununun 13 üncü maddesinde yapılan değişikliğe uyumlu olarak Özel Güvenlik Denetleme Başkanı ile Özel Harekat Başkanı görev unvanları “Başkanlık” başlığı altında birleştirilmektedir.

Madde 4- Madde ile, 3201 sayılı Kanununun 55 inci maddesinde düzenleme yapılarak 2. Sınıf Emniyet Müdürü rütbesine terfi eden personelin hizmetinden en iyi şekilde istifade edilebilmesi ve personelin kendini bir üst rütbenin gereklerine uygun şekilde yetiştirebilmesi amacıyla, bir üst rütbeye terfi için bu rütbede zorunlu en az bekleme süresi bir yıldan iki yıla çıkarılmaktadır.

Yüksek Değerlendirme Kurulunun kadro sayılarını aşmamak kaydıyla her yıl hizmet ihtiyacına göre amir rütbesinde bulunması gereken sayıyı belirleyebilmesi amaçlanmaktadır.

Mevcut sistemde amir sınıfı personel, bir üst rütbeye terfi edebilmek için her rütbe geçişinde yazılı ve sözlü sınava girmektedir. Bu rütbe geçişi işlemleri görevde yükselme kapsamında olmadığından sınavlar ile hizmet içi eğitimler sadece üst düzey yöneticiliğe adım atacak Emniyet Amiri rütbesinden Dördüncü Sınıf Emniyet Müdürlüğü rütbesine terfide uygulanacak şekilde düzenlenmektedir.

Başpolis ve kıdemli başpolis memurlarının komiser yardımcılığı rütbesine yükselmelerine ilişkin esaslar 3201 sayılı Kanununun geçici 29 uncu maddesinde düzenlendiğinden maddedeki ilgili hükümler yürürlükten kaldırılmaktadır.

Mevcut durumda buldukları rütbede 5 yıl süreyle terfi edemeyen Emniyet Amiri ve Emniyet Müdürü rütbesindeki personel re’sen emekli edilmektedir. Yapılan düzenleme ile yetmiş personel kaybının önüne geçmek için, hizmet ihtiyacı sebebiyle emekliye sevk edilmesi uygun görülmeyen personelin fiili hizmet sürelerinin Yüksek Değerlendirme Kurulu Kararı ve Bakan onayı ile ikişer yıl periyotlarla toplamda dört yıl olmak üzere uzatılabilmesine imkan sağlanmaktadır.

Hizmet ihtiyacı sebebiyle göreve devam ettirilen personelden bu süre içerisinde kendi isteğiyle emekli olmak isteyenlerin hak kaybına uğramaması için re’sen emekli edilenlerle aynı haklara sahip olmaları hükme bağlanmaktadır.

Madde 5- Madde ile, 3201 sayılı Kanununun 86 ncı maddesinde düzenleme yapılarak Emniyet Genel Müdürlüğü personelinin çeşitli ödüller ile taltif edilebilmesi, ödül ve madalya verilecek durumlar ile madalya, para ödülleri ve diğer ödüllerin bütçesinin belirlenmesi, emniyetin icra ettiği görevler açısından ödül verilecek durumların ortaya konulması amaçlanmaktadır.

Madde 6- Çevik Kuvvet birimlerinin bağlı buldukları kadrolarından diğer illerde görevlendirilmeleri halinde beslenme ve barınma ihtiyaçları geçici görevli buldukları il valiliğince karşılanmaktadır. Madde ile, 3201 sayılı Kanununun ek 16 ncı maddesinde düzenleme yapılarak çevik kuvvet dışında geçici olarak görevlendirilen diğer personelin de beslenme ve barınmasına ilişkin ihtiyaçlarının karşılanması öngörülmektedir.

Madde 7- Emniyet Genel Müdürlüğünün yeniden teşkilatlanması kapsamında; benzer iş yapan birimlerin birleştirilerek personel tasarrufu sağlanması, yalınlaştırma ve sadeleştirme amacıyla 3201 sayılı Kanununun ek 22 ncı maddesi yürürlükten kaldırılmaktadır.

Madde 8- Madde ile, 3201 sayılı Kanununun ek 31 inci maddesinde düzenleme yapılarak mali ve özlük haklar bakımından; büyükşehir olmayan illerde görevli il emniyet müdürleri, Ankara, İstanbul ve İzmir dışında görevli il emniyet müdürlerine; polis eğitim ve öğretim kurumları ile polis moral eğitim merkezlerinde birim yöneticisi olarak görevlendirilen Birinci Sınıf Emniyet Müdürü rütbesindeki personel, polis başmüfettişlerine eşitlenerek aynı rütbede farklı birimlerde görev yapan birim yöneticileri açısından hak kaybı olmaması amaçlanmıştır.

Madde 9- Madde ile, 3201 sayılı Kanuna ek madde eklenerek Emniyet Genel Müdürlüğü bünyesinde görevli Emniyet Teşkilatı personelinden; terörle mücadele görevi sırasında veya bu görevlerinden dolayı kaybolan veya alıkonulanların ailelerinin mağdur edilmemesi amacıyla ilgili personel hakkında gaiplik kararı verilinceye kadar geçen süre içerisinde ailelerinin personelin aylıklarını alabilmelerine ve her türlü sosyal hak ve yardımlardan yararlanabilmesine yönelik düzenleme yapılmaktadır.

Madde 10- Madde ile, 3201 sayılı Kanunun geçici 26 ncı maddesinde düzenleme yapılarak Polis Akademisinden mezun amirlerle, memurluktan amirliğe geçen personel arasındaki farklılığın kaldırılarak üniversite mezunu amirlerin (A) grubu, yüksekokul ve daha aşağı derecede eğitime sahip amirlerin (B) grubu amir sayılması sağlanmaktadır.

Madde 11- Madde ile, 3201 sayılı Kanunun geçici 29 uncu maddesinde düzenleme yapılarak komiser yardımcılığı sınavlarına müracaat için polis memuru, başpolis ve kıdemli başpolislerde aranan yaş ve lisans şartının birçoğu fiilen komiser yardımcılığı rütbesi karşılığı görev unvanlarında çalıştırılan başpolis ve kıdemli başpolis memurlarının mağduriyetlerinin giderilmesine yönelik düzenleme yapılmaktadır.

Madde 12- Madde ile, üst düzey personel ihtiyacının karşılanması amacıyla Kanunun yürürlük tarihinden itibaren on yıllık süre ile Birinci Sınıf Emniyet Müdürlerinin genel kadro sayısına oranının onbinde 35, İkinci Sınıf Emniyet Müdürlerinin oranının onbinde 50 olarak uygulanması öngörülmektedir.

Madde 13- 2016 yılında yapılan düzenleme ile belirlenen ihracat tutarını sağlayan ihracatçılarımıza iki yıl süreli hususi damgalı pasaport hakkı verilmiştir. Madde ile, ihracatçılarımızın yeni pazarlara girmelerini ve mevcut pazarlarda devamlılıklarını sağlamaları amacıyla hususi damgalı pasaport süresinin iki yıldan dört yıla çıkarılması düzenlenmektedir.

Madde 14- Madde ile, Denizli, Malatya, Elazığ ve Afyonkarahisar illerimizde meydana gelen depremlerden zarar gören vatandaşların mağduriyetlerinin giderilmesi amacıyla düzenleme yapılmaktadır.

Madde 15- Madde ile, 257 sayılı Kanunun 2 nci maddesinde düzenleme yapılarak Jandarma Genel Komutanlığı emrinde görevli er ve erbaşların harçlıklarının ödenmesine ilişkin olarak, birinci ve ikinci derecede kalkınmada öncelikli yörelerde ödeme yapılacak birliklerin tespitinin yetkisi İçişleri Bakanlığına tanınmaktadır.

Madde 16- Madde ile, Sahil Güvenlik Komutanlığı bünyesinde bulunan ve alanında uzman yetişmiş personelin Komutanlığımız bünyesinde çalışmaya devam etmesini sağlamak ve mevcut istisnai memurların özlük haklarında hak kayıplarının yaşanmaması maksadıyla düzenleme yapılmaktadır.

Madde 17- Madde ile, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığının İçişleri Bakanlığına bağlanması doğrultusunda uyum düzenlemesi yapılmaktadır.

Madde 18- Jandarma Genel Komutanlığı, Sahil Güvenlik Komutanlığı ve Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi Başkanlığı bünyesinde bulunan “ek hizmet tazminatı alabilecek” Tabur Komutanlığı ve Bölük Komutanlığı eşiti görev yerlerinin İçişleri Bakanlığınca belirlenmesi amaçlanmaktadır.

Ayrıca Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı kadrolarında görevli uzman tabip, uzman diş tabibi, tabip, diş tabibi ve uzman olanlara 926 sayılı Kanunun ek 17 nci maddesine göre sağlık hizmetleri tazminatı ödenebilmesi imkânı sağlanmakta ve tazminatın oranı ile usul ve esaslarının belirlenmesine ilişkin tasarruf yetkisi İçişleri Bakanlığına tanınmaktadır.

Madde 19- Madde ile, 2018 yılından itibaren 657 sayılı Kanunun 4/B maddesine istinaden temin edilmeye başlayan sözleşmeli personelin de Sahil Güvenlik Komutanlığı personeli arasında sayılması, diğer tüm statülerde olduğu gibi tabi oldukları mevzuatın belirtilmesi ve diğer tüm personel gibi tayin bedeli alabilmesi maksadıyla düzenleme yapılmaktadır.

Madde 20- Madde ile, Sahil Güvenlik Komutanlığının İçişleri Bakanlığına bağlanması doğrultusunda uyum düzenlemesi yapılmaktadır.

Madde 21- Madde ile, 2692 sayılı Kanunun 19 uncu maddesinde düzenleme yapılarak Sahil Güvenlik Komutanlığı personelinin çeşitli ödüller ile taltif edilebilmesi, ödül ve madalya verilecek durumların belirlenmesi, madalya, para ödülleri ve diğer ödüllere ilişkin mali düzenlemelerinin yapılması, her statüden personelin aynı katsayı üzerinden hesaplanan miktarlarda ödül alabilmelerini sağlayarak daha hakkaniyetli bir sistem tesis edilmesi, Sahil Güvenlik Komutanlığının icra ettiği görevler açısından ödül verilecek durumların daha açık ve net olarak ortaya konulmasına ilişkin düzenleme yapılması amaçlanmaktadır.

Madde 22- Madde ile, 2692 sayılı Kanunun ek 4 üncü maddesinde düzenleme yapılarak Sahil Güvenlik Komutanlığı tarafından ilk defa kurulacak vardiya yatakhaneleri, gazinolar, sosyal tesisler ve eğitim merkezleri ile kantinlerin ilk kuruluş sermayelerinin Sahil Güvenlik Komutanlığı bütçesine konulacak ödenekten karşılanabilmesi ve madde metninde sayılan tesislerin yılı merkezi yönetim bütçe kanunu ile belirlenen genel giderlerinin Türk Silahlı Kuvvetleri ve Jandarma Genel Komutanlığında olduğu gibi genel bütçeden karşılanabilmesi bu yerlerin tamamı veya bir kısmının kiraya verilebilmesi, bu yerlerin gelirlerinden hazine payı ödenebilmesi, tesislerden istifade edenlerden üye aidatı ve kart ücreti alınabilmesi ile bu suretle elde edilen gelirlerin harcanmasına ilişkin usul ve esasların belirlenmesi ve ayrıca Jandarma Genel Komutanlığı, Sahil Güvenlik Komutanlığı ve Türk Silahlı Kuvvetleri mensubu personelin bu tesislerden karşılıklı olarak istifade edebilmeleri amaçlanmaktadır.

Madde 23- Sahil Güvenlik Komutanlığı personeline verilecek madalya ve ödüller 2692 sayılı Kanunun 19 uncu maddesinde düzenlendiğinden ek 5 inci madde yürürlükten kaldırılmaktadır.

Madde 24- Madde ile 2692 sayılı Kanuna ek madde eklenerek, Sahil Güvenlik Komutanlığı mensubu subay ve astsubaylardan 2803 sayılı Kanunun geçici 9 uncu maddesinin yürürlük tarihinden önce ve sonra nasbedilen personel için mecburi hizmet yükümlülüğüne ilişkin ortak düzenleme yapılması ve uygulamada yaşanan farklılıklarının giderilerek mecburi hizmet yükümlülüğünde yeknesaklığın sağlanması amaçlanmıştır.

7166 sayılı Sosyal Hizmetler Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile Türk Silahlı Kuvvetlerinde görev yapan pilotların 15+3 yıl olan yükümlülük süresi 15+6 olarak değiştirilmiş, aynı Kanunla 2920 sayılı Türk Sivil Havacılık Kanununun 98 inci maddesinin ikinci fıkrasından sonra gelmek üzere "İçişleri Bakanlığı bünyesinde görev yapan uçuculardan, kendi mevzuatlarında belirtilen mecburi hizmet sürelerini tamamlamadan sağlık durumları hariç olmak üzere bir mahkeme veya disiplin kurulu kararına dayanılarak işiği kesilenler, istifa edenler veya müstafi sayılanlar kalan mecburi hizmet süresi dolmadan yeterlik belgesinin sağladığı yetki ve imtiyazları kullanamazlar." hükmü eklenmiştir. Özellikle büyük maliyetlerle eğitim verilerek mezun edilen uçuş personelin, kamu hizmetinin aksamaması ve yetişmiş personelin tecrübesinden verimli şekilde faydalanılabilmesi amacıyla ilave mecburi hizmet süresinin 3 yıldan 6 yıla çıkarılması amaçlanmaktadır.

Madde 25- Madde ile, 2692 sayılı Kanuna ek madde 11 eklenerek Sahil Güvenlik Komutanlığı personelinin izin işlemlerinde standardın sağlanması amaçlanmaktadır. Bu doğrultuda Sahil Güvenlik Komutanlığında aynı görevi ifa eden ancak, sosyal ve özlük hakları bakımından ayrı mevzuata tabi olan personel arasında "izin" hakkının kullanılması bakımından oluşan farklı uygulamalar ortadan kaldırılarak, çalışma barışına katkı sağlanması öngörülmektedir.

Madde 26-2692 sayılı Kanuna ek madde 12 eklenerek Teröristle mücadele ve sınır ötesi operasyonlar, uluslararası barışı destekleme kapsamındaki faaliyetler, üs bölgeleri gibi görevli bulunan yer ya da görev koşulları itibarıyla hastalara/yaralılara tabipler tarafından reçete edilen ilaçların eczanelerden temin edilerek hastaya ulaştırılmasının güç olduğu ve hastaların ya da yaralıların ikinci ve üçüncü basamak sağlık teşkillerine sevklerinin zorlukla ve geç yapılabildiği veya yapılamadığı durumlara ilişkin olarak Sahil Güvenlik Komutanlığı envanterindeki ilaç ve tıbbi sarf malzemesinin herhangi bir ücret veya katılım payı alınmaksızın bu koşullarda görev yapan personelin tedavilerinde kullanılabilmesi ve konuya ilişkin usul ve esasların İçişleri Bakanlığı tarafından belirlenmesi amaçlanmaktadır.

Madde 27- Madde ile, 2692 sayılı Kanuna ek madde 13 eklenerek görevden uzaklaştırılan, hakkında görevden uzaklaştırma veya tutuklama tedbiri ortadan kaldırılmasına rağmen yargılamaları devam eden uzman erbaşların, subay ve astsubaylarda olduğu gibi terfi, derece ve kademe ilerleme işlemlerinin durdurulması suretiyle uygulamada birliğin sağlanması amaçlanmaktadır.

Madde 28- Madde ile, 2692 sayılı Kanuna geçici madde 13 eklenerek Sahil Güvenlik Komutanlığı personelinden 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununun ek geçici 94 üncü ve ek geçici 97 nci madde hükümleri kapsamında astsubaylıktan subaylığa geçenler bakımından rütbe yaş hadlerinin yeniden düzenlenmesi amaçlanmaktadır.

Madde 29- Madde ile, 2803 sayılı Kanunun 13/A maddesinde düzenleme yapılarak Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisinde öğrenim gören subay ve astsubay adaylarından (yabancı uyruklular hariç) öğrenciliği sona erdirilenlerin kendilerine yapılmış olan öğretim masraflarının 4 katı yerine benzer düzenlemelerde olduğu gibi kanuni faiziyle birlikte geri alınması amaçlanmaktadır.

Ayrıca, madde ile Akademiye subay ve astsubay naspedilmek üzere eğitim alan şehit veya vazife malulü eş veya çocuklarının, akademik başarısızlık sebebiyle ilişkilerinin kesilmesi hallerinde tazminat yükümlülüğünden muaf tutulması amaçlanmaktadır.

Madde 30- Madde ile, 2803 sayılı Kanunun 15 inci maddesinde düzenleme yapılarak Jandarma Genel Komutanlığında görevli sözleşmeli subaylar, sözleşmeli astsubaylar ve uzman erbaşların ilişik kesme işlemleri 4678 sayılı Türk Silahlı Kuvvetlerinde İstihdam Edilecek Sözleşmeli Subay ve Astsubaylar Hakkında Kanun ve 3269 sayılı Uzman Erbaş Kanunu kapsamında yürütüldüğünden ilgili hükümler yürürlükten kaldırılmaktadır.

Madde 31- Madde ile, 2803 sayılı Kanunun ek 3 üncü maddesinde düzenleme yapılarak Jandarma Genel Komutanlığı personelinin izin işlemlerinde standardın sağlanması amaçlanmaktadır. Bu doğrultuda Jandarma Genel Komutanlığında aynı görevi ifa eden ancak, sosyal ve özlük hakları bakımından ayrı mevzuata tabi olan personel arasında “izin” hakkının kullanılması bakımından oluşan farklı uygulamalar ortadan kaldırılarak, çalışma barışına katkı sağlanması öngörülmektedir.

Madde 32- Madde ile, 2803 sayılı Kanunun ek 8 inci maddesinde düzenleme yapılarak Jandarma Genel Komutanlığı vardiya yatakhaneleri, gazinolar, sosyal tesisler ve eğitim merkezleri ile kantinlerin tamamı veya bir kısmının kiraya verilebilmesi, bu yerlerin gelirlerinden hazine payı ödenebilmesi, tesislerden istifade edenlerden üye aidatı ve kart ücreti alınabilmesi ile bu suretle elde edilen gelirlerin harcanması usul ve esaslarının belirlenebilmesi ve ayrıca Jandarma Genel Komutanlığı, Sahil Güvenlik Komutanlığı ve Türk Silahlı Kuvvetleri mensubu personelin bu tesislerden karşılıklı olarak istifade edebilmeleri amaçlanmaktadır.

Madde 33- Madde ile, 2803 sayılı Kanunun ek 9 uncu maddesinde düzenleme yapılarak Jandarma Genel Komutanlığı personelinin çeşitli ödüller ile taltif edilebilmesi, ödül ve madalya verilecek durumların belirlenmesi, madalya, para ödülleri ve diğer ödüllere ilişkin mali düzenlemelerinin yapılması, her statüden personelin aynı katsayı üzerinden hesaplanan miktarlarda ödül alabilmelerini sağlayarak daha hakkaniyetli bir sistem tesis edilmesi, Jandarma Genel Komutanlığının icra ettiği görevler açısından ödül verilecek durumların daha açık ve net olarak ortaya konulmasına ilişkin düzenleme yapılması amaçlanmaktadır.

Madde 34- Madde ile, 2803 sayılı Kanunun ek 10 uncu maddesinde düzenleme yapılarak 6191 sayılı Sözleşmeli Erbaş ve Er Kanununda Jandarma Genel Komutanlığı personeli için Milli Savunma Bakanlığı ve Genelkurmay Başkanlığına yapılmış olan atıfların İçişleri Bakanlığına yapılmış sayılması amaçlanmaktadır.

Madde 35- Madde ile, 2803 sayılı Kanuna ek 14 üncü madde eklenerek Jandarma Genel Komutanlığı mensubu subay ve astsubaylardan 2803 sayılı Kanunun geçici 9 uncu maddesinin yürürlük tarihinden önce ve sonra nasbedilen personel için mecburi hizmet yükümlülüğüne ilişkin ortak düzenleme yapılması ve uygulamada yaşanan farklılıklarının giderilerek mecburi hizmet yükümlülüğünde yeknesaklığın sağlanması amaçlanmaktadır.

7166 sayılı Sosyal Hizmetler Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile Türk Silahlı Kuvvetlerinde görev yapan pilotların 15+3 yıl olan yükümlülük süresi 15+6 olarak değiştirilmiş, aynı Kanunla 2920 sayılı Türk Sivil Havacılık Kanununun 98 inci maddesinin ikinci fıkrasından sonra gelmek üzere “İçişleri Bakanlığı bünyesinde görev yapan uçuculardan, kendi mevzuatlarında belirtilen mecburi hizmet sürelerini tamamlamadan sağlık durumları hariç olmak üzere bir mahkeme veya disiplin kurulu kararına dayanılarak işiği kesilenler, istifa edenler veya müstafi sayılanlar kalan mecburi hizmet süresi dolmadan yeterli belgesinin sağladığı yetki ve imtiyazları kullanamazlar.” hükmü eklenmiştir. Özellikle büyük maliyetlerle eğitim verilerek mezun edilen uçuşu personelin, kamu hizmetinin aksamaması ve yetişmiş personelin tecrübesinden verimli şekilde faydalanılabilmesi amacıyla ilave mecburi hizmet süresinin 3 yıldan 6 yıla çıkarılması amaçlanmaktadır.

Madde 36- Madde ile, 2803 sayılı Kanuna ek 15 inci madde eklenerek teröristle mücadele ve sınır ötesi operasyonlar, uluslararası barışı destekleme kapsamındaki faaliyetler, üs bölgeleri gibi görevli bulunulan yer ya da görev koşulları itibariyle hastalara/yarahlılara tabipler tarafından reçete edilen ilaçların eczanelerden temin edilerek hastaya ulaştırılmasının güç olduğu ve hastaların ya da yaralıların ikinci ve üçüncü basamak sağlık teşkillerine sevklerinin zorlukla ve geç yapılabilirdiği veya yapılamadığı durumlara ilişkin olarak Jandarma Genel Komutanlığı envanterindeki ilaç ve tıbbi sarf malzemesinin herhangi bir ücret veya katılım payı alınmaksızın bu koşullarda görev yapan personelin tedavilerinde kullanılabilmesi ve konuya ilişkin usul ve esasların İçişleri Bakanlığı tarafından belirlenmesi amaçlanmaktadır.

Madde 37- Madde ile, 2803 sayılı Kanuna ek 16 ncı madde eklenerek uzman jandarmalıktan astsubaylığa geçenlerin rütbe yaş hadlerinin yeniden düzenlenerek uzman erbaşlıktan astsubaylığa geçen personel bakımından uygulanan rütbe yaş hadleriyle uyum sağlanması amaçlanmaktadır.

Madde 38- Madde ile, 2803 sayılı Kanuna ek 17 nci madde eklenerek görevden uzaklaştırılan, hakkında görevden uzaklaştırma veya tutuklama tedbiri ortadan kaldırılmasına rağmen yargılamaları devam eden uzman erbaşların subay, astsubay ve uzman jandarmalarda olduğu gibi terfi, derece ve kademe ilerleme işlemlerinin durdurulması suretiyle uygulamada birliğin sağlanması amaçlanmaktadır.

Madde 39- Madde ile, mecburi hizmet süreleri 2803 sayılı Kanunda ek madde ile kalıcı olarak düzenlendiğinden Kanunun geçici 9 uncu maddesi yürürlükten kaldırılmaktadır.

Madde 40- Madde ile, 2803 sayılı Kanuna geçici 12 nci madde eklenerek 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununun ek geçici 94 üncü ve ek geçici 97 nci madde hükümleri kapsamında astsubaylıktan subaylığa geçenler bakımından rütbe yaş hadlerinin yeniden düzenlenmesi amaçlanmaktadır.

Madde 41- Madde ile, 2918 sayılı Kanunun 5 inci maddesinde düzenleme yapılarak İçişleri Bakanlığının 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu kapsamındaki görev ve yetkileri düzenlenmektedir.

Madde 42- 3152 sayılı İçişleri Bakanlığı Yüksek Disiplin Kurulu ile İl Yatırım ve Hizmetlerine İlişkin Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun ile sürücü belgesi hizmetlerine ilişkin Emniyet Genel Müdürlüğünün yetkileri Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğüne verildiğinden madde ile, 2918 sayılı Kanunun 41 inci maddesinde düzenleme yapılarak maddedeki sürücü belgesi iptalinin belgeyi veren kurum tarafından yapılması düzenlenmektedir.

Madde 43- 3152 sayılı İçişleri Bakanlığı Yüksek Disiplin Kurulu ile İl Yatırım ve Hizmetlerine İlişkin Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun ile sürücü belgesi hizmetlerine ilişkin Emniyet Genel Müdürlüğünün yetkileri Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğüne verildiğinden madde ile, 2918 sayılı Kanunun 42 nci maddesinde uyum düzenlemesi yapılmaktadır.

Madde 44- Madde ile, geçiş üstünlüğüne sahip araçlar arasında görev ve hizmet gerekleri veya güvenlik nedenleriyle geçiş üstünlüğüne sahip olan araçlar eklenmiş ve maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasların İçişleri Bakanlığınca çıkarılan yönetmelikte düzenlenmesi amaçlanmaktadır.

Madde 45- 2918 sayılı Kanunun 5 inci maddesiyle İçişleri Bakanlığının 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu kapsamındaki görev ve yetkileri düzenlendiğinden madde ile Kanunun 5/A maddesi yürürlükten kaldırılmaktadır.

Madde 46- Madde ile, Emniyet Genel Müdürlüğünün yeniden yapılandırılması çerçevesinde Trafik Araştırma Merkezinin kuruluşuna ilişkin hükümler yürürlükten kaldırılmaktadır.

Madde 47- 21/1/2017 tarihli ve 6771 sayılı Kanun ile yapılan Anayasa değişiklikleri 16/4/2017 tarihinde halkoylamasına sunularak kabul edilmiş, buna ilişkin 27/4/2017 tarihli ve 663 sayılı Yüksek Seçim Kurulu Kararı 27/4/2017 tarihli ve 30050 Mükerrer sayılı Resmî Gazetede yayımlanmıştır. 6771 sayılı Kanunun 18 inci maddesini (a) bendinde Cumhurbaşkanı yardımcıları ve bakanların göreve gelmesini düzenleyen 106 ncı maddesinin 27/4/2017 tarihinden sonra birlikte yapılan ilk Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Cumhurbaşkanlığı seçimleri sonucunda Cumhurbaşkanının göreve başladığı tarihte yürürlüğe gireceği hükme bağlanmıştır. Seçimler 24/6/2018 tarihinde yapılmıştır. Getirilen düzenlemeyle yeni sistemde göreve gelen Cumhurbaşkanı yardımcıları ve bakanların sağlık hakkı bakımından mevzuattaki boşluğun doldurulması amaçlanmaktadır.

Madde 48- Madde ile, 3152 sayılı Kanunun ek 4 üncü maddesinde düzenleme yapılarak İçişleri Bakanlığı Yüksek Disiplin Kurulunda Cumhurbaşkanlığı Koruma Hizmetleri Genel Müdürlüğü personeli ile ilgili işlerin görüldüğü ve karara bağlandığı toplantılara Cumhurbaşkanlığı Koruma Hizmetleri Genel Müdürünün katılımı öngörülmektedir.

Madde 49- Madde ile, 3466 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinde düzenleme yapılarak uzman jandarmalardan branş hizmetine elverişli olmadığına dair haklarında sağlık kurulu raporu düzenlenen uzman jandarmaların branş değişikliği yapılabilmesi amaçlanmaktadır.

Madde 50- Madde ile, 3466 sayılı Kanuna geçici madde eklenerek branş görevini yapamayacak derecede hastalığı olan uzman jandarmaların yeniden rapor alarak başvurmaları halinde branş değişikliği işlemine tabi tutulabilmesi amaçlanmaktadır.

Madde 51- Madde ile, 3671 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Üyelerinin Ödenek, Yolluk ve Emekliliklerine Dair Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının uygulanmasına ilişkin usul ve esasların Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanınca çıkarılan yönetmelikle belirlenmesine yönelik olarak düzenleme yapılmaktadır.

Madde 52- Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri, bu üyeliği sona erenler ve 24/6/2018 tarihinden önce dışarıdan atandığı bakanlık görevi sona erenlerin bazı resmi evrak işlemlerinin ilgilinin yerleşim yerinin bulunduğu ilde veya Ankara'da yapılabileceği hususunda seçimlik bir imkan getirilmektedir.

Madde 53- Madde ile, 4483 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinde valilerin, Cumhurbaşkanı kararıyla atanan kaymakamlar, ilde, merkez ilçede, bölge düzeyinde teşkilatlanan kurum ve kuruluşlarda görev yapan memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında soruşturma izni verme yetkisine dair husus düzenlenmektedir.

Madde 54- Madde ile, 4721 sayılı Kanunun 409 uncu maddesinde düzenleme yapılarak kişilerin akıl hastalığı veya akıl zayıflığı sebebiyle kısıtlanması için gerekli olan raporun koruma amacıyla özgürlüğün kısıtlanması kararının verilmesi usulüne göre alınacağı hükme bağlanmaktadır.

Madde 55- Madde ile, kişinin bir sağlık kuruluşuna yerleştirilebilmesi ve resmi sağlık kurulu raporunun alınabilmesi için hekim ön raporu usulü düzenlenmekte, kişinin sağlık kuruluşunda bulundurulabileceği süre yirmi günle sınırlandırılmaktadır. Yine, bu süre zarfında, gerekmesi halinde, gerekli tıbbi müdahalelerin yapılması, vücuttan kan veya benzeri biyolojik örneklerle kıl, tükürük, tırnak gibi numunelerin alınabilmesi imkânı getirilmektedir. Ayrıca, madde kapsamında alınan kararların icrası için gerektiğinde ilgili kişi hakkında zor kullanılabilmesi ve sağlık görevlilerinden gerekli tıbbi yardım alınabilmesi öngörülmektedir.

Madde 56- Madde ile, 4721 sayılı Kanunun 437 nci maddesinde düzenleme yapılarak koruma amacıyla özgürlüğün kısıtlanması kararında hâkimin ilgili kişiyi dinleyeceği ve gecikmeksizin karar vereceği açık bir şekilde vurgulanmaktadır.

Madde 57- Madde ile, 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanunun 9 uncu maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan hibe ve yardım karşılıklarının İçişleri Bakanlığı bütçelerine de konulmasını içeren hüküm eklenerek uygulamada birliğin sağlanması amaçlanmaktadır.

Madde 58- Madde ile, göçmen kaçakçılığıyla mücadelede etkinliği arttırmak amacıyla suçun birden fazla kişi tarafından işlenmesi halinde mevcut cezaların yarısına kadar, örgüt oluşturarak işlenmesi halinde yarısından bir katına kadar artırılarak uygulanması öngörülmektedir.

Madde 59- Uygulamada kişilerin rızası ve bilgisi dışında derneklere üye olarak kaydedildikleri veya dernek üyeliğinden istifa ettikleri halde üyelikten çıkarılarak kayıtlara işlenmediği gibi durumlarla karşılaşmaktadır.

Vatandaşların bir derneğe bilgisi dışında üye olarak kaydedilip kaydedilmediği veya üyelikten ayrıldığı halde derneğin kayıtlarının düzeltilip düzeltilmediği mevcut durumda sorgulanamamaktadır.

Diğer taraftan katılımcı demokrasinin gereği olarak sivil toplum kuruluşlarının karar süreçlerine dâhil edilebilmesi için, kamu kurumlarının ilgili mevzuatı gereğince oluşturdukları kurullarda, kendi görev alanları (sağlık, çevre, kadın-çocuk-gençlik, engelli, spor vb.) çerçevesinde faaliyet gösteren ve en fazla üyeye sahip dernek temsilcisine yer vermek üzere dernek üye sayıları ile ilgili bilgileri talep etmeleri nedeniyle bu bilgilerin kısa bir süre içinde verilebilmesi amacıyla ve aynı zamanda İçişleri Bakanlığınca derneklerin kamu yararı statüsü, izin almadan yardım toplama yetkisi ve adlarında izne tabi kelime kullanma taleplerinin değerlendirilmesinde güncel üye sayılarının bilinmesi gerekli olduğundan, derneklere üye olan veya üyelikten çıkan ya da çıkarılan veya üyeliği kendiliğinden sona eren kişilerin bilgilerinin bildirimlerinin zamanında, doğru ve düzenli bir şekilde yapılması önem arz etmektedir.

5253 sayılı Dernekler Kanununun 15 inci maddesi gereğince de derneklerin mahkeme tarafından feshedilmesi durumunda derneğin tüm para, mal ve haklarının aktarılacağı, derneğin amacına en yakın ve kapatıldığı tarihte en fazla üyeye sahip derneğin tespit edilmesi sağlanacaktır.

Madde ile, dernek üyelik bilgilerinin doğru ve düzenli bir şekilde bildirilmesine ve dolayısıyla vatandaşlarımız tarafından kendilerine ait bilgiler yönüyle e-Devlet üzerinden üyeliklerin sorgulanabilmesine ve kamu yararı açısından, hatalı kayıt nedeniyle oluşabilecek mağduriyetlerin önüne geçilmesine imkân sağlanmaktadır.

Madde 60- Uygulamada “Şehit” ve “Gazi” kelimelerinin dernek isimlerinde kullanılmasının ortaya çıkardığı bazı suistimaller ve sıkıntılar bulunmaktadır. Madde ile, “Şehit” ve “Gazi” kelimelerinin taşıdığı anlam ve kutsiyeti korumak amacıyla bu kelimeler izinle kullanılacak kelimeler arasına alınmaktadır.

Madde 61- Derneklerin kurulmasına ilişkin iş ve işlemler ile derneklerin idareye vermeleri gereken bildirimler, beyannameler, tutacakları defterler, gelirlerinin toplanmasında kullanılan alındı belgelerinin düzenlenmesi ve benzeri yükümlülükleri 5253 sayılı Dernekler Kanunu ve 4721 sayılı Türk Medeni Kanununda ayrıntılı olarak düzenlenmiş, yine adı geçen Kanunlarda derneklere ilişkin iş ve işlemleri yürütecek mercilere yer verilmiştir.

Madde ile, 5253 sayılı Kanuna ek madde eklenerek dernekler tarafından fiziksel ortamda yapılan bildirimler, işlemler, tutulan defter ve alındı belgesi gibi kayıtlar ile yetkili merciler tarafından derneklere ilişkin olarak fiziksel ortamda tutulan her türlü kayıtların, hem dernekler hem de söz konusu yetkili merciler tarafından, etkin ve hızlı bir şekilde elektronik ortamda yapılabilmesine imkân tanınmaktadır.

Madde 62- 5253 sayılı Dernekler Kanununun 23 üncü maddesinde yapılan düzenleme ile dernek üyeliğine kabul edilenler ile üyeliği sona erenlerin bilgilerinin mülki idare amirliğine bildirilmesi zorunlu hale getirilmektedir. Madde ile, düzenlemenin yürürlüğe gireceği tarih itibarıyla devam eden üyeliklerin de mülki idare amirliğine bildirilmesine yönelik olarak altı aylık geçici bir süre öngörülmektedir.

Madde 63- Madde ile, göçmen kaçakçılığı ve insan ticareti suçlarıyla daha iyi mücadele edilebilmesi, delillerin toplanması ve soruşturma ve kovuşturmaların en kısa sürede tamamlanabilmesi amacıyla bu suçlar Ceza Muhakemesi Kanununun 100 üncü maddesinde sayılan katalog suçlar arasına alınmaktadır.

Madde 64- Madde ile, kumar oynayanlara verilecek idari para cezası bin Türk Lirasına yükseltilerek kumarla mücadelenin etkinliğini arttırmak amaçlanmaktadır.

Madde 65- Madde ile, Belediye sınırları dışında meydana gelen çevreyi kirletme kabahatlerinde idari para cezası verme yetkisinin kolluk görevlilerine verilmesi öngörülmektedir.

Madde 66- İl ve ilçe idare kurullarına ad ve soyad değişikliğiyle ilgili verilen yetki 3 Kasım 2019'da sona ermiştir. İki yıllık süre içerisinde bu kapsamda yaklaşık 250.000 işlem gerçekleştirilmiş olup vatandaşlarımızın yoğun talebi devam etmektedir. Madde ile, 3 yıllık süreyle ad ve soyad değişikliğiyle ilgili iş ve işlemlerin il ve ilçe idare kurullarınca yürütülebilmesi ve Cumhurbaşkanına bu süreyi 3 yıla kadar uzatma yetkisi verilmesi öngörülmektedir.

Madde ile ayrıca genel ahlaka uygun olmayan ve toplum tarafından gülünç karşılandığı değerlendirilen adların da mahkeme kararı aranmaksızın il veya ilçe idare kurullarınca değiştirilebilmesine olanak tanınmaktadır.

Madde 67- Madde ile, 5510 sayılı Kanuna geçici madde eklenerek Güvenlik korucularının sosyal güvenlik sigorta primleri ödemelerinde bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önceki hata veya gecikmelerden kaynaklanan gecikme cezası, gecikme faizi ve idari para cezalarının uygulanmaması düzenlenmektedir.

Madde 68- Madde ile, Türk vatandaşlığından birlikte çıkan ana ve babanın çocuklarının da kendileriyle beraber Türk vatandaşlığını doğrudan kaybetmesini öngören yasal düzenleme ortadan kaldırılarak çocukların Türk vatandaşlığını doğrudan kaybetmesinin önüne geçilmesi amaçlanmaktadır.

Madde 69- Radyo ve televizyonlarda ayda en az doksan dakika süreyle yapılan uyarıcı ve eğitici mahiyetteki yayınlar arasına uyuşturucu ve zararlı alışkanlıklar ile mücadele, trafik, yol ve yolcu güvenliği, suçun önlenmesi, afet yönetimi, nüfus hizmetleri ve düzensiz göçle mücadele gibi konular eklenerek bu kapsamdaki mücadelenin eğitim ve bilgilendirme yoluyla güçlendirilmesi amaçlanmaktadır.

Madde 70- Madde ile, Türkiye'ye girişlerine izin verilmeyecek yabancıların kabul edilemeyen yolcu kapsamına alınarak işlemleri sonuçlanıncaya kadar sınır kapılarında kendileri için belirlenecek alanlarda bekletilmeleri hususları düzenlenmektedir.

Madde 71- Başta güvenlik ve istihbarat birimleri ile Dışişleri Bakanlığı olmak üzere ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının elde ettiği verileri değerlendirerek kamu düzeni ve güvenliği açısından sakıncalı görülenlere Göç İdaresi Genel Müdürlüğüne giriş yasağı kararı alınmaktadır. Ülkemize yasa dışı şekilde giriş yapmış veya sınır dışı edildikten sonra isim veya pasaport değişikliği yaparak ülkemize giriş yapan yabancılar söz konusu olabilmektedir. Bu sebeple zaman zaman ülkemizde bulunan yabancılara da bu tedbirlerin uygulanması gerekmektedir. Bunun yanı sıra vize muafiyeti kapsamında ülkemize giriş yapan yabancılardan kamu düzeni ve güvenliği açısından tehdit oluşturanlar için de giriş yasağı kararı alınması gerekmektedir. Kanunun hâlihazırdaki hali ülkemiz içerisine girmiş yabancılara giriş yasağı kararı uygulanmasına cevaz vermemektedir. Bu durum ülkemizin güvenliği ile ilgili önemli riskler ortaya çıkarttığından, maddede yer alan “Türkiye dışında olup da” ibaresi metinden çıkarılmıştır.

Ayrıca vize ve ikamet süreleri sona erip bu durum ilgili makamlarca tespit edilmeden önce çıkış yapmak isteyen yabancılara kolaylık sağlaması ve ülkemiz içerisinde ihlale düşen yabancılardan çıkışının teşvik edilebilmesi amacıyla değişiklik yapılmaktadır.

Madde ile ayrıca idari para cezaları ve kamu alacakları sebebiyle yabancılardan ülkemize kabullerinin Valiliklerce ön izin şartına bağlanabilmesi öngörülmektedir.

Madde 72- Madde ile, 6458 sayılı Kanunun 21 inci maddesinde yapılan düzenlemeyle ikamet izni başvurularının yetkili aracı kurumlar tarafından yapılabilmesine ilişkin usul ve esasların belirlenmesi ve yetkili aracı kurumların faaliyetleri üzerinden hizmet bedelinin %20’ sinin genel bütçeye aktarılması öngörülmektedir.

Madde 73- Madde ile, 6458 sayılı Kanunun 41 inci maddesinde Göç Politikaları Kurulunun 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile kaldırılması doğrultusunda aynı amaca yönelik olarak 6458 sayılı Kanunun çeşitli maddelerinde uyum düzenlemesi yapılmaktadır.

Madde 74- Madde ile, 6458 sayılı Kanunun 46 ncı maddesinde düzenleme yapılarak insani ikamet izninin verilmesi hususunda onay makamı Göç İdaresi Genel Müdürlüğü olarak belirlenmekte, en fazla birer yıllık sürelerle düzenlenen insani ikamet izninde süreleri belirleme yetkisi İçişleri Bakanlığına verilmektedir. Böylece bürokrasinin azaltılması, merkez ve taşra teşkilatında iş ve işlemlerin daha verimli ve hızlı yürütülmesi ile günün şartlarına göre sürelerin daha esnek hale getirilmesi sağlanmaktadır.

Madde 75- Madde ile, Anayasa Mahkemesinin 30/5/2019 tarihli ve 2016/22418 sayılı Kararı doğrultusunda sınır dışı etme işleminin iptali için dava açılması halinde sınır dışı işleminin dava sonuçlanıncaya kadar kendiliğinden durması amaçlanmaktadır. Bu sayede yabancılardan adalet erişim haklarını etkili bir şekilde kullanmaları sağlanmış olacaktır.

15 günlük dava açma süresinin tamamlanmasını beklemek yabancılardan geri gönderme merkezlerinde en az 15 gün kalmasını gerektirmektedir. Bu durum ise yabancılardan özgürlüğünü kısıtlamakta ve barınma giderlerini artırmaktadır. Madde ile ayrıca bu durumun önüne geçilebilmesi amacıyla 15 günlük dava açma süresi 7 gün olarak düzenlenmektedir.

Madde 76- Madde ile, Türkiye’ye yasal giriş veya Türkiye’den yasal çıkış hükümlerini ihlal etmeye teşebbüs edenler hakkında da sınır dışı etme ve idari gözetim kararı alınması öngörülmektedir.

Madde 77- Tüm yabancılardan idari gözetime alınması hem yabancılardan temel hak ve özgürlüklerinin korunması hem de idarenin iş ve işlemlerinin sağlıklı yürütülmesinin sağlanması açısından verimli olmamaktadır. Bu nedenle madde ile, idari gözetime alternatif hükümlerin uygulanması amacıyla değişiklik yapılmaktadır. Ayrıca idari gözetimi sonlandırılan düzensiz göçmenlerin ülkemiz içerisinde takip edilebilmelerini sağlamak amacıyla bu yabancılara da alternatif yükümlülükler getirilmesi amaçlanmaktadır.

Madde ile ayrıca düzensiz göçmenlerin hangi rotaları kullanarak ülkemize giriş yaptıklarını tespit etmek ve iletişim cihazlarında yer alan belgelerden uyruklarını belirlemek amacı ile elektronik ve iletişim cihazlarının incelenmesi imkanı getirilmektedir. İnceleme sonucunda elde edilen verilerin korunması için söz konusu verilerin belirtilen amaç dışında kullanılmaması da hüküm altına alınmaktadır.

Madde 78- Madde ile, düzensiz göçle mücadele etmek amacıyla idari gözetime alternatif yükümlülükler ile bunlara ilişkin usul ve esaslar belirlenmektedir.

Madde 79- Madde ile, 6458 sayılı Kanunun 59 uncu maddesinde düzenleme yapılarak çocukların geri gönderme merkezinde yalnızca ebeveynlerinin refakatinde barındırılabilmesi, refakatsiz çocukların Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığınca barındırılmalarının sağlanması amaçlanmaktadır.

Madde 80- Madde ile, 6458 sayılı Kanunun 60 ıncı maddesinde sınır dışı edilecek yabancıların seyahat masraflarına ilişkin düzenleme yapılmaktadır.

Madde 81- Madde ile, 6458 sayılı Kanuna madde eklenerek hakkında sınır dışı etme kararı alınmış ve menşe ülkesine gönüllü dönmek isteyen düzensiz göçmenlerin desteklenmesine ilişkin düzenleme yapılmaktadır.

Madde 82- Kabul ve Barınma Merkezleri, başvuru sahibi veya uluslararası koruma statüsü sahibi kişilerin beslenme, barınma, sağlık, sosyal ve diğer ihtiyaçlarının karşılanması amacıyla kurulmaktadır. Refakatsiz çocukların, bu merkezlere uyumunun sağlanması, takibinin yapılması, psikososyal destek ihtiyaçlarının karşılanması, sosyalleşme ve yaşam becerilerinin kazandırılması, öz bakım ve öz güven yeterliliğinin geliştirilmesi, eğitimin yönlendirilmesi, desteklenmesi ve çocuğun sağlık hizmetlerinin sonuçlarının takibinin yapılması gibi spesifik ihtiyaçları bulunmaktadır. Kabul ve Barınma Merkezlerinde söz konusu spesifik ihtiyaçların karşılanmasına destek verebilecek uzman personel bulunmamasından dolayı refakatsiz çocukların Kabul ve Barınma Merkezlerinde barındırılmasının uygun olmayacağı düşünülmektedir.

Madde ile, refakatsiz çocukların 18 yaşından küçük olduğunun tespit edilmesini takiben Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına bağlı birimlere teslim edilmesi öngörülmektedir.

Madde 83- Madde ile, uluslararası koruma başvurusu sahibi kimlik belgesinin geçerlilik süresinin 6 ay olması ve 6 ayda bir yenilenmesi ciddi bir iş yükü ve mali külfet getirmektedir. Bu nedenle Kanunda 6 ay süreli olarak düzenleneceği ifade edilen söz konusu kimliklerin süresine ilişkin usul ve esasların İçişleri Bakanlığınca belirlenmesi öngörülmektedir.

Öte yandan, hakkında “kabul edilemez başvuru” kararı alınan ve başvurusu “hızlandırılmış değerlendirme” kapsamına alınan yabancı hakkında nihai karar oluşana dek temel hak ve hizmetlerden yabancı kimlik numarası içeren kimlik belgesi ile faydalanabilmesi amaçlanmaktadır.

Madde 84- Madde ile, 6458 sayılı Kanunun 78 inci maddesinde düzenleme yapılarak Göç İdaresi Genel Müdürlüğünün uluslararası koruma başvurularına ilişkin karar verme yetkisinin valiliklere devredilebilmesine imkan tanınmaktadır.

Madde 85- Madde ile, uluslararası koruma statüsüne şartlı mülteci ve ikincil koruma statüleri eklenmekte ve uluslararası koruma statüsü sahibi kimlik belgelerinin geçerlilik sürelerinin ihtiyaçlar doğrultusunda İçişleri Bakanlığınca belirlenmesi öngörülmektedir.

Madde 86- Madde ile, uygulamada yaşanan sıkıntılar ve yeni gereksinimlerin ortaya çıkması sebepleri ile halihazırda şartlı mülteci statüsü olarak üçüncü ülkeye çıkış yapan veya yerleştirilen yabancıların statülerinin sona ermesine ilişkin düzenleme yapılmaktadır.

Madde 87- Madde ile, Kanunun 89 uncu maddesi kapsamında genel sağlık sigortası primleri yatırılan uluslararası koruma başvuru sahibi yabancılara sağlanan bu hak suiistimale neden olmakta, kamu bütçesine büyük yük getirmekte, göç hareketleri açısından ülkemize çekici bir etki yaratmakta ve uluslararası koruma başvurularını artırmakta olup söz konusu uygulamayla ilgili sınırlama getirilmektedir.

Madde 88- Madde ile, 6458 sayılı Kanunun 102 nci maddesinde düzenleme yapılarak idari para cezası verilmesi gerektiren haller arasında;

- 6458 sayılı Kanun eklenmesi öngörülen idari gözetime alternatif yükümlülöklere ilişkin hükümlere uymayanlar,

- Geçerli seyahat belgesi veya izni olmayan yabancı şahısların barınmasına, konaklamasına imkan sağlayan ve mülkiyetindeki gayrimenkulu bunlara kiralayanlar,

eklenmektedir.

Madde 89- Madde ile, 6713 sayılı Kanunun 8 inci maddesinde düzenleme yapılarak zorunluluk ihtiva eden durumlarda kolluğun bağımsız denetimi komisyonunda görevlendirilen mülkiye müfettişlerine başka görev verilebilmesi hususunda esneklik sağlanması amaçlanmaktadır.

Madde 90- Madde ile, 7068 sayılı Kanunun 17 nci maddesinde yapılan düzenlemeyle Emniyet Hizmetleri Sınıfı dışındaki hizmet sınıflarında çalışan personelin kadro derecelerine göre yetkili disiplin kurullarının belirlenmesi merkez ve yüksek disiplin kurullarının iş yükünü önemli ölçüde artırdığından disiplin işlemlerinin kadro derecesi ayrımı yapılmaksızın kadrolarının bulunduğu disiplin kurullarınca değerlendirilmesi öngörülmektedir.

Madde 91- 7068 sayılı Kanunda yapılan düzenleme ile her sınıftan personel hakkında verilen meslekten çıkarma cezalarının Bakan onayı ile kesinleşmesi yönünde düzenleme yapılması amaçlanmıştır.

Ayrıca, İçişleri Bakanı onayına sunulan yüksek disiplin kurulu kararlarından uygun görölmeyenlerin İçişleri Bakanlığı Yüksek Disiplin Kurulunca kesin karara bağlanması öngörülmektedir.

Madde 92- Madde ile, 7068 sayılı Kanuna ekli (3) sayılı çizelgesi güncellenerek Emniyet Genel Müdürlüğü bünyesindeki Başkanlıkların yöneticisi olan Başkanların ve merkeze bağlı illerde kurulan Özel Harekat Müdürlükleri yöneticisi olan müdürlerin disiplin amiri olarak kanuna eklenmesi öngörülmektedir.

Madde 93- Madde ile, 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 28 inci maddesinin (A) fıkrasının beşinci paragrafında değişiklik yapılarak, Jandarma Genel Komutanlığı için özel harekat ek tazminatının ödeneceği birliklerin belirlenmesi hususunda İçişleri Bakanlığının yetkili kılınması amaçlanmaktadır.

Madde 94- Yürürlük maddesidir.

Madde 95- Yürütme maddesidir.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türk Vatandaşlığı Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve gerekçesi ekte sunulmuştur.

Gereğini arz ederim.

Mustafa Şentop

Tekirdağ

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

(2 / 2385) Türk Vatandaşlığı Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifine imzamı koyuyorum;

Gereğinin yapılmasını arz ederim.

21.11.2019

Abdullah Nejat Koçer

Gaziantep

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYONLAR (2/2385)	
ESAS	İçişleri Komisyonu

GENEL GEREKÇE

Türk vatandaşlığından birlikte çıkan ana ve babanın çocuklarının da kendileriyle beraber Türk vatandaşlığını doğrudan kaybetmesini öngören yasal düzenleme ortadan kaldırılarak çocukların Türk vatandaşlığını doğrudan kaybetmesinin önüne geçilmesi amaçlanmaktadır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1- Madde ile; Türk vatandaşlığından birlikte çıkan ana ve babanın çocuklarının da kendileriyle beraber Türk vatandaşlığını doğrudan kaybetmesini öngören yasal düzenleme ortadan kaldırılarak çocukların Türk vatandaşlığını doğrudan kaybetmesinin önüne geçilmesi amaçlanmaktadır.

Madde 2- Yürürlük maddesidir.

Madde 3- Yürütme maddesidir.

TEKİRDAĞ MİLLETVEKİLİ MUSTAFA ŞENTOP'UN TEKLİFİ
(2/2385)

**TÜRK VATANDAŞLIĞI KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA
KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- 29/5/2009 tarihli ve 5901 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanununun 27 nci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(2) Eşlerden birinin çıkma izni almak suretiyle Türk vatandaşlığını kaybetmesi diğer eşin vatandaşlığına tesir etmez. Türk vatandaşlığını kaybeden ana ya da babanın talebinin bulunması ve diğer ebeveynin de muvafakat etmesi halinde çocukları da kendileri ile birlikte Türk vatandaşlığını kaybederler. Muvafakat verilmemesi halinde hakim kararına göre işlem yapılır.”

MADDE 2- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

İçişleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

İçişleri Komisyonu

25/10/2019

Esas No: 2/2368, 2/2385

Karar No: 3

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

1. Giriş

Antalya Milletvekili Kemal ÇELİK ve 104 milletvekili tarafından 18/11/2019 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve Başkanlıkça aynı tarihte tali komisyon olarak Plan ve Bütçe Komisyonuna, esas olarak Komisyonumuza havale edilen 2/2368 esas numaralı “Bazı Kanunlarda ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi” Komisyonumuzun 21/11/2019 tarihli 3’üncü toplantısında, Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop’un 2/2385 esas numaralı “Türk Vatandaşlığı Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi” ile birleştirilerek görüşülmüştür. Görüşmelerde 2/2368 esas numaralı Kanun Teklifinin esas alınmasına karar verilmiştir.

Teklif görüşmelerine, İçişleri Bakan Yardımcıları Mehmet ERSOY ve Muhterem İNCE ile İçişleri Bakanlığı, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Milli Savunma Bakanlığı, Adalet Bakanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı, Ticaret Bakanlığı, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı, Sahil Güvenlik Komutanlığı, Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı, Radyo ve Televizyon Üst Kurulu, Sosyal Güvenlik Kurumu ile Strateji ve Bütçe Başkanlığı yetkilileri katılmıştır.

2. Teklifin İçeriği

2/2368 esas numaralı Kanun Teklifi ile:

- Ad ve soyadın üç yıl ilave süre ile nüfus idarelerince yapılması ve bu sürenin üç yıl daha uzatılmasında Cumhurbaşkanına yetki verilmesi,
- İhracatçılara sağlanan hususi pasaport süresinin iki yıldan dört yıla çıkarılması,
- Derneklere üye bildirim yükümlülüğü getirilmesi ve dernek adlarında şehit ve gazi ibarelerinin kullanılmasının İçişleri Bakanlığının iznine bağlanması,
- Güvenlik korucularının sosyal güvenlik prim ödemelerinde düzenleme yapılması,
- Acıpayam, Çardak, Bozkurt, Arguvan, Doğanlı, Pütürge, Sivrice ve Dazkırı yerleşim yerlerinde meydana gelen son afetlerden etkilenen afetzedelere yardım yapılması,
- Televizyon kanallarına uyuşturucu ve zararlı alışkanlıklar ile mücadele, trafik, yol ve yolcu güvenliği, kadına karşı şiddetin önlenmesi, suçun önlenmesi, afet farkındalık eğitimi, afet yönetimi, nüfus hizmetleri ve düzensiz göçle mücadele gibi konularda uyarıcı ve eğitici mahiyette yayınlar yapma zorunluluğu getirilmesi,
- Belediye sınırları dışında meydana gelen çevreyi kirlenme kabahatine yönelik ceza uygulamasında kolluğun yetkilendirilmesi,
- Jandarma Genel Komutanlığı, Sahil Güvenlik Komutanlığı ve Emniyet Genel Müdürlüğü ödül ve taltif usullerinin yeniden düzenlenmesi,

- Dört yıllık fakülte veya yüksekokul mezunu tüm polis amirlerinin (A) grubuna alınarak aynı eğitim düzeyindeki polis amirleri arasında eşitliğin sağlanması,
  - Başpolis ve kıdemli başpolislerin komiser yardımcısı olabilmesinde aranan 45 yaş ve eğitim şartlarının kaldırılması,
  - Kadroları dışındaki illere gönderilen emniyet personelinin beslenme ve barınma ihtiyaçlarının karşılanması,
  - Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı namına okutulan öğrencilere yurt içinde mecburi hizmet yükümlülüğü getirilmesi,
  - Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığının mecburi hizmet süreleri, izin sistemi, sosyal tesislerine ilişkin düzenlemelerin yapılması,
  - Jandarma Astsubaylıktan subaylığa geçenler için rütbe yaş hadlerinin düzenlenmesi,
  - Jandarma Özel Harekat personelinin ek tazminatının belirlenmesinde İçişleri Bakanlığının yetkili kılınması,
  - Vize serbestisi ile ülkemize giren ve ülkemiz için tehdit oluşturan kişiler için giriş yasağı düzenlenmesi,
  - Vize ve ikamet süreleri sona erip bu durum ilgili makamlarca tespit edilmeden önce çıkış yapmak isteyen yabancılara kolaylık sağlanması,
  - En fazla birer yıllık sürelerle verilen insani ikamet izninde süre belirleme yetkisinin İçişleri Bakanlığına verilmesi,
  - Sınır dışı etme kararına karşı itiraz süresinin 15 günden 7 güne düşürülmesi,
  - Türk vatandaşlığından birlikte çıkan ana ve babanın çocuklarının da kendileriyle beraber Türk vatandaşlığını doğrudan kaybetmesini öngören yasal düzenlemenin yürürlükten kaldırılması,
  - Yasal giriş-çıkış hükümlerini ihlal eden yabancıların sınır dışı edilmesi,
  - Refakatsiz çocukların Geri Gönderme Merkezlerinde barındırılması uygulamasından vazgeçilmesi,
  - Uluslararası Koruma Başvurularının hızlı sonuçlandırılması için yetkinin Genel Müdürlükten Valiliklere verilmesi,
  - Uluslararası koruma statüsü başvuru sahiplerine uygulanan genel sağlık sigortasının 1 yıl ile sınırlandırılması,
  - Göçmen kaçakçılığına ceza artırımları getirilmesi ve göçmen kaçakçılığı ve insan ticareti suçlarının katalog suçlar kapsamına alınması,
  - Mevzuat gereğince sınır dışı edilemeyen yabancıların yükümlülüklerine uyması için para cezası uygulamasının getirilmesi,
- öngörülmektedir.

3. Komisyon Görüşmeleri

Teklif hakkında ilk imza sahibi Antalya Milletvekili Kemal Çelik;

- Genel kolluk personelinin yetki ve özlük haklarından göçmen kaçakçılığı cezalarının artırılmasına, uyuşturucuyla mücadele kapsamındaki tedbirlerden çocukların korunmasına yönelik ek önlemlere, yabancıların iş ve işlemlerinden güvenlik ve kamu yararı gözetilen çeşitli başlıklarda kanun teklifi verildiğini ve teklifle;

- Emniyet Genel Müdürlüğünün, Jandarma Genel Komutanlığının ve Sahil Güvenlik Komutanlığının bir koordinasyon ve iş birliği içerisinde çalışmasının amaçlandığını,

- Jandarma Genel Komutanlığının ve Sahil Güvenlik Komutanlığının İçişleri Bakanlığına bağlanmasıyla beraber yaşanan aksaklıkları gidermek için mevzuatta bazı uyum düzenlemelerinin yapıldığını,

- Emniyet Genel Müdürlüğüne bağlı birimlerin tek merkezden kontrol edilebilmesinin, karar alma, uygulama, temsil ve yönetimde etkinliğe sahip, hızlı müdahale edecek bir yapıya kavuşturulabilmesinin hedeflendiğini,

- 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu'nun yürürlüğe girmesinden sonra ortaya çıkan gelişmeler ve uygulamada yaşanan sorunların ortadan kaldırılması, göç yönetim sisteminin daha da güçlendirilmesi amacıyla çeşitli düzenlemelerin hayata geçirilmesi gerektiğini,

- Türk vatandaşlığından çıkan anne ve baba ile birlikte vatandaşlıktan çıkma zorunluluğunda olan çocuklara Türk vatandaşlığını koruma hakkı getirildiğini,

- İhracatçılarımızın rekabet gücünü artırmak, dış pazarlarla daha güçlü ilişkiler kurmalarını kolaylaştırmak amacıyla, ihracatçılarımıza verilen hususi pasaport (yeşil pasaport) süresinin iki yıldan dört yıla çıkarılmasına yönelik düzenleme yapıldığını,

- Derneklerin üye sayılarına göre, faaliyet gösterdikleri alanda demokratik katılım açısından temsil etme yetkisini haiz olduklarının belirlenebilmesi için dernek üyelik bilgilerinin doğru ve düzenli bir şekilde bildirilmesine ve dolayısıyla vatandaşlarımız tarafından kendilerine ait bilgilerin e-devlet üzerinden üyeliklerinin sorgulanabilmesi ve kamu yararı açısından hatalı kayıt nedeniyle oluşabilecek mağduriyetlerin önüne geçilmesinin amaçlandığını,

- Son depremlerden etkilenen vatandaşlarımızın sosyal devlet sorumluluğu gereği hak sahipliği sağlanarak onların mağduriyetlerinin giderildiğini,

- Radyo ve televizyonlar tarafından ayda en az doksan dakika süreyle yapılan uyarıcı ve eğitici mahiyetteki yayınlar arasına, uyuşturucu ve zararlı alışkanlıklarla mücadele, trafik, yol ve yolcu güvenliği, suçun önlenmesi, afet yönetimi, nüfus hizmetleri, göç yönetimi ve düzensiz göçle mücadele gibi konuların eklenerek bu kapsamdaki mücadelenin güçlendirildiğini,

- Uyuşturucu ve zararlı alışkanlıklarla mücadelenin etkin bir şekilde yürütülebilmesi, bağımlılığı olanların ailelerine de destek olunabilmesi amacıyla Türk Medeni Kanunu'nda değişiklik yapıldığını,

- Emniyet Genel Müdürlüğü bünyesinde benzer görevleri yapan birimlerin birleştirilerek başkanlık şeklinde yapılandırıldığını,

- Başpolis ve kıdemli başpolis memurlarının komiser yardımcılığına geçişini düzenleyen maddeden lisans mezunu ve 45 yaşından gün alma şartının çıkarıldığını,

- Çevre kirliliğini önlemeyle ilgili olarak, belediye sınırları dışında genel kolluğa yetki verilerek etkinliğinin artırılması yönünde düzenleme yapıldığını,

- Refakatsiz çocukların hassas durumlarına yönelik uygun hizmetlerin temin edilmesi ve koruma kapsamındaki yabancıların mevzuat hükümleri kapsamında düzenlenen yükümlülüklere uymalarının sağlanması için ilgili maddelerde düzenlemenin öngörüldüğünü,

- Ülkemize yasal olmayan yollarla giren yabancıların gönüllü geri dönüşlerinin teşvik edildiğini ve ülkemizden sınır dışı edilme kararı verilenlerin bir an önce terk işlemini yapmaları için gerekli tedbirler alındığını,

- Mevcut ve eski milletvekillerinin pasaport, silah ruhsatı ve benzeri işlemlerinin seçim bölgesinde veya eskiden olduğu gibi Türkiye Büyük Millet Meclisi bünyesinde büro aracılığıyla yapılmasının amaçlandığını,

ifade etmiştir.

Komisyon üyeleri tarafından teklif hakkında,

- Yazım ve imla hatası bulunan, genel ahlaka uygun olmayan, toplum tarafından gülünç karşılandığı değerlendirilen ad ve soyadlarının değişikliğinin bir süre daha il ve ilçe idare kurumlarında yapılmasının vatandaşın mahkeme süreci olmadan hızlıca işlemlerini halletmesini sağlayacağı,

- Dernekler Kanununda yapılacak değişiklik ile vatandaşların hangi derneğe üye olduğunu e-devletten görebilme olanağı getirilmesinin olumlu bir düzenleme olduğu ve vatandaşların istemleri olmadan derneklere üye yapılmasının önüne geçilebileceği,

- Şehit ve gazi ibarelerinin dernek, vakıf vb. kurum isimlerinde kullanılmasının idare takdirine bağlanması şehit ve gazilerimize saygının bir göstergesi olduğu,

- Operasyon bölgelerindeki birliklerin pastane, kuaför, kantin, yemekhane vb. ihtiyaçların kiralama yoluyla daha hızlı ve kaliteli bir şekilde karşılanmasının Jandarma ve Sahil Güvenlik Komutanlıkları personeli için faydalı olduğu,

- İhracat yapan vatandaşlara verilen yeşil pasaportun geçerlilik süresinin uzatılmasına yönelik düzenlemenin ihracatımızı artıracacağı,

- Yasadışı göçmenlerin barınmasına, konaklamasına imkan sağlayan kişiler ile mülkiyetindeki gayrimenkulü kiralayanlara para cezası getirilmesinin göçmen kaçakçılığını azaltacağı,

- Göçmen kaçakçılığı ve insan ticareti suçlarının katalog suçlar kapsamına alınmasının bu suçlarla mücadeleyi hızlandıracacağı,

- Sınır dışı etme kararı alınmış ve ülkesine gönüllü geri dönmek isteyen yabancıların aynı veya nakdi yardımla teşvik edilmesinin göç yönetimi adına olumlu olduğu,

- Belediye sınırları dışına çevreyi kirletme kabahatine verilecek idari para cezasında kolluğun etkili kılınmasının çevrenin yararına olacağı,

- Dernek faaliyetlerinin diğer ülkelerle kıyaslandığında bürokrasiye maruz kaldığını ve Dernekler Kanununda yapılacak düzenlemenin vatandaşın dernek üyeliğine yönelimini azaltabileceği,

- Teklifte bulunan “zararlı alışkanlıklar” kavramının farklı anlamlara sebep teşkil edebileceği bu nedenle hukuki olarak açıklanması gerektiği,

- Yabancılar ikamet iznine ilişkin işlemlerde resmi kurumların dışında aracı şirketlerin de görevlendirilmesinin kamu yönetimi geleneklerine aykırı olduğu,

- İçişleri Bakanlığının onayıyla en fazla birer yıl olarak uzatılan insani ikamet izni yetkisinin süresi belirsiz şekilde genel müdürlüğe devredilmesinin keyfiliğe ve belirsizliğe yol açabileceği,

- Teklifte bulunan “Hakkında sınır dışı etme kararı alınmış ve menşe ülkesine gönüllü olarak geri dönmek isteyen düzensiz göçmenlerden Genel Müdürlüğün uygun gördüğü kişilere aynı veya nakdi destek sağlanabilir.” ibaresinin keyfiliği önlemek, hukuki güvenlik ilkesi ve hukuki belirlilik ilkesini sağlamak adına yeniden düzenlenmesi gerektiği,

- Uzman jandarmaların, Kara Kuvvetleri Komutanlığında görev yapan muadilleri gibi, eğitimde geçen sürelerinin hizmetten sayılmasının gerektiği,

- Refakatsiz çocuklara yönelik görüşülen maddenin çocukların yararının gözetilerek tekrar düzenlenmesinin gerektiği,

- Teklifin 77 nci maddesinde yer alan; "İdari gözetim altına yabancıların uyruklarının tespit edilmesi amacıyla elektronik ve iletişim cihazları incelenebilir. İnceleme sonucunda elde edilen veriler bu amaç dışında kullanılamaz." hükmünün, kişisel verilerin ne kadar saklanacağı ve verilerin kötüye kullanılmasının önlenmesi hususları bakımından somutlaştırılması gerektiği,

görüş ve eleştirileri dile getirilmiştir.

4. Teklif Metnine İlişkin Değişiklikler

Komisyon görüşmelerinde, Teklifin 52 nci maddesi; Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri, bu üyeliği sona erenler ve 24/6/2018 tarihinden önce dışarıdan atandığı bakanlık görevi sona erenlerin sahip olacakları araçların tescil işlemleri yapılırken talepleri halinde ikametinin bulunduğu ilin veya Ankara ilinin tescil plakası verilebilmesine imkan sağlayacak şekilde değiştirilerek kabul edilmiştir.

Görüşmelerde, 3 adet yeni madde ihdası yapılmış ve komisyonun kabul ettiği metne 70, 71 ve 72 nci maddeler olarak işlenmiştir. Teklifin 70 ila 95 inci maddeleri yeni madde ihdasları sonucunda 73 ila 98 inci maddeler olarak teselsül ettirilmiştir. Yeni madde ihdaslarının gerekçeleri incelendiğinde; yeni maddelerle Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı ile Cumhurbaşkanlığı Milli Saraylar İdaresi Başkanlığı ve Kültür ve Turizm Bakanlığı arasında imzalanan protokollerle İstanbul, Yalova ve Ankara'da bulunan müze ve diğer bazı taşınmazlar ile bazı taşınır varlıkların Türkiye Büyük Millet Meclisine devredilmesi nedeniyle, 1/12/2011 tarihli ve 6253 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı İdari Teşkilatı Kanununda gerekli düzenlemelerin yapılması öngörülmektedir.

Teklifin; 1, 4, 5, 8, 12, 21, 24, 25, 31, 32, 34, 41, 43, 71, 77, 80, 87, 90 ve 95 inci maddeleri, kanunların hazırlanmasında uygulanan esas ve usuller çerçevesinde, kanun tekniğine uygunluğunun sağlanması amacıyla Komisyon Başkanlık Divanına Komisyon tarafından verilen redaksiyon yetkisi kapsamında redakte edilerek kabul edilmiştir.

Teklifin tamamı kanun dili ve tekniği bakımından gözden geçirilmiş ve metinde redaksiyon mahiyetinde değişiklikler yapılmıştır.

İçtüzüğün 45 inci maddesi uyarınca, Teklifin Genel Kuruldaki görüşmelerinde Komisyonumuzu temsil etmek üzere Kilis Milletvekili Mustafa Hilmi DÜLGER ve Elâzığ Milletvekili Sermin BALIK özel sözcüler olarak seçilmiştir.

Raporumuz Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Başkanlığa saygıyla arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Celalettin Güvenç</i>	<i>Sermet Atay</i>	<i>Alev Dedegil</i>
Kahramanmaraş	Gaziantep	İstanbul
Kâtip	Üye	Üye
<i>Müslüm Yüksel</i>	<i>Mehmet Metanet Çulhaoğlu</i>	<i>Nihat Yeşil</i>
Gaziantep	Adana	Ankara
	(Muhalefet şerhim ektedir)	(Muhalefet şerhimiz ektedir)
Üye	Üye	Üye
<i>Ensar Aytekin</i>	<i>Yaşar Tüzün</i>	<i>Selim Yağcı</i>
Balıkesir	Bilecik	Bilecik
(Muhalefet şerhimiz ektedir)	(Muhalefet şerhimiz ektedir)	

Üye <i>Erkan Aydın</i> Bursa (Muhalefet şerhimiz ektedir)	Üye <i>Oğuzhan Kaya</i> Çorum	Üye <i>Ümit Yılmaz</i> Düzce
Üye <i>Sermin Balık</i> Elâzığ (Bu raporun özel sözcüsü)	Üye <i>Kadir Aydın</i> Giresun	Üye <i>Fatih Süleyman Denizolgun</i> İstanbul
Üye <i>Zeynel Özen</i> İstanbul (Muhalefet şerhimiz vardır)	Üye <i>Ali Öztunç</i> Kahramanmaraş (Muhalefet şerhimiz ektedir)	Üye <i>Mustafa Hilmi Dülger</i> Kilis (Bu raporun özel sözcüsü)
Üye <i>Cemil Yaman</i> Kocaeli Üye <i>Mensur Işık</i> Muş (Muhalefet şerhim vardır)	Üye <i>Ahmet Çakır</i> Malatya Üye <i>Faruk Sariaslan</i> Nevşehir (Muhalefet şerhimiz vardır)	Üye <i>Tamer Akkal</i> Manisa Üye <i>Mustafa Yel</i> Tekirdağ

MUHALEFET ŞERHİ

TBMM İçişleri Komisyonunda 21 Kasım 2019 tarihinde görüşülerek kabul edilen 2/2368 esas numaralı Bazı Kanunlarda ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi hakkındaki düşüncelerimiz ve teklifin kimi maddelerine karşı olmamızın nedenleri aşağıda belirtilmiştir.

1-TEKLİFİN GENELİYLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİMİZ

TBMM Başkanlığına 18 Kasım 2019 tarihinde sunulduğu belirtilen teklif ile 28 kanun ve 1 kanun hükmünde kararnamede değişiklik yapılmaktadır. İçişleri Komisyonu'nda görüşmeler sırasında teklife eklenen yeni üç maddeyle değişiklik yapılan kanun ve KHK sayısı toplam 30'a, madde sayısı ise 98'e yükselmiştir.

Teklifle Emniyet teşkilatı, Sahil Güvenlik Komutanlığı ve Jandarma teşkilatı ile ilgili bazı teknik düzenlemeler yapılmıştır. Teklifte, 6755 sayılı OHAL Kapsamında Alınması Gereken Tedbirler ile Bazı Kurum ve Kuruluşlara Dair Düzenleme Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabul Edilmesine Dair Kanun'la TSK'nın kadro ve teşkilat yapısından çıkarılarak İçişleri Bakanlığının bağlı kuruluşları haline getirilen Jandarma Genel komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığına silahlı genel kolluk statüsü verilmesine yönelik olarak yapılan uyum düzenlemeleri yer almıştır. İhracatçılarımıza verilen hususi pasaport (yeşil pasaport) süresinin iki yıldan dört yıla çıkarılması, yine "gazi" ve "şehit" gibi isimlerin dernek isimlerinde kullanılmasının izne bağlanması, yaşanan son depremlerden etkilenen vatandaşların mağduriyetlerinin giderilmesi, kumar oynatanlara verilen cezanın artırılması, çevre kirliliğini önlemeyle ilgili olarak, belediye sınırları dışında genel kolluğa yetki verilmesi gibi düzenlemeler yapılması öngörülmektedir. Bir biriyle ilişkisiz konuların torba yasa teklifi şeklinde TBMM'ye sunulmasına itirazlarımızı saklı tutarak bizim de olumlu bulup destek verdiğimiz bu ve benzeri diğer düzenlemelerin yanı sıra, diğer birçok maddeye de aşağıda ayrıntılı bir şekilde açıklanacağı üzere bu halleriyle kanunlaşmasına karşıyız.

2-OLAĞAN YASA YAPMA SÜRECİNİN DIŞINA ÇIKILMIŞTIR

Yasa teklifi 18 Kasım 2019 tarihinde TBMM Başkanlığına sunulmuştur. Teklif aynı tarihte asıl komisyon olarak İçişleri Komisyonuna, tali komisyon olarak da Bütçe ve Plan Komisyonuna sevk edilmiştir. Teklifin İçişleri Komisyonunun 21 Aralık 2019 tarihinde saat 11.00’de yapılacak toplantısında gündeme alınıp görüşüleceğine ilişkin Komisyon Başkanlığı yazısı, komisyon üyelerine 19 Kasım 2019 tarihinde saat 12.15’te ulaştırılmıştır. Komisyon üyelerimiz yasa teklifinin metnine ise kendi olanaklarıyla aynı gün (19 Kasım 2019) akşam saatlerinde ulaşabilmiştir.

Önemli bir kısmının birbiriyle ilgisi bulunmayan, 28 kanun ve bir KHK’da değişiklik yapılmasına yönelik toplam 95 maddeden oluşan, komisyonda yapılan eklemelerle 98 maddeye çıkan “torba kanun teklifi”nin incelenebilmesi için komisyon üyelerine yeterince zaman bırakılmamıştır.

Komisyonumuz, hukuk literatüründe gerçek bir yasa türüne karşılık gelmeyen, artık bir yasama kurnazlığına dönüşen ve yasama kalitesi açısından ciddi sakıncalar oluşturan “torba yasa” dayatması ile karşı karşıya kalmıştır. “Torba içerisine atılmış olan” düzenlemelerin birçoğunun tali komisyon olarak farklı komisyonda görüşülüp değerlendirilmesi gerekmekte iken bu yapılmamıştır. Anayasaya aykırı olabilecek birçok madde Anayasaya aykırılık açısından öncelikle ele alınmamıştır.

16 Nisan 2017 Anayasa referandumuyla kabul edilen Anayasa değişikliklerine “evet” denilmesini savunan siyasi partilerin en temel argümanı, Anayasa değişikliklerinin “güçler ayrılığı ilkesini pekiştireceği, dolayısıyla yasama ve yürütme erklerinin birbirinden kesin çizgilerle ayrılmasının sağlanacağı” şeklindeydi.

Yürütmenin yasama faaliyetlerine katılmayacağı, yasama faaliyetlerinin yalnızca Türkiye Büyük Millet Meclisinin elinde olacağı, bütçe yasaları hariç tüm yasaların milletvekilleri tarafından hazırlanarak teklif edileceği ve TBMM’de görüşülüp yasalaşacağı ifade edilmiştir.

Bugün gelinen noktada ise yasa tekliflerinin yürütme organının talimatıyla ve bakanlık bürokratları tarafından hazırlanıp, milletvekillerine imzalatıldıktan sonra TBMM Başkanlığına sunulduğu gözlenmektedir. Teklifler TBMM’ye gelmeden önce

içerikleri ilgili Bakan ve bürokratlar tarafından açıklanmaktadır. Kanun tekliflerin komisyonlarda görüşülmesi sırasında da yürütmenin müdahalesi açıkça hissedilmektedir. Komisyonda çoğunluğu bulunan partilere mensup üyeler, bürokratların onaylamadığı hiçbir öneriyi kabul etmemektedirler.

Teknik olarak yasa tekliflerinde milletvekillerinin imzasının bulunması, tekliflerin yasama organı üyeleri tarafından hazırlandığı anlamına gelmemektedir. Tekliflerin milletvekili imzasıyla TBMM'ye sunulması hukuk tekniği açısından bir zorunluluğun yerine getirilmesinden ibarettir. Pratikte yaşanan durum ise tekliflerin yürütme organı tarafından hazırlanarak TBMM'ye gönderildiği şeklindedir. Bu kuvvetler ayrılığı ilkesinin etkin şekilde işlemediğini açıkça göstermektedir.

Yaşananlar göstermektedir ki son Anayasa değişiklikleriyle birlikte Anayasal düzenin en temel işlevi olan denge-denetleme mekanizması tahribata uğramış ve etkinliğini kaybetmiş, yürütme gücünün sınırları uçsuz bucaksız bir şekilde genişletilmiş, buna karşın yasama erki güçten düşürülmüş, işlevi etkisizleştirilmiştir.

Diğer torba kanun teklifleri gibi “Bazı Kanunlarda ve 375 sayılı KHK’da Değişiklik Yapılmasına Dair Teklifinde” değişiklik yapılması teklif edilen kanunlar şöyle sıralanmaktadır:

- 1- 1700 sayılı Dahiliye Memurları Kanunu
- 2- 3201 sayılı Emniyet Teşkilatı Kanunu
- 3- 5682 sayılı Pasaport Kanunu
- 4- 7269 sayılı Umumi Hayata Müessir Afetler Kanunu
- 5- 257 sayılı Er ve Erbaş Harçlıkları Kanunu
- 6- 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu
- 7- 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu
- 8- 2692 sayılı Sahil Güvenlik Komutanlığı Kanunu
- 9- 2803 sayılı Jandarma Teşkilat, Görev ve Yetkileri Kanunu
- 10- 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu
- 11- 3055 sayılı Cumhurbaşkanı Yardımcıları ve Bakanların Ödenek ve Yollukları ile Ödenekleri Hakkında Kanun
- 12-3152 sayılı İçişleri Bakanlığı Yüksek Disiplin Kurulu İle İl Yatırım ve Hizmetlerine Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun

- 13-3466 sayılı Uzman Jandarma Kanunu
- 14-3671 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Üyelerinin Ödenek, Yolluk ve Emeklili Dair Kanun
- 15-4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun
- 16-4721 sayılı Türk Medeni Kanunu
- 17-4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun
- 18-5237 sayılı Türk Ceza Kanunu
- 19-5253 sayılı Dernekler Kanunu
- 20-5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu
- 21-5326 sayılı Kabahatler Kanunu
- 22-5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunu
- 23-5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu
- 24-5901 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanunu
- 25-6112 sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayın Hizmetleri Hakkında Kanun
- 26-6253 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı İdari Teşkilatını
- 27-6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu
- 28-6713 sayılı Kolluk Gözetim Komisyonu Kurulması Hakkında Kanun
- 29-7608 sayılı Genel Kolluk Disiplin Hükümleri Hakkında Kanun
- 30-375 sayılı KHK

Değiştirilmesi teklif edilen kanunların, alt başlıklarına göre; kanun tekniğine uygunluğu açısından Adalet Komisyonu, Anayasaya aykırılık iddiaları ve normlar hiyerarşisi prensiplerine uygunluğu bakımından Anayasa Komisyonu, Anayasamızın 90'ıncı maddesinden hareketle tarafı olduğumuz ve Avrupa Birliği uyum yasaları çerçevesindeki değerlendirmeleri açısından Avrupa Birliği Uyum Komisyonu, Türk Silahlı Kuvvetleri ve Emniyet Teşkilatının personel mevzuatı ve iç yürütmesi açısından Güvenlik ve İstihbarat Komisyonu, Göç sorunu ve İnsan Hakları temelli düzenlemeler açısından İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu ve bu komisyonlara bağlı alt komisyonlar tarafından ele alınması gerekirken, komisyonda eklenen üç maddeyle birlikte 98 maddeden oluşan ve 29 kanun ve 1 kanun hükmünde kararnamede değişiklik yapılması teklifi, yalnızca ortalama 8 saatlik bir görüşmenin ardından TBMM Genel Kurulu'na getirilmektedir.

Teklif içerisindeki maddeler ve görüşmeler esnasında komisyon başkanlığına sunulan karşı mahiyetteki önergeler yeterince müzakere edilmeden, yalnızca üye çoğunluğuna oturtulan bir mekanik demokrasi modeli ile ele alınmış ve oylanmıştır. Yasama erki, ruhu gereği kamunun etki çerçevesini, toplumun ihtiyaçlarını ve bireyin hak ve yükümlülüklerini uzun vadeli olarak hesaplayarak yasa yapma tekniğini uygulamalı ve gözetmelidir. Bugün geline nokta ise siyasi iktidar anlık ihtiyaçlara endeksli olarak, tamamen normatif bir bakış açısıyla yasa çıkararak günü kurtarma alışkanlığını devam ettirmektedir. Yasama organı, sadece yürütmenin yasa talebini karşılayan bir “yasa fabrikasına” dönüştürülmüştür. Milletvekillerinin, halkın taleplerine yönelik olarak TBMM başkanlığına sunduğu yasa teklifleri ise gündeme bile alınmamaktadır.

Bu tekniğin sürdürülebilir olmadığı çok açıktır. Haliyle de kamu, toplum ve bireyin ihtiyaçlarının yerine, bir kişi ya da zümrenin önceliklerinin öne alınıp, merkezileşmenin ve çoğunlukçuluk metodunun yasa yapma tekniğine etki etmesi ve ileride telafi edilemeyecek düzeyde, öngörülemez durumlara sebebiyet vermesi kaçınılmazdır.

Bir kez daha açık ve net şekilde ifade etmek gerekirse; torba yasa tekniğinden ve sadece yürütme organından gelen yasa taleplerinin karşılanmasına yönelik bir çalışma düzeninden derhal vazgeçilmelidir!

3- TEKLİFİN MADDELERİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİMİZ

Teklifin 11’inci maddesiyle 3201 sayılı Emniyet Teşkilatı Kanununa yeni bir geçici madde eklenmektedir. Eklenmek istenen geçici 29’uncu maddeyle, 45 yaş sınırı nedeniyle daha önce Komiser Yardımcılığı sınavına giremeyen başpolis memurları ile kıdemli başpolis memurlarına bir defaya özgü olmak üzere sınava başvuru hakkı tanınmaktadır. Sayıları 4 bin 208 olduğu bildirilen başpolis memuru ve kıdemli başpolis memurlarına, komiser yardımcılığına yükselme şansı tanıyacak olan sınava katılma olanağı tanınmasının yerinde bir düzenleme olduğunu düşünüyoruz.

Ancak, sınavın “yazılı ya da sözlü” olarak yapılması konusunda karar verme yetkisi İçişleri Bakanlığına verilmektedir. Son yıllarda işe giriş, terfi ve benzeri nedenlerle

şansı tanıyacak olan sınava katılma olanağı tanınmasının yerinde bir düzenleme olduğunu düşünüyoruz.

Ancak, sınavın “yazılı ya da sözlü” olarak yapılması konusunda karar verme yetkisi İçişleri Bakanlığına verilmektedir. Son yıllarda işe giriş, terfi ve benzeri nedenlerle kamuda yapılan sözlü sınavların genellikle “kayırmacılık” amacıyla kullanılabilirdiği bilinmektedir. Değerlendirmelerin hangi kriterlere göre yapıldığı belli olmayan, sınav komisyonlarının sübjektif kriterlerle seçimler yapmasına izin veren sözlü sınavların, kamuda liyakat ve ehliyetin arka plana itilerek kayırmacılığı özendirdiğini göz önüne alarak, madde metnindeki “sözlü” ifadesinin kaldırılmasına yönelik olarak komisyonda verdiğimiz önerge reddedilmiştir. Ayrıca, sözlü sınavda ısrar edilecekse, bunun kameralar önünde yapılmasına yönelik önerilerimiz de dikkate alınmamıştır.

Kamuda işe alımlarda, terfilerde ve çeşitli nedenlerle yapılan sözlü sınavlar, Anayasa'nın "kanun önünde eşitlik" ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin “ayrımcılık yasağı” ilkelerine aykırı sonuçlar doğmasına yol açmaktadır. Bu nedenle maddenin bu şekilde kanunlaşmasına sadece “sözlü sınav” yönünden karşı çıkıyoruz.

Teklifin 22 ve 32'nci maddeleriyle Sahil Güvenlik Komutanlığı ve Jandarma Genel Komutanlığına ait vardiya yatakhaneleri, gazinolar, sosyal tesisler, özel, yerel ve kıış eğitim merkezleri ile kantinlerin tamamı, bir kısmı veya bazı şubelerinin kiraya verilebilmesine olanak sağlanmaktadır.

Sahil Güvenlik Komutanlığı ve Jandarma Genel Komutanlığı personelinin yanı sıra, Türk Silahlı Kuvvetleri personelinin de karşılıklı olarak yararlandığı bu tesislerin kiraya verilmesi, bu personelin buralardan yararlanmalarını pahalı hale getirerek zorlaştırabilecektir. Bu nedenle, her iki maddede de yer alan “Vardiya yatakhaneleri, gazinolar, sosyal tesisler, özel, yerel ve kıış eğitim merkezleri ile kantinlerin tamamı, bir kısmı veya bazı şubeleri kiraya verilebilir” ifadelerinin metinden çıkarılmasına yönelik olarak verdiğimiz önergeler reddedilmiştir.

Teklifte buraların kimlere, hangi yöntemlerle kiraya verilebileceğine ilişkin olarak açık hüküm bulunmamakta ve idareye geniş bir takdir yetkisi bırakılmaktadır.

eşleri, anne ve babaları ile bakmakla yükümlü oldukları çocuklarının ve ölenlerden Sosyal Güvenlik Kurumu ile ilişkisi bulunmayan dul ve yetimlerinin sağlık giderlerinin Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerinin tabi oldukları hükümler ve esaslar çerçevesinde Cumhurbaşkanlığı bütçesinden ödenmesi öngörülmüştür. Eklenen madde şöyledir:

"MADDE 5- Cumhurbaşkanı yardımcıları ve bakanlar, bu görevlerde bulunmuş olanlar ile bunların eşleri, anne ve babaları ile bakmakla yükümlü oldukları çocuklarının ve ölenlerden Sosyal Güvenlik Kurumu ile ilişkisi bulunmayan dul ve yetimlerinin sağlık giderleri Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerinin tabi oldukları hükümler ve esaslar çerçevesinde Cumhurbaşkanlığı bütçesinden ödenir."

Maddeyle, Cumhurbaşkanı yardımcıları ve bakanların, **bakmakla yükümlü olmadıkları** anne ve babaların da sağlık giderlerinin de milletvekillerinin tabi olduğu hükümler çerçevesinde Cumhurbaşkanlığı bütçesinden ödenmesi öngörülüyor. Oysa Türk sosyal güvenlik sisteminde kamu görevlilerin yakınları için sağlık yardımlarından yararlanma hakkı "bakmakla yükümlü olmak" koşuluna bağlanmıştır. Bu koşulun Cumhurbaşkanı yardımcıları ve bakanlar için aranmaması onlara ömür boyu tanınmış bir imtiyaz niteliğindedir.

Düzeleme Cumhurbaşkanı yardımcıları ve bakanlar için bir ayrıcalık, diğer kamu görevlileri açısından ayrımcılık oluşturmaktadır. Anayasamız, "hiçbir kişiye, aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınmayacağına" hükmetmektedir. Düzenleme, Anayasanın 2'nci maddesinde belirlenen "hukuk devleti" ve 10'uncu maddesinde tarif edilen "Kanun önünde eşitlik" ilkelerine ve 60'ıncı maddesinde tanımlanan "sosyal güvenlik hakkına" da aykırıdır.

Teklifin 59, 61 ve 62 maddeleriyle 5253 sayılı Dernekler Kanunda değişiklikler yapılmaktadır.

Teklifin 59'uncu maddesiyle ile 5253 sayılı Dernekler Kanununun, Genel Kurul Toplantısı ve Organlara Seçilenlerin İdareye Bildirilmesi başlıklı maddesinde değişikliğe gidilmektedir. Düzenleme ile yönetim kurulu ve denetim kurulu ile derneğin diğer organlarına seçilen asıl ve yedek üyelerin yanı sıra üyeliğe kabul edilenler ile üyeliği sona erenlerin adını, soyadını, doğum tarihini ve kimlik numarasını otuz gün içinde mülkî idare amirliğine bildirilmesi zorunluluğu

getiriliyor. Teklifin gerekçesinde düzenlemenin “*yurttaşların bilgisi dışında derneklere üye yapılması ve üyelikten çekilenlerin işlemlerinin yapılmaması gibi sorunlar yaşamaması için yapıldığı*” ifade edilmesine rağmen, düzenlemenin, örgütlenme özgürlüğünü önemli ölçüde kısıtlayacağı açıktır.

Teklifin 61 inci maddesiyle 5253 Sayılı Dernekler Kanunu ile 4721 sayılı Türk Medeni Kanununda derneklerin kurulmasına ilişkin iş ve işlemler İle derneklerin idareye vermeleri gereken bildirimler, beyannameler, tutacakları defterler, gelirlerinin toplanmasında kullanılan alındı belgelerinin düzenlenmesi ve benzeri yükümlülükler tanımlanmıştır. Madde ile 5253 sayılı Kanuna ek madde eklenerek dernekler tarafından fiziksel ortamda yapılan bildirimler, işlemler, tutulan defter ve alındı belgesi gibi kayıtlar ile yetkili merciler tarafından derneklere ilişkin olarak fiziksel ortamda tutulan her türlü kayıtların, hem dernekler hem de söz konusu yetkili merciler tarafından, etkin ve hızlı bir şekilde elektronik ortamda düzenlenebilmesi olanağı getirilmektedir.

1 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesini değiştiren 17 sayılı 13.09.2018 tarihli Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 1’inci maddesi ile düzenlenen 263 üncü maddesi ile görevleri tanımlanan Sivil Toplumla İlişkiler Genel Müdürlüğü’nün görevleri arasında (2) nolu fıkraya ile “Bu maddede belirtilen dernek ve kuruluşlar ve bunların üyelerinin kaydedileceği kütüğün şekli, düzenleme ve kayıt esasları ile taşra teşkilatına ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça çıkarılan yönetmelikle düzenlenir” Hükmü getirilmiştir. Bu çerçevede İçişleri Bakanlığı tarafından 09.04.2019 tarihinde yayımlanan Dernekler Tarafından Tutulan Karar, Evrak Kayıt, Demirbaş ve İşletme Hesabı Defterlerinde Bulunması Gereken Bilgiler ile Bu Defterlerin şekli Hakkında Tebliğ’in 9 uncu maddesiyle de Dernek kayıtlarının elektronik ortamda tutulmasına ilişkini düzenleme yapılmıştır.

Anayasanın 104’üncü maddesinin 17’nci fıkrası gereğince Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi (CBK) ile Kanun hükümlerinin çakişması halinde CBK’nın hükümsüz kalacağı düzenlenmiştir. Dolayısıyla 5253 sayılı Dernekler Kanunu ile 4721 sayılı Kanun hükümlerine göre bu kayıtların ve işlemlerin yazılı olarak yapılması düzenlendiğinden elektronik ortamda bildirim yükümlülüğü olmadığından CBK’da yapılan düzenleme ile bu çerçevede çıkarılan Tebliğ hükümsüz kalmıştır. Bu çerçevede bazı dernekler İçişleri Bakanlığı’nın yukarıda belirtilen tebliğ gereğince

üye kayıtlarını elektronik ortamda yeniden bildirimde bulunulmasına ilişkin işlemlerini Yasa'da elektronik olarak bildirim yükümlülüğü olmamasını gerekçe göstererek yargıya taşımıştır. Getirilen düzenleme ile yargı yolunu kapayarak CBK'ya dayanılarak yapılan işlemlere yasal dayanak oluşturulmaktadır.

Teklifin 62 nci maddesiyle 5253 sayılı Dernekler Kanununa bir geçici madde eklenmektedir. Eklenen maddeyle görüşülmekte olan teklifle, Dernekler Kanununun 23 üncü maddesinde yapılması teklif edilen düzenlemeyle dernek üyeliğine kabul edilenler ile üyeliği sona erenlerin bilgilerinin mülki idare amirliğine bildirilmesi zorunlu hale getirilmektedir. Maddeyle düzenlemenin yürürlüğe gireceği tarih itibarıyla devam eden üyeliklerin de mülki idare amirliğine bildirilmesine yönelik olarak altı aylık bir süre öngörülmektedir.

İçişleri Bakanlığının Dernekler Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmeliği, 1.10.2018 tarihli ve 30552 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanmış ve değişiklik yapılan yönetmeliğin 1'inci maddesi ile 31/3/2005 tarihli ve 25772 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Dernekler Yönetmeliğinin 83'üncü maddesine aşağıdaki sekizinci fıkra eklenmiştir.

“(8) Dernek Beyannamesinin “Üye ve Çalışan Bilgileri” başlıklı üçüncü bölümünün 1 inci sorusundaki “1.2.Gerçek Kişi Üyelerin:” ve “1.3.Tüzel Kişi Üyelerin:” alt başlıklı tablolarında belirtilmesi istenilen bilgiler, dernek üyeliğine kabul edilme veya üyelikten çıkma ya da çıkarılma veya üyeliğin kendiliğinden sona ermesi durumlarında, birinci fıkrada belirtilen beyanname verme süresi beklenmeksizin işlem tarihini izleyen 30 gün içinde Dernekler Bilgi Sistemi (DERBİS) üzerinden bildirilir. DERBİS kullanıcısı olmayan dernekler bu bilgileri aynı usul ve süre içinde mülki idare amirliğine yazılı olarak bildirirler”

Bu değişiklikle derneklere, üyelerine dair kişisel bilgilerin beyannameye eklenmesi ve üyelik durumunda değişiklik meydana gelmesi halinde 30 gün içinde Dernekler Bilgi Sistemi (DERBİS) üzerinden ya da yazılı olarak mülki idare amirliğine bildirilmesi yükümlülüğü getirilmiştir. Beyan edilecek bilgiler, gerçek kişi üyeler için; adı soyadı, TC Kimlik numarası, mesleği, öğrenim durumu, üyeliğe giriş tarihi ve üyelikten ayrılma veya çıkarılma tarihidir. Tüzel kişi üyeler için ise; tüzel kişiliğin

adı/unvanı, MERSİS No, Hukuki statüsü, Hukuki Temsilcisinin adı soyadı, Temsilcinin TC Kimlik No, Üyelğe kabul tarihi ve üyelikten ayrılma veya çıkarılma tarihidir. Derneklerin 6 ay içerisinde hâlihazırdaki bütün üyelerinin kayıtlarını elektronik ortamda bildirmesi zorunlu hale getirilmektedir.

Dernekler, Türkiye’de çok katı kurallara tabi tutulmaktadır. Teklif edilen maddeler dernekleri çok daha katı bir sisteme hapsedmektedir. Getirilen düzenlemeler dernek üyelerinin fişlenmesine yönelik bir süreci başlatabilecektir. Böyle bir süreç ise vatandaşları Anayasayla güvence altına alınmış dernek kurma ve derneklere üye olma özgürlüklerini kısıtlayıp dernek kurmaktan ve derneklere üye olmaktan vaz geçirebilecektir. Anayasanın 33’üncü maddesi ne göre “herkes önceden izin almaksızın dernek kurma ve bu derneklere üye olma ya da üyelikten çıkma hürriyetine” sahiptir. Bazı dernek yöneticilerinin “dernekten çıkmak isteyen üyelerin çıkış işlemlerini yapmamış olması ya da gerçek dışı üye kaydetme” gibi kanunlarda suç sayılan bazı fiilleri işlemiş olmaları, Anayasa ile güvence altına alınan “dernek kurma, derneklere üye olma ve dernek üyeliğinden ayrılma” hürriyetine müdahale sayılabilecek bu tür düzenlemelerin gerekçesi olamaz.

Teklifin 59, 61 ve 62’nci maddeleriyle yapılmak istenen ve birbirini tamamlayan bu düzenlemeler Anayasa’nın 13, 33 ve 90’ıncı maddelerine ve özel hayatın gizliliği ilkesine açıkça aykırıdır. Bu nedenle söz konusu düzenlemelerden vaz geçilmelidir.

Teklifin 67’nci maddesiyle, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa geçici bir madde eklenerek valilikler tarafından yapılan eksik veya hatalı işlemler nedeniyle güvenlik korucularının sosyal güvenlik sigorta primi ödemelerinde bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önceki hata veya gecikmelerden kaynaklanan gecikme cezası, gecikme faizi ve idari para cezalarının uygulanmaması düzenlenmektedir.

Bu düzenleme özünde 5018 sayılı Kanununun 71’inci maddesi çerçevesinde ortaya çıkmış bir kamu zararının affedilmesine yol açmaktadır.

Oysa bu nedenle doğan kamu zararının, sorumlularına rücu edilmesi gerekmektedir. Oysa bu düzenlemeyle, ortaya çıkan bu kamu zararı Hazineye, diğer bir ifadeyle vergi ödeyenlerin üzerinde kalmaktadır.

Ayrıca kamu görevlilerinin görevlerini gerektiği gibi yapmamalarından kaynaklanan bu tür yükümlülüklerle ilgili bu tür aflar, kamu görevlilerinin görevlerini, görevinin gerektirdiği dikkat ve özenle yapma motivasyonunu da bozmakta ve daha çok kamu zararı oluşmasını tetiklemektedir.

Bu türden sorunların mevcut yasalar uygulanarak çözülmesi yerine, kişiye özel af niteliğindeki bu tür düzenlemelerle “çözölmeye” çalışılmasına karşı olduğumuz için maddenin bu haliyle kabul edilmemesi gerektiği görüşündeyiz.

Teklifin 75’inci maddesiyle 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanununun 21 inci maddesinin yedinci fıkrası değiştirilmektedir. Ülkemizde vizenin veya vize muafiyetinin tanıdığı süreden ya da doksan günden fazla kalacak yabancıların ikamet izni alması zorunludur. Yabancıların ikamet izni başvuruları ikamet edilmek istenilen il valiliğince kabul edilmektedir. Anılan Kanun ile ikamet izni başvurularında refakat uygulaması kaldırılmış olup her yabancıнын başvurusu ve izin belgesi ayrı olarak düzenlenmektedir. Ayrıca ikamet izni başvuruları yabancı tarafından bizzat yapılabileceği gibi yabancıнын yasal temsilcisi ya da avukatı aracılığıyla da yapılabilecektir. 6735 sayılı Kanunla 6458 sayılı Kanunun 21 inci maddesine ikamet izni başvurularının yetkili aracı kurum tarafından da yapılabileceği hükmü eklenmiştir. Yetkili aracı kurum İçişleri Bakanlığı Göç İdaresi Genel Müdürlüğü tarafından yetkilendirilen kurum veya kuruluşu ifade etmekte ve nitelikleri ile görev çerçevesi yönetmelikle belirlenmektedir.

Teklif edilen bu düzenleme ile İçişleri Bakanlığı tarafından gerekli görölen durumlarda ikamet izni başvurularında azami üç yıl geçerli sözleşmelerle ve ikamet izni aracılık hizmet bedelinin %20’sinin genel bütçeye aktarılması kaydıyla, ikamet izni aracılık hizmeti sunacak yetkili aracı kurumların İçişleri Bakanının onayıyla görevlendirilebileceği düzenlenmektedir.

Görevlendirilecek aracı kurumlarla ilgili işlemlerde 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu ile 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu hükümlerinin uygulanmayacağı esas getirilmektedir. İçişleri Bakanlığına bir kamu hizmetini mevzuata uygun ihale yapmadan, ya da ihale mevzuatına uymadan (statüsü belli olmayan taşeron diyebileceğimiz) dilediği özel bir kuruluşu verebilme gibi geniş bir yetki verilmektedir. Hangi kurumların yetkili aracı kurum olacağına karar verme yetkisi de yine Bakanlığa bırakılmaktadır.

Bu işlemlerden alınacak kamu payının genel bütçeye özel gelir olarak kaydedilmesi ve ne ve bakanlık bütçesinin ilgili tertiplerine özel ödenek olarak yazılmasına da olanak sağlanmaktadır. Özel gelir ve özel ödenek uygulamaları bütçe birliği ilkesine aykırıdır. Belli kamu gelirlerinin belli giderlere ayrılması bütçe birliği ilkesini zedelemektedir.

Teklifin 77'nci maddesiyle 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanununun 46'ncı maddesinde değişiklik yapılmaktadır. Yürürlükteki maddeye göre insani ikamet izinleri, 46'ncı maddede belirlenen hallerde, diğer ikamet izni verilmesindeki koşullar aranmadan, İçişleri Bakanlığının onayı alınarak ve en fazla birer yıllık sürelerle olmak kaydıyla, valiliklerce verilebilir.

Teklif edilen değişiklikle, insani ikamet izinlerinin İçişleri Bakanlığınca belirlenen sürelerle sınırlı olmak kaydıyla ve Göç İdaresi Genel Müdürlüğü'nün onayı alınarak valiliklerce verilebilmesine olanak tanınıyor. İnsani ikamet izin süresini belirleme yetkisinin İçişleri Bakanlığına bırakılması keyfiliğe yok açabilecek niteliktedir. Sürenin başlangıç ve bitişinin belli olmaması, ne kadar uzatılabileceğinin belirsiz bırakılması belirlilik ve hukuk güvenliği ilkelerine aykırıdır. Diğer bir ifadeyle düzenleme Anayasa'nın 2 nci maddesinde tanımlanan Hukuk devleti ilkesine aykırıdır.

Teklifin 78'inci maddesiyle 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanununun 53'üncü maddesinde değişiklik yapılmaktadır. Yapılan değişiklikle sınır dışı etme kararına karşı 15 günlük dava açma süresi 7 güne indirilmektedir. Madde gerekçesinde "15 günlük süre yabancıların özgürlüğünü kısıtlamakta ve barınma giderlerini arttırmaktadır" denilmektedir. Barınma giderlerinin artması nedeniyle, dava açma süresinin kısıtlanması insani olmayan bir durumdur.

Ayrıca Dava açılması durumunda da madde metninde belirtilen istisnalar dışında sınır dışı etme kararının durdurulmasına ilişkin düzenlemede sayılan istisnalar kaldırılmıştır. Bu istisnalar, 54 üncü maddede sınır dışı etme kararı alınacaklar başlıklı maddenin birinci fıkrasının (b) bendinde belirtilen terör örgütü yöneticisi, üyesi, destekleyicisi veya çıkar amaçlı suç örgütü yöneticisi, üyesi veya destekleyicisi olan yabancılar, (d) bendinde belirtilen kamu düzeni veya kamu güvenliği ya da kamu sağlığı açısından tehdit oluşturan yabancılar, (k) bendinde belirtilen uluslararası kurum ve kuruluşlar tarafından tanımlanan terör örgütleriyle

ilişkili olduğu değerlendirilen yabancılar ile 54 üncü maddenin ikinci fıkrasında belirtilen uluslararası koruma başvuru sahibi ve koruma statüsünde olan yabancılardır.

Anayasa Mahkemesi, 30/5/2019 tarihli ve 2016/22418 sayılı Kararı ile “Yabancı bir başvurucunun idare mahkemesine açtığı davanın sonucunu beklerken sınır dışı edilme riskini ortadan kaldıran, yasal bir güvenceye sahip olmaması nedeniyle etkili başvuru hakkının ihlal edildiği, ihlalin ise mevzuatta yapılan değişiklik sonrası oluşan yeni durumdan kaynaklandığı sonucuna varmıştır. Anayasa Mahkemesi açıklanan gerekçelerle Anayasa’nın 17 nci maddesiyle bağlantılı olarak 40 ıncı maddesinde güvence altına alınan etkili başvuru hakkının ihlal edildiğine, pilot karar usulünün uygulanmasına ve yeniden yapılacak yargılama sonuçlanıncaya kadar başvurucunun sınır dışı edilmemesine karar vermiştir. Bu başvuru 6458 sayılı Kanunda yapılan değişiklikten sonra Anayasa Mahkemesine yapılan ilk başvuru özelliğini taşımaktadır. Bu başvuruyu takiben aynı mahiyette 8/4/2019 tarihi itibarıyla 1.545 başvuru daha yapılmıştır.

Anayasa Mahkemesi hem yasama organına hem de idareye yönelik de tavsiye karar vermiştir. Buna göre “İlgili kanun hükmü yürürlükteyken idare mahkemeleri tarafından yeniden yargılama yapılması yoluyla ihlalin giderimi mümkün olmayacaktır. Dolayısıyla ihlalin ve sonuçlarının giderilebilmesi, benzeri yeni ihlallerin önüne geçilebilmesi için takdir yasama organına ait olmakla birlikte ihlale yol açan kanun hükmünün gözden geçirilmesi gerektiği anlaşılmıştır. Yasama organı tarafından bir düzenleme yapılması bu konudaki yapısal sorunu ortadan kaldıracak ve benzer nitelikte yeni başvuruların önüne geçilecektir. Bu nedenle kararın bir örneğinin yasama organına bildirilmesine karar verilmiştir.

Yasama organı tarafından yapılacak düzenleme yeni başvuruları engelleyecek olsa da Anayasa Mahkemesi önünde bekleyen 1.545 başvurunun çözümü için yeterli olmayacaktır. Bu konuda mevcut başvurulara çözüm bulunması gerekmektedir. Bu nedenle incelemesi ertelenen başvuruların listesinin idari mercilerce çözümü amacıyla Adalet Bakanlığı Kanunlar Genel Müdürlüğü ve İnsan Hakları Daire Başkanlığı ile İçişleri Bakanlığı Göç İdaresi Genel Müdürlüğüne gönderilmesine karar verilmiştir.”

Madde ile yapılan düzenleme Anayasa Mahkemesinin ilgili kararı uyarınca yargılamanın devamı halinde sınır dışı işleminin yapılmamasına yönelik istisnai durumların kaldırılarak Mahkeme kararına uyum sağlamaktır. Ancak, İlgili Kanun teklifinde halihazırda aynı durumda olan 1.545 başvurunun nasıl çözümleneceğine ilişkin bir düzenleme yapılmamıştır. Kanunların geriye yürümezlik ilkesi çerçevesinde bu durumda olan başvuruçular açısından da sorunun çözümü için geçici bir düzenleme yapılması gerekir.

Teklifin 79'uncu maddesiyle 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanununun 54 üncü maddesinin birinci fıkrasının (h) bendinde değişiklik yapılması teklif edilmemektedir. Mevcut hükümde, kişi hakkında sınır dışı edilme kararı alınabilmesi için "Türkiye'ye yasal giriş veya Türkiye'den yasal çıkış hükümlerini ihlal etmesi" yeterli sayılırken, yeni teklifle buna ek olarak "bu hükümleri ihlale teşebbüs etmesi" de sınır dışı edilme gerekçesi haline getirilmektedir. Bir bakıma yeni bir suç ihdas edilmektedir. "İhlale teşebbüsün" sınırları ve kapsamı açıkça belirtilmemiştir. İhlale teşebbüsün hangi halleri içerebileceği muğlaktır. Düzenleme bu haliyle keyfi uygulamalara yol açmaya ve orantısız sonuçlar doğurmaya açıktır.

Teklifin 81'inci maddesiyle 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanununa 57/A maddesinin eklenmesi teklif edilmektedir. Yakalanarak idari gözetim uygulanmış yabancıların "idari gözetim kararı" kaldırıldıktan sonra nasıl takip edileceği bu maddede ele alınmaktadır.

Amaç, hakkındaki "idari gözetim kararı" biten düzensiz göçmenlerin Türkiye sınırlarındaki takibidir. Bu takibin hangi yollarla yapılacağı maddede sıralanmaktadır. Maddenin birinci fıkrasının (f) bendinde ifade edilen "elektronik izlemenin" nasıl yapılacağına ilişkin bir açıklık bulunmamaktadır. Elektronik izleme yükümlülüğü kararına karşı sulh ceza hakimine başvuru yolu açık tutulmakla birlikte, sulh ceza hakiminin vereceği karara karşı itiraz yolunun kapatılması hak arama özgürlüğünü zedeleyebilecek niteliktedir.

"Aile temelli geri dönüş"ün koşulları ve bunun uluslararası sözleşme esaslarına göre nasıl uygulanacağı konusunda da açıklık bulunmamaktadır. Anayasanın 38 inci maddesinde "ceza sorumluluğunun şahsiliği" vurgulanmaktadır. Şahsın

hakkında verilen sınır dışı etme kararı kendisini bağlayıcı sonuç doğurması gerekirken, bu düzenlemede aile bireylerine de yükümlülük getirilmektedir.

Teklifin 84'üncü maddesiyle 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanununa “Gönüllü geri dönüş” başlıklı 60/A maddesi eklenmektedir. Maddeyle, hakkında sınır dışı etme kararı alınmış ve menşe ülkesine geri dönmek isteyen düzensiz göçmenlerden Göç İdaresi Genel Müdürlüğü'nün uygun gördüklerine aynı ve nakdi destek sağlanabileceği hükmü getirilmektedir.

Geri dönüşü aynı veya nakdi yardımla desteklenecek düzensiz göçmenlerin belirlenmesi konusunda, maddede hiçbir belirleme yapılmamıştır. İdareye oldukça geniş bir takdir yetkisi tanınmaktadır. Ayrıca sağlanacak aynı desteğin türü, nakdi desteğin tutarıyla ilgili hiçbir belirleme yapılmamıştır.

4.SONUÇ

Sonuç olarak; “Bazı Kanunlarda ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifinin, ikinci bölümde açıkladığımız nedenlerle, (olağan yasa yapma sürecinin dışına çıkılarak TBMM'ye “torba yasa teklifi” şeklinde sunulması, TBMM'de tali komisyonlarda hiç tartışılmadan, İçişleri Komisyonunda ise sıkışık bir takvimle görüşülerek kabul edilmesi v.b gerekçelerle) bütününün, üçüncü bölümde ayrı ayrı açıklanan nedenlerle de bazı maddelerinin” bu haliyle kanunlaşmasına karşı olduğumuzu bildiririz.

Yaşar Tüzün

Bilecik

Ensar AYTEKİN

Balıkesir

Nihat Yeşil

Ankara

Erkan Aydın

Bursa

Ali ÖZTUNÇ

Kahramanmaraş

Faruk SARIASLAN

Neşehir

MUHALEFET ŞERHİ

2/2368 Sıra Sayılı Bazı Kanun ve 375 Sayılı Kanun Hükümündeki Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifine ilişkin muhalefet şerhimiz aşağıdaki gibidir.

Bilgilerinize sunarız.

Genel Değerlendirme

2-2368 Sıra Sayılı Bazı Kanun ve 375 Sayılı Kanun Hükümündeki Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi, TBMM Başkanlığı tarafından İçişleri Komisyonuna gönderilmiştir. 28 ayrı yasada ve 27.06.1989 tarih/375 sayılı Kanun Hükümünde Kararnamede değişiklikler öngörmektedir. Yürütme ve yürürlük maddeleri ile birlikte toplamda 98 maddeden oluşmaktadır.

Usulsüzlüğü Usul Haline Getiren Kanun Yapım Süreci: Prosedürel Kanun Yapma Süreci Gayri Meşruluk ve Çözumsuzlükte Isrardır!

AKP tarafından TBMM'ye sunulan bu kanun teklifi, siyasi iktidarın yasama sürecini toplumdan, sivil toplum kuruluşlarından ve muhalefetten kaçırarak; danışma ve ortaklaşma süreçlerini işletmeyerek gerçekleştirme tavrının bir devamıdır. Bu yönüyle, AKP iktidarı şekli usuller açısından çoğunluğuna dayanarak kanun tekliflerini yasalaştırırsa da hem meşruluk dairesinden çıkması hem de bu tarz bir yasa yapım sürecinin sorunlara çözüm getirmeyeceği gerçekliği ile karşı karşıyadır.

Nitekim 2-2368 Sıra Sayılı Bazı Kanun Ve 375 Sayılı Kanun Hükümündeki Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifinin komisyon aşaması da meşruluğu sorunlu hale getiren bir süreç işletilmiştir. Kanun teklifi 19 Kasım Salı günü şahsımıza sunulmuş ve 21 Kasım Perşembe günü saat 11.00 itibariyle görüşmelerine başlanmıştır. Komisyona geldiği haliyle 95 madde olan bu kanun teklifinin iki güne varmadan komisyondan geçirilmeye çalışılması açık bir şekilde kamuoyundan ve yurttaşlardan kaçırma girişimidir.

Yasama erkinin meşruluğunu halktan aldığı gerçekliğinden hareketle; yasa yapma süreçleri en az içerikleri kadar meşruluk testine tabidir. Bu yönüyle söz konusu kanun teklifi kendi meşruluğunu tartışmalı hale getirmiştir.

Kanun teklifleri sadece hukuki teknik açıdan değil, kanun teklifini hazırlayan iktidarın siyasal yönelimini de ortaya koyması açısından önem taşır. Dönemin ruhunu oluşturan

iktidar politikaları, kanun tekliflerine yansır ve bu teklifler aracılığıyla bağlayıcı kurallara döner.

Bu yönüyle AKP iktidarı özellikle 2015 yılında Çözüm Sürecini bitirmesi ve 7 Haziran seçim sonuçlarını kabul etmemesi ile birlikte hızla otoriterleşme sürecine girmiştir. 1 Kasım genel seçimlerinin şiddet ortamında geçmesi ve milliyetçiliğin yükseltilmesinden fayda sağlayan AKP tekrar seçimde kazanmıştır. Fakat otoriterleşme sürecini devam ettirmiş ve 15 Temmuz Darbe girişimini “Allah’ın lütfu” olarak görüp 20 Temmuz OHAL darbesi ile hukukun askıya alınmasına vesile olmuştur.

OHAL şartları altında yönetim sistemini değiştirerek kurumsal işleyiş ve hukuk devleti ilkelerini yürütmenin insafına ve yürütmeyi de tek kişinin eline bırakmıştır. Bu dönemden sonra artık tek adam yönetimi devreye girmiştir. Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi yürürlüğe girdiği andan itibaren Türkiye’de tarihsel, siyasi ve iktisadi sorunlar derinleşmiştir. İddia ve vaatlerinin aksine, Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi sorunların etkin bir parçası olmuştur.

Toplumsal taleplerin baskı araçları ile sindirilmeye çalışılması, yüksek yargının yürütme erkine bağlılığı, hukukun üstünlüğü yerine parti-devlet ilişkisinin tahkim edilmesi, yasama süreçlerinin prosedürel ve kalitesiz şekilde yerine getirilmeye çalışılması gibi birçok anti-demokratik uygulama devreye konmuştur. Elbette ki tüm bu demokrasi reddinin sonucu olarak Türkiye yapısal kriz denilen siyasi ve iktisadi krizlerin birleştiği bir döneme girmiştir. Nitekim yapısal krizler, iktidar sözcülerinin konuşmalarından tutalım da yasalaştırılmak istenen tekliflere kadar her alana sirayet etmiştir.

İktidar yöneldiği otoriter yönetim anlayışına uyumlu şekilde bu kanun teklifini gündeme getirmiştir. Türkiye’de işsizlik, borç, yoksulluk gibi çok sayıda ekonomik kriz göstereninin baş gösterdiği ve siyasi krizin alabildiğine derinleşerek demokratik teamülleri tehdit etme aşamasına geldiği bir dönemde siyasi iktidar baskılar ile sonuç almaya çalışmaktadır. İktidarın bu yaklaşımı İçişleri Komisyonu tarafından kabul edilen bu kanun teklifinin içeriğine de yansımıştır. Bu gerçeklik kanun teklifinin çoğu maddesinde kendisini göstermektedir.

Anayasanın Amir Hükümleri İhlal Ediliyor...

İktidarın ideolojik ajandası ile uyumlu olarak hazırlanan bu kanun teklifi Anayasanın amir hükümleri ile evrensel hukukun temel değerlerine aykırıdır. AKP iktidarının Türkiye’yi anayasasızlaştırma mücadelesi bu kanun teklifine de sirayet etmiştir. Anayasanın eşitlik ilkesini

ihlal eden 47 nci madde, örgütlenme ve güven içinde yaşama ilkelerini ihlal eden 59 ve 62 nci maddeler, yaşam hakkını engelleyen 55 inci madde bu örneklerden bazılarıdır.

İstibdat Rejiminin Alamet-i Farikası: Fişleme

Kanun Teklifinin 59 ve 62 nci maddeleri 5253 Sayılı Dernekler Kanunu'nda değişiklik yapılmak istenmekte ve derneklere, üyeleri ile üyeliği sona erenlerin kişisel bilgilerinin mülki idare amirlerine bildirilmesi zorunluluğu getirilmektedir. OHAL kapsamındaki totaliter politikaları ile sivil toplum örgütleri ve dernekler üzerinde büyük bir istibdat uygulayan siyasi iktidar, bu maddelerle birlikte istibdadını genişletmek istemekte ve hukuk devletinin en temel güvencelerini bile ayaklar altına almaktadır. Kişisel verilerin iktidar tarafından elde edilmek istenmesi kuşkusuz ki, uluslararası hukuk ile hukukun ihlal edilmesidir.

Bir AKP Anonim Şirketi Klasığı: Misafir'den Müşteri'ye...

Kanun teklifinin en dikkat çekici kısımlarından biri 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanununda yapılmak istenen değişikliklerdir. Siyasi iktidarın yıllardır “mülteci” statüsü vermekten imtina ederek “misafir” dediği özellikle Ortadoğu'daki çatışmalardan dolayı Türkiye'ye doğru yerinden edilenlerin ikamet izni başvuruları ile ilgili süreçlerde “şirketler” yetkili kılınmaktadır. Bu başvurulardan elde edilecek gelirin %20'si Hazine'ye devredilmektedir. Diğer kısmı ise şirketlere bırakılmaktadır. Bu düzenleme ile birlikte AKP iktidarının yıllardır üzerinden siyasi söylem ürettiği ve öfke pompaladığı mülteciler müşteri statüsüne taşınmış olmaktadır. İnsani açıdan bakacak olursak; evlerinden, kentlerinden edilerek Türkiye'ye göç etmiş insanlar zaten yoksulluk ve gelirsizlik içerisinde yaşarken bir de böylesi bir maliyetle karşı karşıya bırakılmaları insani, vicdani ve hukuki açıdan kabul edilemezdir.

Bir Siyasi Şantaj Olarak IŞİD'lilerin Önü Açılıyor...

Kişi hakkında sınır dışı etme kararı verildikten sonra itiraz etme süresini on beş günden yedi güne indirmektedir. Örgüt yöneticisi, üyesi, destekleyicisi veya çıkar amaçlı suç örgütü yöneticisi, üyesi veya destekleyicisi olanlar, kamu düzeni veya kamu güvenliği ya da kamu sağlığı açısından tehdit oluşturanlar, sınır dışı etme süresine tabi değil iken, ilgili madde ile

dâhil edilmektedir. Bu düzenleme açıktır ki, IŞİD mensuplarının Türkiye’den gönderilmesini hızlandıracaktır. IŞİD’e

Yine bu düzenleme ile Türkiye’de bulunmak zorunda olan mültecilerle ilgili verilen karara yedi gün içinde itiraz etmek mümkün görünmemektedir. Hakkında verilen karar kişiye ulaşana ve işlemler yapılana kadar geçmesi muhtemel süre yedi günden fazla olacaktır. Bu durum da mültecilerin haklarını savunmalarını engellemektedir.

Mülteciler Üzerinden Nüfus Mühendisliği...

Kanun teklifindeki düzenlemeye göre Türkiye’de bulunan mülteciler kentlere göre dağıtılacaktır. “*Ülkemizden koruma talep eden yabancıların ülkemizde dengeli bir nüfus dağılımı içinde ikamet etmeleri ve yükümlülüklerine uymalarının sağlanması*” ibaresi kanun teklifinin genel gerekçesinde geçmektedir. Bu ibare açık bir şekilde mülteciler üzerinden bir tür nüfus mühendisliği yapma itirafıdır. Ayrıca mültecilerin temel evrensel haklarının ihlalidir.

Çözüm Maddiyatta Değil, Barışta ve İnsancıl Çözümlerdedir!

Kanun teklifindeki düzenlemeye göre “*alıkonulan veya kaybolan Emniyet Teşkilatı Personelinin ailelerinin, gaiplik kararı alınıncaya kadar her türlü sosyal hak ve yardımlardan yararlanmaya devam ederek mağdur olmamaları*” öngörülmektedir.

Öncelikle hatırlatmak gerekir ki, alıkonulan asker-polis aileleri defalarca TBMM’yi ziyaret etmiştir. Bu ziyaretlerin tümünde Partimiz ailelerle görüşmesine ve çözüm arayışında olmasına rağmen AKP iktidarı ailelerin sorunlarına kayıtsız kalmıştır.

Alıkonulan kişilerin kazanılmış hakları aynı şekilde devam etmeli fakat aynı zamanda kamu üzerinde düşen sorumluluğu yerine getirmelidir. Devlet güvencesi ve dâhili altında sivil toplum kuruluşları, insan hakları örgütleri ve hatta uluslararası kuruluşlar gibi kurumları da dâhil eden mekanizmalar işletilerek alıkonulanların ailelerine kavuşmaları sağlanmalıdır. Hiçbir siyasi kibir, insanların canından daha önemli değildir. Bu insancıl çözüm arayışını engelleyecek herhangi bir siyasi gerekçe olamayacağı açık ve nettir.

Gerek ailelerle ilgilenilmemesi gerekse de bugüne kadar insancıl çözümler geliştirilmemesi iktidar hatası olarak önümüzde durmaktadır. AKP iktidarı alıkonulan kamu

görevlilerinin ailelerine sağ salim kavuşmasına ilgisiz kalmakta, bunun yerine ailelerine maddi temelde haklar vaat etmektedir.

Şüphesiz ki, öncelik alıkonulan kamu görevlilerinin ailelerine kavuşmasıdır. Bunu sağlayacak şey ise AKP iktidarının çatışmayı esas alan politikalarından vazgeçerek barış politikalarını hayata geçirmesi ve siyasi çıkar ile kibri bir kenara bırakarak insancıl çözüm arayışlarına girmesidir.

Madde Bazlı Değerlendirme

Madde 5: 3201 sayılı Kanununun 86 ncı maddesinde düzenlenme yapılarak Emniyet Genel Müdürlüğü personeline çeşitli ödüller verilmesi, ödül verilecek durumlar ile bütçesinin belirlenmesi amaçlanmaktadır.

Kürt coğrafyasında zırhlı araçlarla ve sokak ortasında öldürülen insanlarla ilgili cezasızlığa ek olarak burada ödül mekanizmasının devreye sokulması kabul edilemezdir.

Madde 9: 3201 sayılı Kanuna ek madde eklenerek, Terörle Mücadele görevi sırasında veya bu görevlerden kaybolan, alıkonulan personelin hakkında gaiplik kararı verilene kadar ailelerinin personel aylıklarını alması ve her türlü sosyal hak ve yardımlardan yararlanmalarına yönelik düzenleme yapılmaktadır.

Alıkonulan asker-polis aileleri defalarca TBMM'yi ziyaret etmiştir. Bu ziyaretlerin tümünde Partimiz ailelerle görüşmesine ve çözüm arayışında olmasına rağmen AKP iktidarı ailelerin sorunlarına kayıtsız kalmıştır. Bu deneyim üzerinden ifade edebiliriz ki, AKP iktidarı alıkonulan kamu görevlilerinin ailelerine sağ salim kavuşmasına ilgisiz kalmakta, bunun yerine ailelerine maddi temelde haklar vaat etmektedir. Şüphesiz ki, öncelikli olarak söz konusu kamu görevlilerinin ailelerine kavuşmasıdır. Bunu sağlayacak şey ise AKP iktidarının çatışmayı esas alan politikalarından vazgeçerek barış politikalarını hayata geçirmesidir. Esas ve kalıcı çözüm barış arayışındadır.

Madde 47: Getirilen düzenlemeyle yeni sistemde göreve gelen Cumhurbaşkanı yardımcılarını ve bakanların ile yakınlarının sağlık giderlerinin Cumhurbaşkanlığı bütçesinden karşılanması amaçlanmaktadır.

Böylece yurttaşların vergilerinden karşılanacak şekilde ömür boyu imtiyaz elde edecek bir ayrıcalıklı kesim oluşacaktır. Bu maddenin kanun teklifinden çıkarılması gerekmektedir.

Madde 55: 4721 sayılı TMK'nın 436. Maddesinin 1'nci fıkrasının 5 numaralı bendi yürürlükten kaldırılarak, sağlık kurulu raporunun temini için detaylı tıbbi analizinin önü açılmıştır.

Uyuşturucu ve akıl sağlığı gibi sebeplerden ötürü de olsa insanların rızası alınmadan sağlık müdahalesinde bulunulmak istenmesi doğru bir yaklaşım değildir.

Madde 59: 5253 sayılı Dernekler Kanununun 23'ncü maddesi değiştirilerek; yeni seçilen dernek yöneticilerinin, dernek üyelerinin ve üyelikten çıkarılanların en geç 30 gün içerisinde ilgili mülki idari amirliklerine bildirilmesi zorunlu hale getirilmiştir. Bu düzenleme açık bir fişlemedir.

Madde 62: 5253 sayılı Kanununa eklenen ek maddeyle üye bildirimlerini gerekli süre içerisinde yapmayan yöneticilere 32'nci maddenin 1'nci fıkrası gereğince çeşitli müeyyideler öngörülmektedir. Bu madde ile bir istibdat uygulaması olarak fişleme gerçekleştirilmek istenmektedir.

Madde 69: 6112 sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayın Hizmetleri Hakkında Kanunun 14'ncü maddesinin 5'nci fıkrasına yapılan ekle; Radyo ve Televizyonlardaki ayda en az 90 dakikalık uyarıcı ve eğitici mahiyetteki yayınların kapsam alanı özellikle düzensiz göçle mücadele kapsamında genişletilmiştir. Bu genişletilmeye dahil edilen “suçun önlenmesi” ibaresi otoriter politikalar üreten AKP'nin kamu yararına yapılması gereken yayınları kendi siyasal öncülleri kapsamında genişletmesi ihtimalini güçlendirmektedir. Ayrıca bu ibareler öznel değerlendirmelere açık olduğu için siyasal iktidarların ideolojik tercihinin göre toplum üzerinde baskı yaratma potansiyeline sahiptir.

Madde 73: 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanununun 7'nci maddesinin 1'nci fıkrasına yapılan ekle; ülkeye girişlerine izin verilmeyen yabancıların işlemleri tamamlanuncaya kadar kendileri için belirlenen bir alanda tecrit şekilde bekletilmelerinin yasal zemini hazırlanmıştır.

Türkiye'de özellikle son yıllarda yoğun oranlarda gerçekleşen havaalanlarındaki tecrit uygulamasının artarak devam edeceğinin işareti olan bu madde; genellikle AKP iktidarına muhalif yabancıları ve insan hakları savunucularını kapsamaktadır.

Madde 74: 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanununun 9'ncü maddesinde yapılan değişikliklerle ve eklenen yeni fıkralarla, Hâlihazırda Türkiye sınırları içerisinde olan yabancılara da yasak getirilebilmesi sağlanmıştır. Burada MİT ve Dış İşleri Bakanlığı açısından

“kamu düzeni ve güvenliği” açısından tehdit olduğuna dair öngörüsü bu yasağın konulabilmesi için yeterli bir veri olarak esas alınmaktadır.

Her geçen gün bir o kadar hukuk devletinden uzaklaşan güvenlikçi politikaların devamı olan bu madde, haklarında kesinleşen adli bir suç kaydı olmaksızın girişleri keyfî olarak yasaklanan yabancıların sadece ülke sınırları dışıyla sınırlı kalmayıp, ülkede yaşayanları da içine alacak şekilde genişletilmiştir.

Madde 75: 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu kapsamındaki bu madde ile ikamet izin başvuruları ile ilgili “özel şirketler” yetkili hale getirilmektedir. Buradan elde edilecek gelirin %20’si genel bütçeye aktarılmaktadır. Bu şirketlerin yetkilendirilmesi ile ilgili İçişleri Bakanlığı onayı gerekmektedir birlikte şirketlerin belirlenmesi ihaleleri Devlet İhale Kanunu ve Kamu İhale Kanunundan muaf tutulmaktadır.

Bu madde ile ikamet başvurularının özel şirketlere verilmesi ve piyasa kurallarına tabi tutulması, ikamet başvurularının birçoğunun Suriye’deki çatışmalardan kişiler olduğu gerçeği ile birlikte düşünüldüğünde mültecileri müşteri olarak görmek ve her şeylerini kaybetmiş insanlardan çıkar sağlamaktır. Suriye’den gelenleri “misafirlerimiz” olarak takdim eden AKP iktidarı bu madde ile “misafirden çıkar sağlamaya çalışan ev sahibi” konumuna düşmüştür.

Madde 76: 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu kapsamındaki, Göç Politikaları Kurulu, İçişleri Bakanının başkanlığında, Aile ve Sosyal Politikalar, Avrupa Birliği, Çalışma ve Sosyal Güvenlik, Dışişleri, İçişleri, Kültür ve Turizm, Maliye, Millî Eğitim, Sağlık ve Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme bakanlıkları müsteşarları ile Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanı ve Göç İdaresi Genel Müdüründen oluşan Göç Politikaları Kurulunun yetkileri alınarak İçişleri Bakanlığına devredilmektedir.

6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunundaki bu değişiklikle İçişleri Bakanlığının merkezi organ olarak yetki güçlendirilmesi söz konusudur. Bu yönüyle yanlış bir düzenlemedir.

Madde 77: 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu kapsamında İnsani ikamet iznini düzenleyen bu madde ile söz konusu ikametlerde “en fazla bir yıllık” süre kaldırılarak İçişleri Bakanlığının iradesine bırakılmış, onay yetkisi Bakanlığa bağlı Göç İşleri Genel Müdürlüğüne bırakılmıştır.

Bu madde ile 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanununda, İçişleri Bakanlığının yetkilerini genişleterek muğlaklaştırmaktadır. Bakanlık, siyasi iradeye bağlı olduğu için siyasi

iklimin değişmesine bağlı olarak sığınmacılara karşı tutumunu değiştirebilir. Bu yönüyle söz konusu madde idareye keyfiyet şansı tanımaktadır.

Madde 78: 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu kapsamında, Sınır dışı etme kararı ile ilgili olan bu madde, sınır dışı etme kararı verildikten sonra itiraz etme süresini on beş günden yedi güne indirmektedir. Terör örgütü yöneticisi, üyesi, destekleyicisi veya çıkar amaçlı suç örgütü yöneticisi, üyesi veya destekleyicisi olanlar, Kamu düzeni veya kamu güvenliği ya da kamu sağlığı açısından tehdit oluşturanlar, sınır dışı etme süresine tabi değil iken, bu madde ile dâhil edilmektedir.

Kanun teklifinin en kritik maddelerinden biridir. Birincisi, IŞİD’ilerin uyruklarının bulunduğu ülkeye gönderilmesinin önü açılmaktadır. İkincisi, bu IŞİD’çilerle ilgili yapısal çözümler bulunmasının önüne engel konmakta, bu kişiler diplomaside siyasi şantaj aracı haline getirilmektedir. Üçüncüsü ise Türkiye’deki mültecilerin kendileri ile ilgili sınır dışı etme kararına itiraz edebilmesinin önü kapatılarak hak arayışları engellenmektedir.

Madde 79: 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu kapsamında; bu madde ile sınır dışı etme kararı alanlar arasında sayılan “Türkiye’ye yasal giriş veya Türkiye’den yasal çıkış hükümlerini ihlal edenler”e bu ihlale “teşebbüs edenler” de eklenmiştir.

Kanun teklifinin bir diğer kritik maddesidir. Bu madde yasalışırsa siyasi iktidar, istediği kişiyi “teşebbüs” iddiasıyla evrensel hukuk kurallarını gözetmeden gerçekleştirebilecektir.

Madde 80: 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu kapsamında; bu madde ile sınır dışı etme kararı alınanlarla ilgili geri gönderme merkezine gönderilme prosedürleri kolaylaştırılmaktadır.

Madde 75 ve 76 ile benzer nitelikte bir düzenlemedir. Siyasi iktidarın mülteciler başta olmak üzere Türkiye’ye gelen yabancı uyrukluları sınır dışı etme süreçleri kolaylaştırmaktadır.

Ayrıca düzensiz göçmen denilen kişilerin büyük bir kapatılmaya uğramasına yol açılmaktadır. Bu madde ile Türkiye’ye göç etmek zorunda kalan herkes potansiyel suçlu muamelesi görecektir. Yanı sıra göç edenlere karşı geniş kapsamlı bir fişleme gerçekleştirilecektir.

Madde 81: 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu kapsamında; sınır dışı etmek üzere idari gözetime alternatif yükümlülükler getirmektedir. Bu idari yükümlülüklerden biri olan elektronik izleme sürekli takipte olması ve sürekli olarak suçlu addedilmesi anlamına gelmektedir. Çeşitli alternatif yükümlülüklerden biri olan elektronik izlemeye itiraza karşı Sulh Ceza Hâkimliğinin kararı kesin kabul edilmiştir. Sulh Ceza Hâkimliğinin, evrensel hukuka

aykırı niteliği göz önünde bulundurulduğunda adaletli karar talep hakkı baştan engellenmekte, bu engel temyiz hakkı dâhil edilmeyerek derinleştirmektedir.

Madde 82: 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu kapsamındaki geri gönderme merkezlerinde sağlanacak hizmetleri düzenleyen bu maddede “Çocukların yüksek yararları gözetilir, aileler ve refakatsiz çocuklar ayrı yerlerde barındırılır” ibaresinden “refakatsiz çocuklar” kısmı çıkarılmıştır.

Bu madde neticesinde “refakatsiz çocukların” nerede kalacağı muğlak kalmıştır. Çocuğun yüksek yararı ilkesi ihlal edilmiştir.

Madde 83: 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu kapsamında; Sınır dışı etme kararının yerine getirilmesi ile ilgili olan bu madde ile 6458 sayılı kanunun 60 ıncı maddesinin üçüncü fıkrasına “yabancının mevcut parası Genel Müdürlükçe belirlenecek temel gereksinimleri karşılayacak miktar haricinde hazineye irat kaydedilir” ibaresi eklenmiştir.

Bu maddeye eklenen ibare ile sınır dışı edilecek kişinin mevcut parasına, kendisine yetecek kadarı verildikten sonra, geri kalanı Hazineye verilecek. Bu durum açıkça gasptir. Bu madde gaspın kanunlaştırılmasıdır.

Madde 84: 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu kapsamında; Bu madde ile gönüllü geri dönmek isteyen mültecilere aynı ve nakdi yardım yapılması öngörülmektedir. Aynı zamanda bu konuda uluslararası kurumlar, kamu kurum ve kuruluşları ile sivil toplum örgütleri ile ortak çalışma yürütülebileceği ifade edilmektedir.

Bu maddede uluslararası kurumlar ile sivil toplum örgütleri işbirliğinin “-ebilir” ihtimaline indirgenmesi doğru bir tutum değildir. Bu işbirliği şarttır ve mekanizmaları kurulmalıdır.

Madde 85: 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu kapsamında; Bu madde ile mülteci Refakatsiz çocuklar ile ilgili olarak “*Mümkün olduğu ölçüde, çocukların yararı, yaşları ve uygunluk düzeyleri dikkate alınarak, kardeşler bir arada bulundurulur. Zorunlu olmadığı sürece konaklama yerlerinde değişiklik yapılmaz*” fıkrası maddeden çıkarılmıştır. Refakatsiz çocuklar şartlar sağlanırsa Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı il müdürlüklerine teslim edileceği ifade edilmektedir.

Refakatsiz çocukların kardeşleri ile bir arada tutulması ihtimalinin yasal bir yükümlülük olmaktan kaldırılması bu çocuklar açısından büyük bir travma demek olacaktır. Aynı şekilde evrensel çocuk haklarının ihlali anlamına gelmektedir.

Madde 86: 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu kapsamında; Uluslararası koruma başvuru sahibi kimlik belgesi talebinde bulunarak mülakat tamamlayanlar için -varsa ailesi ile- düzenlenecek belgedeki altı aylık şartı kaldırılmıştır. Bu süre ile ilgili inisiyatif işleri Bakanlığına bırakılmıştır.

Hukuk devletinin temel ilkesi olarak idareye çok fazla yetki vermeme anlayışının ihlali söz konusudur.

Mensur Işık
Muş

Zeynel Özen
İstanbul

MUHALEFET ŞERHİ

2/2368 esas sayılı Bazı Kanunlarda ve 375 sayılı Kanun Hükümünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'ne ilişkin muhalefet şerhimizdir.

GENEL DEĞERLENDİRME

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının 18 Kasım 2019 Pazartesi 2/2368 Esas Numarası ile İçişleri Komisyonu Başkanlığına sevk ettiği "Bazı Kanunlarda ve 375 sayılı Kanun Hükümünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi", Partimizin İçişleri Komisyonu Üyeleri Adana Milletvekili Dt.Mehmet Metanet ÇULHAOĞLU ile İstanbul Milletvekili Ahmet ÇELİK'e 20 Kasım 2019 Çarşamba günü gönderilen (19 Kasım 2019 Salı tarihli) torba yasa teklifi üzerinde hiçbir inceleme, araştırma yapılmasına dahi zaman tanınmadan 21 Kasım 2019 Perşembe günü Saat:11'de İçişleri Komisyonu Başkanlığı toplantı salonunda görüşülmeye başlanmış, bir çok maddesinin teknik düzenlemeler olduğu anlaşılmaktadır.

375 sayılı Kanun Hükümünde Kararname, 1700 sayılı Dahiliye Memurları Kanunu, 3201 sayılı Emniyet Teşkilatı Kanunu, 5682 sayılı Pasaport Kanunu, 257 sayılı Er ve Erbaş Harçlıkları Kanunu, 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu, 2692 sayılı Sahil Güvenlik Komutanlığı Kanunu, 2803 sayılı Jandarma Teşkilat, Görev ve Yetkileri Kanunu, 3466 sayılı Uzman Jandarma Kanunu, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu, 3055 sayılı Cumhurbaşkanı Yardımcıları ve Bakanların Ödenek ve Yollukları ile Temsil Ödenekleri Hakkında Kanun, 3671 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Üyelerinin Ödenek, Yolluk ve Emekliliklerine Dair Kanun, 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun, 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu, 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu, 5253 sayılı Dernekler Kanun, 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu, 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunu, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu, 5901 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanunu, 6112 sayılı Radyo ve Televizyon Kuruluş ve Yayın Hizmetleri Hakkında Kanun, 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu, 6713 sayılı Kolluk Gözetim Komisyonu Kurulması Hakkında Kanun ve 7068 sayılı Genel Kolluk Disiplin Hükümleri Hakkında Kanun Hükümünde Kararnamenin Kabul Edilmesine Dair Kanunda değişiklikler ve ek madde ilaveleri yapıldığı görülmektedir.

Görüldüğü üzere yine Ak Parti klasiği ve 95 maddeden oluşan torba kanun. Maddelerin çoğunlukla teknik düzenlemeler içermekte olup, önemine binaen sekiz maddesinde muhalefet şerhimiz bulunmaktadır.

MADDELER ÜZERİNDE DEĞERLENDİRMELER

MADDE 1- 1700 Sayılı Dâhiliye Memurları Kanununda değişiklik yapılarak “birinci sınıf MİA (Devlet adına iş gören Memurlar) statüsünü kaybedilmesi düzenlenmektedir. Tasarlanan değişikliğe göre nihai kararı “bakan” vermektedir. Fakat birinci sınıfa ayrılmaya kararlarını 1700 sayılı kanunun Ek Madde 3’e göre Bakanlık Encümeni verirken kaybettirmeyi Bakanın vermesi bir “işlemden paralellik ilkesine” aykırılıklar olduğu tespit edilmiştir.

Osmanlı’dan günümüze kadar oluşan teamüllere göre MİA’yı, siyasi pozisyonu olan bir Bakan değil, mesleki kıdeme sahip üst düzey yöneticiler değerlendirmektedir. Bu yüzden hâlihazır Mer’i Kanunlar da MİA’nın tüm atama, değerlendirme ve yer değiştirme süreçlerinde Bakanlık Encümenine yetki vermektedir.

Ayrıca, MİA devlet adına iş gören memurlardır, İçişleri Bakanlığı memurları olmadığı gibi hiçbir bakanlığın da memurları değildir. Görev yaptıkları mülki sınırlarda Cumhurbaşkanını ve tüm bakanları temsil ederler. İçişleri Bakanlığı MİA’nın sadece özlük işlemlerini yürüten bir bakanlıktır. Aynı, hakimler ile adalet bakanlığı ilişkisi gibi bir ilişki mevcut olduğu görülmektedir.

MADDE 11- 18/10/2018 tarihli ve 7148 sayılı Karayolları Trafik Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun’un 3 üncü maddesi ile 3201 sayılı Emniyet Teşkilat Kanununa eklenen Geçici Madde 29 ile “Polis Memuru, Başpolis ve Kıdemli Başpolisler’in Komiser Yardımcılığı sınavlarına girebilmeleri için getirilen yaş sınırının kaldırılması talep ediliyor.

İçişleri Komisyonu Başkanlığı toplantısında ve kanun teklifinin Genel Kuruldaki görüşülmesi esnasında İYİ Parti Grubu olarak bizimde talep etmiş olduğumuz, fakat öncesinde kabul edilmeyen bu kanun maddesinin getirilmesini olumlu ve yerinde buluyoruz.

Ayrıca Komiser Yardımcılığı mülakat sınavının da kaldırılması, kaldırılmıyor ise sözlü mülakat sınavı sonrasında itiraz hakkının hakkaniyetle değerlendirilebilmesi için mülakat sınavı esnasında video kaydının bulundurulması gerektiği görüşünderiz.

MADDE 22 ve MADDE 32- Sahil Güvenlik ve Jandarma Genel Komutanlığı sosyal tesisleri, kantinler ve diğer merkezlerinin kiraya verilebilmesi sağlanmaktadır. Takdir olunacağı üzere gerek Jandarma gerekse sahil güvenliğinin sosyal tesisleri ve kantinleri özel sektör açısından oldukça cazip rant alanlarıdır. Bu madde ile rant dağıtımına zemin hazırlanmaktadır. Çünkü ilgili Bakanın koyacağı usul ve esaslar dışında hiçbir kanuni kriter konulmamıştır. Normal koşullarda bir kamu tesisi kiraya verilirken Devlet İhale Kanunu çerçevesinde rekabet ve verimlilik sağlamak üzere ihale yapılması gerekmekte iken bu düzenlemeyle ihale kanununun sınırlamalarından kurtulmak istenildiği anlaşılmaktadır. Bu Hukuk Devletinde kabul edilebilir değildir.

MADDE 41- 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 5. Maddesi değiştirilmektedir. Maddenin (h) bendine “sürücü sicili” diye bir kavram yerleştirilmiştir. Hukuk sisteminde böyle bir kavram mevcut olmayıp, kanunun tanımlar bölümünde de bir açıklama getirilmemiştir. Ehliyet alımında vatandaşın hangi mahrem bilgilerinin “sürücü sicili” adına talep edileceği meçhuldür. Ayrıca İçişleri Bakanlığı’na bu sicilde yer alan bilgileri yasal istisnalar hariç paylaşabilme yetkisi verilmektedir. Bu verilerin kime hangi koşullarda, hangi sınırlılıkla verileceği belli değildir. Bu özel hayatın gizliliği ve kişisel verilerin korunması anlayışına karşı ,vatandaş açısından büyük sıkıntılar doğurması muhtemel ve polis devletine hizmet edecek bir düzenleme olduğu görülmektedir.

MADDE 44- 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 71 inci Maddesi değiştirilmektedir. Değişiklik ile ilgili maddeye bent ve fıkra eklenmiştir. İlgili bent; “Görev ve hizmet gerekleri veya güvenlik nedenleriyle geçiş üstünlüğüne sahip olan araçlar,” olarak teklif metnine eklenmiştir. Ve eklenen fıkra ile de; “maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar İçişleri Bakanlığınca çıkarılan yönetmelikte belirlenir.” denmektedir. Bu madde net bir şekilde keyfilik yaratacaktır. İlgili değişiklik ile geçiş üstünlüğüne sahip olan araçlar diğer bentlerde net bir şekilde belirlenmiş ve sıralanmışken, eklenen bendin kapsadığı araçları net bir şekilde açıklamamış olması; İçişleri Bakanlığının çıkaracağı yönetmelik kapsamında kimlere inisiyatif tanınacağı şaibesi yaratabilir. İlgili bent ve fıkra kişilere, gruplara keyfi ayrıcalık tanınması gibi bir durumla karşı karşıya kalınmasına neden olabilir. Bu şaibenin ortadan kaldırılması ve kanunun açık, net ve somut bir hüküm içermesinin sağlanması adına; teklifte kapsamlı bir düzenleme yapılarak bu araçlar metne açıkça eklenmelidir.

MADDE 59- 5253 Sayılı Dernekler Kanununun 23. Maddesi değiştirilerek, derneklere tüm üyelerini ve bunların kimlik bilgilerini idareye bildirme zorunluluğu getirmektedir. Bu demokratik bir devlette kabul edilemez, polis devletine yaraşır bir durumdur. Faşizan bir yaklaşımdır. Her vatandaşın sivil toplum faaliyetleri takibe alınmaktadır. Dernek üyelikleri üzerinden vatandaşlar fişlenecek ve memuriyete giriş, sosyal yardımlar gibi kamu hizmetleri talepleri bu çerçevede onaylanacak veya engellenebilecektir. Muhalif dernekler kriminalize edilerek bunlara üye olanlar kayıt altına alınarak kamu gücü kullanılarak takip edilecek zemin oluşturduğu görülmektedir.

Bunlara ilaveten mevcut Dernekler Yasasında yönetim kurulu üyelerini 30 gün içerisinde dernekler.gov.tr’den bildirme mecburiyeti var. Üyeler için bu süre 6 ay olarak belirlenmekte idi. Anadolu’nun bir ilçesinde kurulan dernek üyelerini 30 gün içerisinde bildirmediginde, her bildirilmeyen üye için ceza ödeme durumunda kalacak, buda mağduriyete neden olacaktır.

MADDE 60- Bu kanundan önce “şehit” veya “gazi” adıyla kurulmuş olan derneklere durumun ne olacağı belirsizdir. Muhtemelen iktidara muhalif görünen bu isimdeki derneklere izin verilmeyerek bunların kapatılmasına ya da isimlerini değiştirmeye mecbur bırakılacaktır. Her halükarda öncekiler için geçici bir maddeyle bir düzenleme yapılması gerekmekte iken sonrasında sıkıntılar oluşturabilecek bir düzenleme yapılmaya çalışıldığı anlaşılmaktadır.

MADDE 75- İkamet izinlerinde iş takibi yapacak yetkili aracı kurumları belirleme yetkisi doğrudan İçişleri Bakanına bırakılmaktadır. Bu büyük bir rant alanı oluşturulmaktadır. Kanun, bu işi yapacak aracı kurumlarla ilgili hiçbir kriter getirmediği gibi önemli bir kamu geliri oluşturacak olan bu işleri İhale Kanunu kapsamı dışında tutarak keyfiliğe ve haksız rant aktarımına zemin oluşturacağı görülmektedir.

Örneğin bu işleri ilgili bakanın kendi keyfiyeti içerisinde alakasız kişilere pas etmeyeceğinin garantisi yoktur. Bu kadar önemli bir işi Bakanın ahlak ve iyi niyetine emanet etmek hukuk devleti ilkesi ile bağdaşmayan bir durumdur. Demokrasiler ve Hukuk Devletleri, keyfililiğin değil kuralların hakim olduğu ve bu kurallara uymakla yükümlü olan sorumluların, kurallara uymamaları halinde hukuk sisteminde sorgulanabileceği, hesap sorulabileceği rejimlerdir. Kanun kural koymadığı için kurala uyulup uyulmadığı konusunda kimsenin sorumluluğu da bulunmayacaktır.

Mehmet Metanet Çulhaoğlu

Adana

ANTALYA MİLLETVEKİLİ KEMAL ÇELİK İLE 104 MİLLETVEKİLİNİN TEKLİFİ

BAZI KANUNLARDA VE 375 SAYILI KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMEDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 9/6/1930 tarihli ve 1700 sayılı Dahiliye Memurları Kanununun mülga ek 4 üncü maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

“Birinci sınıf statüsünün kaybedilmesi

EK MADDE 4- Mülki idare amiri değerlendirme raporuna göre üst üste iki yıl yetersiz bulunan birinci sınıfa ayrılmış mülki idare amiri, başka bir değerlendirme amirinin emrine atanır. Burada da yetersiz değerlendirilmesi halinde iş ve işlemleri ile genel durumunun değerlendirilmesi amacıyla mülkiye müfettişi görevlendirilir. Mülkiye müfettişince düzenlenen değerlendirme raporunun olumsuz olması halinde Bakan onayı ile mülki idare amiri birinci sınıfa ayrılma yeterliliğini kaybeder.”

MADDE 2- 4/6/1937 tarihli ve 3201 sayılı Emniyet Teşkilat Kanununun 13 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan tabloda Birinci Sınıf Emniyet Müdürü rütbesi 1 inci Meslek Derecesi karşılığı görev unvanları arasında yer alan “Özel Güvenlik Denetleme Başkanı, Polis Akademisi Başkanı, Özel Harekat Başkanı,” ibaresi “Polis Akademisi Başkanı, Başkan,” şeklinde değiştirilmiş, Birinci Sınıf Emniyet Müdürü rütbesi 2 nci Meslek Derecesi karşılığı görev unvanları arasında yer alan “Özel Harekat Başkan Yardımcısı,” ibaresi “Başkan Yardımcısı,” şeklinde değiştirilmiş, İkinci Sınıf Emniyet Müdürü rütbesi karşılığı görev unvanlarına “Özel Harekat Müdürü,” ibaresinden sonra gelmek üzere “Başkanlıklarda Şube Müdürü,” ibaresi eklenmiş, Üçüncü Sınıf Emniyet Müdürü rütbesi karşılığı görev unvanlarına “İlçe Emniyet Müdürü,” ibaresinden sonra gelmek üzere “İlçe Emniyet Müdür Yardımcısı,” ibaresi eklenmiş ve ikinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Bu ilçelerde Üçüncü Sınıf Emniyet Müdürleri, ilçe emniyet müdür yardımcısı olarak görevlendirilebilirler.”

MADDE 3-3201 sayılı Kanunun 16 ncı maddesinin birinci fıkrasının (A) bendinin (b) alt bendinde yer alan “Özel Harekat Başkanlığı,” ibaresi “Başkanlıklar,” şeklinde değiştirilmiş ve (c) alt bendi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 4- 3201 sayılı Kanunun 55 inci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan tablonun “İkinci Sınıf Emniyet Müdürü” satırının “En Az Bekleme Süreleri” sütununda yer alan “1” ibaresi “2” şeklinde değiştirilmiş, üçüncü fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiş, dördüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş; onbirinci fıkrasının (c) ve (d) bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, fıkraya aşağıdaki cümle eklenmiş; onüçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş; onyedinci fıkrasında yer alan “kadrosuzluk nedeniyle” ibaresi “hizmet ihtiyacı sebebiyle kadrosuzluktan” şeklinde, ondokuzuncu fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş; yirminci fıkrasında yer alan “Özel Güvenlik Denetleme Başkanı,” ibaresi “Başkan,” şeklinde değiştirilmiş, fıkraya “Polis Amirleri Eğitimi Merkezi Müdürü,” ibaresinden sonra gelmek üzere “Başkan Yardımcısı,” ibaresi eklenmiş, “hizmet gerekleri” ibaresi “hizmet ihtiyacı” şeklinde değiştirilmiş, yirmibirinci fıkrasında yer alan “emekliliğe sevk edilenlere” ibaresi “emekliliğe sevk edilenler ile hizmet ihtiyacı nedeniyle göreve devam ettirilenlerden kendi isteği üzerine emekliye ayrılmak isteyenlere” şeklinde değiştirilmiştir.

“Kadro sayılarını aşmamak kaydıyla, her amir rütbesinde bulunması gereken toplam personel sayısı, hizmet ihtiyacına göre her yıl Yüksek Değerlendirme Kurulu tarafından tespit edilir.”

İÇİŞLERİ KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

**BAZI KANUNLARDA VE 375 SAYILI KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMEDE
DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- 9/6/1930 tarihli ve 1700 sayılı Dahiliye Memurları Kanununun mülga ek 4 üncü maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

“Birinci sınıf statüsünün kaybedilmesi

EK MADDE 4- Mülki idare amiri değerlendirme raporuna göre üst üste iki yıl yetersiz bulunan birinci sınıfa ayrılmış mülki idare amiri, başka bir değerlendirme amirinin emrine atanır. Burada da yetersiz olduğunun değerlendirilmesi halinde iş ve işlemleri ile genel durumunun değerlendirilmesi amacıyla mülkiye müfettişi görevlendirilir. Mülkiye müfettişince düzenlenen değerlendirme raporunun olumsuz olması halinde Bakan onayı ile mülki idare amiri birinci sınıfa ayrılmaya yeterliliğini kaybeder.”

MADDE 2- 4/6/1937 tarihli ve 3201 sayılı Emniyet Teşkilat Kanununun 13 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan tabloda Birinci Sınıf Emniyet Müdürü rütbesi 1 inci Meslek Derecesi karşılığı görev unvanları arasında yer alan “Özel Güvenlik Denetleme Başkanı, Polis Akademisi Başkanı, Özel Harekat Başkanı,” ibaresi “Polis Akademisi Başkanı, Başkan,” şeklinde değiştirilmiş, Birinci Sınıf Emniyet Müdürü rütbesi 2 nci Meslek Derecesi karşılığı görev unvanları arasında yer alan “Özel Harekat Başkan Yardımcısı,” ibaresi “Başkan Yardımcısı,” şeklinde değiştirilmiş, İkinci Sınıf Emniyet Müdürü rütbesi karşılığı görev unvanlarına “Özel Harekat Müdürü,” ibaresinden sonra gelmek üzere “Başkanlıklarda Şube Müdürü,” ibaresi eklenmiş, Üçüncü Sınıf Emniyet Müdürü rütbesi karşılığı görev unvanlarına “İlçe Emniyet Müdürü,” ibaresinden sonra gelmek üzere “İlçe Emniyet Müdür Yardımcısı,” ibaresi eklenmiş ve ikinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Bu ilçelerde Üçüncü Sınıf Emniyet Müdürleri, ilçe emniyet müdür yardımcısı olarak görevlendirilebilirler.”

MADDE 3- 3201 sayılı Kanunun 16 ncı maddesinin birinci fıkrasının (A) bendinin (b) alt bendinde yer alan “Özel Harekat Başkanlığı,” ibaresi “Başkanlıklar,” şeklinde değiştirilmiş ve (c) alt bendi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 4- 3201 sayılı Kanunun 55 inci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan tablonun “İkinci Sınıf Emniyet Müdürü” satırının “En Az Bekleme Süreleri” sütununda yer alan “1” ibaresi “2” şeklinde değiştirilmiş, üçüncü fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiş, dördüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş; onbirinci fıkrasının (c) ve (d) bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, fıkraya aşağıdaki cümle eklenmiş; onüçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş; onyedinci fıkrasında yer alan “kadrosuzluk nedeniyle” ibaresi “hizmet ihtiyacı sebebiyle kadrosuzluktan” şeklinde, ondokuzuncu fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş; yirminci fıkrasında yer alan “Özel Güvenlik Denetleme Başkanı,” ibaresi “Başkan,” şeklinde değiştirilmiş, fıkraya “Polis Amirleri Eğitimi Merkezi Müdürü,” ibaresinden sonra gelmek üzere “Başkan Yardımcısı,” ibaresi eklenmiş, fıkrada yer alan “hizmet gerekleri” ibaresi “hizmet ihtiyacı” şeklinde değiştirilmiş, yirmibirinci fıkrasında yer alan “emekliliğe sevk edilenlere” ibaresi “emekliliğe sevk edilenler ile hizmet ihtiyacı nedeniyle göreve devam ettirilenlerden kendi isteği üzerine emekliye ayrılmak isteyenlere” şeklinde değiştirilmiştir.

“Kadro sayılarını aşmamak kaydıyla, her amir rütbesinde bulunması gereken toplam personel sayısı, hizmet ihtiyacına göre her yıl Yüksek Değerlendirme Kurulu tarafından tespit edilir.”

(Antalya Milletvekili Kemal Çelik ile 104 Milletvekilinin Teklifi)

“Rütbelere terfi ettirilecek personelin kurullarda görüşülmesi kıdem sırasına göre, rütbelere terfiler ise liyakate göre yapılır.”

“c) Dördüncü Sınıf Emniyet Müdürü rütbesine terfi için yönetmeliğe uygun olarak yapılacak yazılı ve sözlü sınavda başarılı olunması,

d) Polis Akademisi Başkanlığınca Dördüncü Sınıf Emniyet Müdürü rütbesine terfi için düzenlenecek yöneticilik eğitiminde başarılı olunması,”

“Bu fıkranın (c) bendinde belirtilen sınava, her personel en fazla beş defa katılabilir.”

“İhtiyaç hâlinde meslekte fiilen iki yılını dolduran lisans mezunu polis memurları arasında yapılacak yazılı ve sözlü sınavda başarılı olanlardan, Polis Akademisi Başkanlığınca düzenlenecek ilk derece amirlik eğitimini başarıyla bitirenler Komiser Yardımcılığı rütbesine atanır. Adaylarda aranacak diğer nitelikler, sınavlara ve ilk derece amirlik eğitimine ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.”

“Buldukları rütbelere terfi ettikleri tarihten itibaren beş yıl içinde bir üst rütbeye terfi edemeyen Emniyet Amirleri ile Dördüncü, Üçüncü ve İkinci Sınıf Emniyet Müdürleri, emeklilik veya yaşlılık aylığı bağlanabilmesi için gerekli şartları haiz olmaları kaydıyla, Yüksek Değerlendirme Kurulunun teklifi ve Bakan onayı ile hizmet ihtiyacı sebebiyle kadrosuzluktan emekliye sevk edilirler. Ancak bunlardan, hizmet ihtiyacı nedeniyle kadrosuzluktan emekliye sevk edilmesi uygun görülmeyenlerin fiili hizmet süreleri aynı usul ile iki yıl uzatılır. Bu şekilde göreve devamı uygun görülenlerin durumu, iki yıl sonra tekrar değerlendirilerek en fazla bir defa daha uzatılabilir, görev süresi uzatılmayanlar ise kadrosuzluktan emekliye sevk edilirler.”

MADDE 5- 3201 sayılı Kanunun 86 ncı maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Madalya ve ödüller

MADDE 86- 3/11/1980 tarihli ve 2330 sayılı Nakdi Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanun hükümleri saklı kalmak kaydıyla Emniyet Teşkilatı personelinden,

a) Ülkenin güvenlik ve esenliği, Devletin çıkarları ve kişilerin can, ırz ve mallarını korumada yüksek hizmetleri görülenler,

b) Eğitimde, atışta, sporda, idari ve lojistik faaliyetlerde üstün başarı sağlayanlar,

c) Yeni projeler ortaya koyarak mevcut usullerde olumlu yenilikler getirenler veya yeni buluşlar yapanlar,

ç) Emniyet Genel Müdürlüğü nam ve hesabına Polis Akademisi Başkanlığı ve bağlı eğitim kurumlarında verilen her türlü eğitimler ile altı ay ve daha uzun süreli eğitim veya kursları derecelerle bitirenler,

para mükafatı, takdirname, başarı belgesi, üstün başarı belgesi veya şerit rozet ödülleri ile taltif olunabilir.

Kendisine tevdi edilen görevleri fiilen hayatını hiçe sayarak üstün bir cesaret, feragat ve kahramanlıkla yerine getirdiği tespit edilen personele, İçişleri Bakanı tarafından Üstün Cesaret ve Feragat Madalyası verilebilir. Başka devletlerce tevcih edilen madalya ve nişanlar ile bunlara ait rozet ve minyatürler, İçişleri Bakanlığınca tasvip ve tescil edildikten sonra takılabilir.

Birinci fıkra kapsamında verilecek para mükafatı, 7.300 gösterge rakamının memur aylıklarına uygulanan katsayı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarın beş katını geçemez. Ancak aynı fıkranın

(İçişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

“Rütbelere terfi ettirilecek personelin kurullarda görüşülmesi kıdem sırasına göre, rütbelere terfiler ise liyakate göre yapılır.”

“c) Dördüncü Sınıf Emniyet Müdürü rütbesine terfi için yönetmeliğe uygun olarak yapılacak yazılı ve sözlü sınavda başarılı olunması,

d) Polis Akademisi Başkanlığınca Dördüncü Sınıf Emniyet Müdürü rütbesine terfi için düzenlenecek yöneticilik eğitiminde başarılı olunması,”

“Bu fıkranın (c) bendinde belirtilen sınava, her personel en fazla beş defa katılabilir.”

“İhtiyaç hâlinde meslekte fiilen iki yılını dolduran lisans mezunu polis memurları arasında yapılacak yazılı ve sözlü sınavda başarılı olanlardan, Polis Akademisi Başkanlığınca düzenlenecek ilk derece amirlik eğitimini başarıyla bitirenler Komiser Yardımcılığı rütbesine atanır. Adaylarda aranacak diğer nitelikler, sınavlara ve ilk derece amirlik eğitimine ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.”

“Buldukları rütbelere terfi ettikleri tarihten itibaren beş yıl içinde bir üst rütbeye terfi edemeyen Emniyet Amirleri ile Dördüncü, Üçüncü ve İkinci Sınıf Emniyet Müdürleri, emeklilik veya yaşlılık aylığı bağlanabilmesi için gerekli şartları haiz olmaları kaydıyla, Yüksek Değerlendirme Kurulunun teklifi ve Bakan onayı ile hizmet ihtiyacı sebebiyle kadrosuzluktan emekliye sevk edilirler. Ancak bunlardan, hizmet ihtiyacı nedeniyle kadrosuzluktan emekliye sevk edilmesi uygun görülmeyenlerin fiili hizmet süreleri aynı usul ile iki yıl uzatılır. Bu şekilde göreve devamı uygun görülenlerin durumu, iki yıl sonra tekrar değerlendirilerek en fazla bir defa daha uzatılabilir, görev süresi uzatılmayanlar ise kadrosuzluktan emekliye sevk edilirler.”

MADDE 5- 3201 sayılı Kanunun 86 ncı maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Madalya ve ödüller

MADDE 86- 3/11/1980 tarihli ve 2330 sayılı Nakdi Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanun hükümleri saklı kalmak kaydıyla Emniyet Teşkilatı personelinden,

a) Ülkenin güvenlik ve esenliği, Devletin çıkarları ve kişilerin can, ırz ve mallarını korumada yüksek hizmetleri görülenler,

b) Eğitimde, atışta, sporda, idari ve lojistik faaliyetlerde üstün başarı sağlayanlar,

c) Yeni projeler ortaya koyarak mevcut usullerde olumlu yenilikler getirenler veya yeni buluşlar yapanlar,

ç) Emniyet Genel Müdürlüğü nam ve hesabına Polis Akademisi Başkanlığı ve bağlı eğitim kurumlarında verilen her türlü eğitim ile altı ay ve daha uzun süreli eğitim veya kursları derecelerle bitirenler,

para mükafatı, takdirname, başarı belgesi, üstün başarı belgesi veya şerit rozet ödülleri ile taltif olunabilir.

Kendisine tevdi edilen görevleri fiilen hayatını hiçe sayarak üstün bir cesaret, feragat ve kahramanlıkla yerine getirdiği tespit edilen personele, İçişleri Bakanı tarafından Üstün Cesaret ve Feragat Madalyası verilebilir. Başka devletlerce tevcih edilen madalya ve nişanlar ile bunlara ait rozet ve minyatürler, İçişleri Bakanlığınca tasvip ve tescil edildikten sonra takılabilir.

Birinci fıkra kapsamında verilecek para mükafatı, 7.300 gösterge rakamının memur aylıklarına uygulanan katsayı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarın beş katını geçemez. Ancak aynı fıkranın

(Antalya Milletvekili Kemal Çelik ile 104 Milletvekilinin Teklifi)

(a) bendindeki hizmetleri yerine getirirken yaşamını ortaya koyanlar, 7.300 gösterge rakamının memur aylıklarına uygulanan katsayı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarın oniki katına kadar para mükâfatı ile ödüllendirilebilir. Para mükâfatları İçişleri Bakanının onayı ile verilir. Yapılacak olan para mükâfatı damga vergisi hariç hiçbir vergi ve kesintiye tabi tutulmaksızın ödenir.

Personel arasından bir uzmanlık veya yetkinlik kazandıran eğitim ve kurslardan başarıyla mezun olanlara veya hizmetlerinde geçirdikleri sürelerin sonucu olarak bir uzmanlık kazananlara, bu uzmanlığın niteliğine göre tasarlanmış bröveler, resmi üniformalarında taşımak üzere verilir.

Bu madde kapsamındaki ödüllerden belge niteliğinde olanların basımı, şerit rozet, bröve, madalya ve minyatürlerinin imalatı ve bunların muhafazalarının temin giderleri bir defaya mahsus olmak üzere bütçeden karşılanır.

Bu madde gereğince verilen ödüllere ilişkin esaslar, teklif ve değerlendirme işlemleri, ödül verme yetkileri, ödül gerekçelerine göre verilecek ödülün cinsi ve miktarı ile diğer usul ve esaslar İçişleri Bakanlığınca çıkarılan yönetmelik ile belirlenir.”

MADDE 6- 3201 sayılı Kanunun ek 16 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“EK MADDE 16- Emniyet ve asayişin gerektirdiği hallerde ilgili valinin istemi üzerine, Emniyet Genel Müdürlüğünün önerisi ve İçişleri Bakanının onayı ile polis çevik kuvvet birimleri ve ihtiyaç görülmesi halinde diğer emniyet hizmetleri sınıfı personeli geçici olarak başka illerde görevlendirilebilir.

Bu şekilde görevlendirilen personel ile bunlara destek olmak üzere görevlendirilen Emniyet Genel Müdürlüğünün diğer personelinin görev yerine sevki o kuvvetin bağlı olduğu il valiliğince, geriye sevkleri ile beslenme ve barınma ihtiyaçları gönderildiği ilin valiliğince karşılanır. Bu masraflar için Emniyet Genel Müdürlüğü bütçesinde özel bir harcama kalemi açılır. Bu amaçla yapılacak harcamalarda ödeme emri aranmaz.”

MADDE 7- 3201 sayılı Kanunun ek 22 nci maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 8- 3201 sayılı Kanunun ek 31 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Özel Güvenlik Denetleme Başkanlığı emrine atanan polis müfettiş” ibaresi “Polis müfettiş” şeklinde ve ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Başkanların mali ve diğer özlük hakları hakkında Polis Teftiş Kurulu Başkanına, Başkan Yardımcılarının mali ve diğer özlük hakları hakkında Daire Başkanına, Polis Meslek Yüksek Okulu Müdürleri, Polis Meslek Eğitim Merkezi Müdürleri, Polis Amirleri Eğitimi Merkezi Müdürleri, Polis Eğitim Merkezi Müdürleri, Polis Moral Eğitim Merkezi Müdürleri ile Merkez Emniyet Müdürlerine makam tazminatı ödenmesi hakkında Polis Başmüfettişlerine ilişkin hükümler uygulanır. Büyükşehir dışındaki İl Emniyet Müdürleri hakkında; Ankara, İstanbul ve İzmir dışındaki Büyükşehir Belediyesi bulunan illerdeki İl Emniyet Müdürleri için 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye ekli (II) sayılı Cetvelde belirlenen ücret ve tazminat göstergeleri ile ayrıca makam tazminatı yönünden 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa ekli (IV) Cetveldeki gösterge uygulanır.”

MADDE 9- 3201 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 37- İlgili kanun hükümlerine göre aylık almakta olan Emniyet Teşkilatı personelinin terörle mücadele görevi sırasında veya bu görevinden dolayı alıkonuldukları ya da kayboldukları yetkili makamlarca tespit edilenlerin ailelerine, herhangi bir başvuruya gerek kalmaksızın, memuriyetlerinin devam ettiği süre zarfında, aylıkları ödenmeye devam olunur. Bunların aileleri her türlü sosyal hak

(İçişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

(a) bendindeki hizmetleri yerine getirirken yaşamını ortaya koyanlar, 7.300 gösterge rakamının memur aylıklarına uygulanan katsayı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarın oniki katına kadar para mükâfatı ile ödüllendirilebilir. Para mükâfatları İçişleri Bakanının onayı ile verilir. Yapılacak olan para mükâfatı damga vergisi hariç hiçbir vergi ve kesintiye tabi tutulmaksızın ödenir.

Personel arasından bir uzmanlık veya yetkinlik kazandıran eğitim ve kurslardan başarıyla mezun olanlara veya hizmetlerinde geçirdikleri sürelerin sonucu olarak bir uzmanlık kazananlara, bu uzmanlığın niteliğine göre tasarlanmış bröveler, resmi üniformalarında taşımak üzere verilir.

Bu madde kapsamındaki ödüllerden belge niteliğinde olanların basımı, şerit rozet, bröve, madalya ve minyatürlerinin imalatı ve bunların muhafazalarının temin giderleri bir defaya mahsus olmak üzere bütçeden karşılanır.

Bu madde gereğince verilen ödüllere ilişkin esaslar, teklif ve değerlendirme işlemleri, ödül verme yetkileri, ödül gerekçelerine göre verilecek ödülün cinsi ve miktarı ile diğer usul ve esaslar İçişleri Bakanlığınca çıkarılan yönetmelik ile belirlenir.”

MADDE 6- 3201 sayılı Kanunun ek 16 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“EK MADDE 16- Emniyet ve asayişin gerektirdiği hallerde ilgili valinin istemi üzerine, Emniyet Genel Müdürlüğünün önerisi ve İçişleri Bakanının onayı ile polis çevik kuvvet birimleri ve ihtiyaç görülmesi halinde diğer emniyet hizmetleri sınıfı personeli geçici olarak başka illerde görevlendirilebilir.

Bu şekilde görevlendirilen personel ile bunlara destek olmak üzere görevlendirilen Emniyet Genel Müdürlüğünün diğer personelinin görev yerine sevki o kuvvetin bağlı olduğu il valiliğince, geriye sevkleri ile beslenme ve barınma ihtiyaçları gönderildiği ilin valiliğince karşılanır. Bu masraflar için Emniyet Genel Müdürlüğü bütçesinde özel bir harcama kalemi açılır. Bu amaçla yapılacak harcamalarda ödeme emri aranmaz.”

MADDE 7- 3201 sayılı Kanunun ek 22 nci maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 8- 3201 sayılı Kanunun ek 31 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Özel Güvenlik Denetleme Başkanlığı emrine atanan polis müfettiş” ibaresi “Polis müfettiş” şeklinde ve ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Başkanların mali ve diğer özlük hakları hakkında Polis Teftiş Kurulu Başkanına, Başkan Yardımcılarının mali ve diğer özlük hakları hakkında Daire Başkanına, Polis Meslek Yüksek Okulu Müdürleri, Polis Meslek Eğitim Merkezi Müdürleri, Polis Amirleri Eğitim Merkezi Müdürleri, Polis Eğitim Merkezi Müdürleri, Polis Moral Eğitim Merkezi Müdürleri ile Merkez Emniyet Müdürlerine makam tazminatı ödenmesi hakkında Polis Başmüfettişlerine ilişkin hükümler uygulanır. Büyükşehir dışındaki İl Emniyet Müdürleri hakkında; Ankara, İstanbul ve İzmir dışındaki Büyükşehir Belediyesi bulunan illerdeki İl Emniyet Müdürleri için 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye ekli (II) sayılı Cetvelde belirlenen ücret ve tazminat göstergeleri ile ayrıca makam tazminatı yönünden 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa ekli (IV) sayılı Makam Tazminatı Cetvelindeki gösterge uygulanır.”

MADDE 9- 3201 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 37- İlgili kanun hükümlerine göre aylık almakta olan Emniyet Teşkilatı personelinin terörle mücadele görevi sırasında veya bu görevinden dolayı alıkonuldukları ya da kayboldukları yetkili makamlarca tespit edilenlerin ailelerine, herhangi bir başvuruya gerek kalmaksızın, memuriyetlerinin devam ettiği süre zarfında, aylıkları ödenmeye devam olunur. Bunların aileleri her türlü sosyal hak

(Antalya Milletvekili Kemal Çelik ile 104 Milletvekilinin Teklifi)

ve yardımlardan yararlanmaya devam ederler. Mahkeme kararıyla ilgili hakkında gaiplik kararı verilmesine istinaden Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından hak sahiplerine aylık bağlanması halinde, bu aylığın bağlandığı tarihten itibaren görev aylıkları kesilir. Ancak Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından bağlanan aylığın başlangıç tarihine kadar yapılan ödemeler ilgililerden tahsil edilmez.

22/11/2001 tarihli ve 4721 sayılı Türk Medeni Kanununun gaipler hakkındaki hükümleri saklı kalmakla birlikte, gaiplik kararı için asgari bekleme süresi geçmesinden itibaren bir aylık süre içinde ilgilinin ailesi tarafından gaiplik kararı için mahkemeye başvurulmaması durumunda, personelin en son görev yaptığı birim tarafından da mahkemeden gaiplik kararı talep edilebilir. Bu karar alınana kadar personelin terfi ve özlük hakları dondurulur.

Hakkında gaiplik kararı verilenlerden, sonradan dönenlerin durumları en son görev yaptıkları birim tarafından incelenir. Yeniden göreve başlatılmaları halinde gaip oldukları döneme ilişkin görev aylıkları, hak sahiplerine Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından ödenmiş aylıklar mahsup edilmek suretiyle geriye dönük olarak ödenir.

Alıkonulma ya da kaybolma ile ilgili olarak kusurlu görülenler hakkında soruşturma dosyası tanzim edilerek yetkili makamlara intikal ettirilir. Bu kişilerin terfi ve diğer özlük işlemleri adli birimlerce verilecek karar sonrası idarece ayrıca değerlendirilir.”

MADDE 10- 3201 sayılı Kanunun geçici 26 ncı maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde, üçüncü fıkrasında yer alan tablonun (A) grubu sütununda İkinci Sınıf Emniyet Müdürü rütbesi için “1” olarak düzenlenen en az bekleme süresi “2” şeklinde, dördüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve beşinci fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

“Polis amirlerinden en az dört yıllık fakülte ve yüksek okullardan mezun olanlar (A), komiser yardımcılığı kursunu başarıyla bitirmiş olan diğer amirler (B) grubunu oluşturur.”

“(B) grubu polis amirlerinden bu fıkranın yürürlüğe girdiği tarihten önce en az dört yıllık yükseköğretim kurumunu bitirenlerin (A) grubuna geçişleri bu fıkranın yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla, daha sonra bitirenlerin (A) grubuna geçişleri ise mezuniyet tarihleri itibarıyla sağlanır ve buldukları rütbedeki zorunlu en az bekleme süreleri (A) grubuna göre hesaplanır. Bu şekilde (A) grubuna geçenlerin buldukları rütbede (A) grubu polis amirleri için belirlenen süreden fazla çalışmış olmaları geriye yönelik olarak herhangi bir hak doğurmaz.”

MADDE 11- 3201 sayılı Kanunun geçici 29 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 29- Başpolis memurları ve kıdemli başpolis memurları arasında yapılacak yazılı/sözlü sınavlarda başarılı olanlardan, Polis Akademisi Başkanlığınca düzenlenecek ilk derece amirlik eğitimini başarıyla bitirenler Komiser Yardımcılığı rütbesine atanır. Adaylarda aranacak diğer nitelikler, sınavlara ve ilk derece amirlik eğitimine ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça düzenlenir.”

MADDE 12- 3201 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 30- Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren on yıl süreyle Kanunun 55 inci maddesinin üçüncü fıkrasına bağlı tabloda; Birinci Sınıf Emniyet Müdürü rütbesi hizasında yer alan onbinde 25 oranı onbinde 35 olarak, İkinci Sınıf Emniyet Müdürü hizasında yer alan onbinde 34 oranı onbinde 50 olarak uygulanır.”

MADDE 13- 15/7/1950 tarihli ve 5682 sayılı Pasaport Kanununun 14 üncü maddesinin (A) fıkrasının yedinci paragrafında yer alan “iki” ibaresi “dört” şeklinde değiştirilmiştir.

(İçişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

ve yardımlardan yararlanmaya devam ederler. Mahkeme kararıyla ilgili hakkında gaiplik kararı verilmesine istinaden Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından hak sahiplerine aylık bağlanması halinde, bu aylığın bağlandığı tarihten itibaren görev aylıkları kesilir. Ancak Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından bağlanan aylığın başlangıç tarihine kadar yapılan ödemeler ilgililerden tahsil edilmez.

22/11/2001 tarihli ve 4721 sayılı Türk Medeni Kanununun gaipler hakkındaki hükümleri saklı kalmakla birlikte, gaiplik kararı için asgari bekleme süresi geçmesinden itibaren bir aylık süre içinde ilgilinin ailesi tarafından gaiplik kararı için mahkemeye başvurulmaması durumunda, personelin en son görev yaptığı birim tarafından da mahkemeden gaiplik kararı talep edilebilir. Bu karar alınana kadar personelin terfi ve özlük hakları dondurulur.

Hakkında gaiplik kararı verilenlerden, sonradan dönenlerin durumları en son görev yaptıkları birim tarafından incelenir. Yeniden göreve başlatılmaları halinde gaip oldukları döneme ilişkin görev aylıkları, hak sahiplerine Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından ödenmiş aylıklar mahsup edilmek suretiyle geriye dönük olarak ödenir.

Alıkonulma ya da kaybolma ile ilgili olarak kusurlu görülenler hakkında soruşturma dosyası tanzim edilerek yetkili makamlara intikal ettirilir. Bu kişilerin terfi ve diğer özlük işlemleri adli birimlerce verilecek karar sonrası idarece ayrıca değerlendirilir.”

MADDE 10- 3201 sayılı Kanunun geçici 26 ncı maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde, üçüncü fıkrasında yer alan tablonun (A) grubu sütununda İkinci Sınıf Emniyet Müdürü rütbesi için “1” olarak düzenlenen en az bekleme süresi “2” şeklinde, dördüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve beşinci fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

“Polis amirlerinden en az dört yıllık fakülte ve yüksek okullardan mezun olanlar (A), komiser yardımcılığı kursunu başarıyla bitirmiş olan diğer amirler (B) grubunu oluşturur.”

“(B) grubu polis amirlerinden bu fıkranın yürürlüğe girdiği tarihten önce en az dört yıllık yükseköğretim kurumunu bitirenlerin (A) grubuna geçişleri bu fıkranın yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla, daha sonra bitirenlerin (A) grubuna geçişleri ise mezuniyet tarihleri itibarıyla sağlanır ve buldukları rütbedeki zorunlu en az bekleme süreleri (A) grubuna göre hesaplanır. Bu şekilde (A) grubuna geçenlerin buldukları rütbede (A) grubu polis amirleri için belirlenen süreden fazla çalışmış olmaları geriye yönelik olarak herhangi bir hak doğurmaz.”

MADDE 11- 3201 sayılı Kanunun geçici 29 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 29- Başpolis memurları ve kıdemli başpolis memurları arasında yapılacak yazılı/sözlü sınavlarda başarılı olanlardan, Polis Akademisi Başkanlığınca düzenlenecek ilk derece amirlik eğitimini başarıyla bitirenler Komiser Yardımcılığı rütbesine atanır. Adaylarda aranacak diğer nitelikler, sınavlara ve ilk derece amirlik eğitimine ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça düzenlenir.”

MADDE 12- 3201 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 30- Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren on yıl süreyle Kanunun 55 inci maddesinin üçüncü fıkrasına bağlı tabloda; Birinci Sınıf Emniyet Müdürü rütbesi hizasında yer alan on binde 25 oranı on binde 35 olarak, İkinci Sınıf Emniyet Müdürü hizasında yer alan on binde 34 oranı on binde 50 olarak uygulanır.”

MADDE 13- 15/7/1950 tarihli ve 5682 sayılı Pasaport Kanununun 14 üncü maddesinin (A) fıkrasının yedinci paragrafında yer alan “iki” ibaresi “dört” şeklinde değiştirilmiştir.

(Antalya Milletvekili Kemal Çelik ile 104 Milletvekilinin Teklifi)

MADDE 14- 15/5/1959 tarihli ve 7269 sayılı Umumi Hayata Müessir Afetler Dolayısıyla Alınacak Tedbirlerle Yapılacak Yardımlara Dair Kanununun geçici 26 ncı maddesinin birinci fıkrasına “Muğla İline bağlı Ula İlçesi ve çevresinde 25/11/2017 tarihinde” ibaresinden sonra gelmek üzere “, Denizli İli Acıpayam İlçesinde 20/3/2019 tarihinde, Malatya İli Arguvan İlçesinde 21/3/2019 tarihinde, Elazığ İli Sivrice İlçesi ve çevresinde, Malatya İli Doğanşol ve Pütürge İlçelerinde 4/4/2019 tarihinde, Denizli İli Çardak İlçesi ve çevresinde, Denizli İli Bozkurt İlçesinde, Afyonkarahisar İli Dazkırı İlçesinde 8/8/2019 tarihinde,” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 15- 23/2/1961 tarihli ve 257 sayılı Er ve Erbaş Harçlıkları Kanununun 2 nci maddesinin ikinci fıkrasına “öncelikli yörelerde” ibaresinden sonra gelmek üzere “ilgisine göre İçişleri Bakanlığı veya” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 16- 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 59 uncu maddesinin birinci fıkrasına “Türk Silahlı Kuvvetleri” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve Sahil Güvenlik Komutanlığı” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 17- 657 sayılı Kanunun ek 35 inci maddesinin üçüncü fıkrasına “Türk Silahlı Kuvvetleri” ibaresinden sonra gelmek üzere “, Jandarma Genel Komutanlığı, Sahil Güvenlik Komutanlığı” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 18- 27/7/1967 tarihli ve 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununun ek 17 nci maddesinin (A) fıkrasının tazminat oranlarından sonra gelen paragrafına “Genelkurmay Başkanlığınca” ibaresinden sonra gelmek üzere “(Jandarma Genel Komutanlığı, Sahil Güvenlik Komutanlığı ve Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi Başkanlığı için İçişleri Bakanlığınca)” ibaresi, (Ç) fıkrasının birinci ve üçüncü paragraflarına “Türk Silahlı Kuvvetleri” ibaresinden sonra gelmek üzere “, Jandarma Genel Komutanlığı, Sahil Güvenlik Komutanlığı, Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi” ibareleri eklenmiş ve aynı fıkranın dördüncü paragrafı aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Sağlık hizmetleri tazminatının oranları ile usul ve esasları, personelin rütbesi, unvanı, görevi, çalışma şartları ve süresi, görev yeri ve özellikleri, eğitim-öğretim ve araştırma faaliyetleri ve mesleki uygulamaları ve özellik arz eden riskli bölümlerde çalışma gibi hizmete katkı unsurları esas alınarak; Türk Silahlı Kuvvetleri için Genelkurmay Başkanlığı ve Hazine ve Maliye Bakanlığının, Jandarma Genel Komutanlığı, Sahil Güvenlik Komutanlığı ve Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi için Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü alınmak suretiyle ilgisine göre İçişleri Bakanlığı veya Millî Savunma Bakanlığınca belirlenir.”

MADDE 19- 9/7/1982 tarihli ve 2692 sayılı Sahil Güvenlik Komutanlığı Kanununun 7 nci maddesinin birinci fıkrasına “erbaş ve erler ile Devlet memuru” ibaresinden sonra gelmek üzere “, sözleşmeli personel” ibaresi ve altıncı fıkrasına “sivil memurlar” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve 657 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin (B) fıkrası kapsamındaki sözleşmeli personel” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 20- 2692 sayılı Kanunun 12 nci maddesinin başlığı “İdari Yardım” şeklinde ve birinci fıkrasında yer alan “askeri veya mülki makamlara” ibaresi “mülki makamlara” şeklinde değiştirilmiştir.

(İçişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 14- 15/5/1959 tarihli ve 7269 sayılı Umumi Hayata Müessir Afetler Dolayısıyla Alınacak Tedbirlerle Yapılacak Yardımlara Dair Kanunun geçici 26 ncı maddesinin birinci fıkrasına “Muğla İline bağlı Ula İlçesi ve çevresinde 25/11/2017 tarihinde” ibaresinden sonra gelmek üzere “, Denizli İli Acıpayam İlçesinde 20/3/2019 tarihinde, Malatya İli Arguvan İlçesinde 21/3/2019 tarihinde, Elazığ İli Sivrice İlçesi ve çevresinde, Malatya İli Doğanşol ve Pütürge İlçelerinde 4/4/2019 tarihinde, Denizli İli Çardak İlçesi ve çevresinde, Denizli İli Bozkurt İlçesinde, Afyonkarahisar İli Dazkırı İlçesinde 8/8/2019 tarihinde,” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 15- 23/2/1961 tarihli ve 257 sayılı Er ve Erbaş Harçlıkları Kanununun 2 nci maddesinin ikinci fıkrasına “öncelikli yörelerde” ibaresinden sonra gelmek üzere “ilgisine göre İçişleri Bakanlığı veya” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 16- 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 59 uncu maddesinin birinci fıkrasına “Türk Silahlı Kuvvetleri” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve Sahil Güvenlik Komutanlığı” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 17- 657 sayılı Kanunun ek 35 inci maddesinin üçüncü fıkrasına “Türk Silahlı Kuvvetleri” ibaresinden sonra gelmek üzere “, Jandarma Genel Komutanlığı, Sahil Güvenlik Komutanlığı” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 18- 27/7/1967 tarihli ve 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununun ek 17 nci maddesinin (A) fıkrasının tazminat oranlarından sonra gelen paragrafına “Genelkurmay Başkanlığınca” ibaresinden sonra gelmek üzere “(Jandarma Genel Komutanlığı, Sahil Güvenlik Komutanlığı ve Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi Başkanlığı için İçişleri Bakanlığınca)” ibaresi, (Ç) fıkrasının birinci ve üçüncü paragraflarına “Türk Silahlı Kuvvetleri” ibaresinden sonra gelmek üzere “, Jandarma Genel Komutanlığı, Sahil Güvenlik Komutanlığı, Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi” ibareleri eklenmiş ve aynı fıkranın dördüncü paragrafı aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Sağlık hizmetleri tazminatının oranları ile usul ve esasları, personelin rütbesi, unvanı, görevi, çalışma şartları ve süresi, görev yeri ve özellikleri, eğitim-öğretim ve araştırma faaliyetleri ve mesleki uygulamaları ve özellik arz eden riskli bölümlerde çalışma gibi hizmete katkı unsurları esas alınarak; Türk Silahlı Kuvvetleri için Genelkurmay Başkanlığı ve Hazine ve Maliye Bakanlığının, Jandarma Genel Komutanlığı, Sahil Güvenlik Komutanlığı ve Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi için Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü alınmak suretiyle ilgisine göre İçişleri Bakanlığı veya Milli Savunma Bakanlığınca belirlenir.”

MADDE 19- 9/7/1982 tarihli ve 2692 sayılı Sahil Güvenlik Komutanlığı Kanununun 7 nci maddesinin birinci fıkrasına “erbaş ve erler ile Devlet memuru” ibaresinden sonra gelmek üzere “, sözleşmeli personel” ibaresi ve altıncı fıkrasına “sivil memurlar” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve 657 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin (B) fıkrası kapsamındaki sözleşmeli personel” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 20- 2692 sayılı Kanunun 12 nci maddesinin başlığı “İdari Yardım” şeklinde ve birinci fıkrasında yer alan “askeri veya mülki makamlara” ibaresi “mülki makamlara” şeklinde değiştirilmiştir.

(Antalya Milletvekili Kemal Çelik ile 104 Milletvekilinin Teklifi)

MADDE 21- 2692 sayılı Kanunun 19 uncu maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Nakdi tazminat, madalya ve ödüller

MADDE 19- Sahil Güvenlik Komutanlığı personelinin güvenlik ve asayişin sağlanması ile kaçakçılığın önlenmesi, izlenmesi ve suçlular hakkında gerekli işlemlerin yapılması görevleri sırasında, bu görevlerinden dolayı ya da görevleri sona ermiş olsa bile yaptıkları hizmet nedeniyle derhal veya bu yüzden maruz kaldıkları yaralanma veya hastalık sonucu ölmeleri veya engelli hâle gelmeleri halinde haklarında 3/11/1980 tarih ve 2330 sayılı Nakdi Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanun Hükümleri uygulanır.

Birinci fıkraya hükümleri saklı kalmak kaydıyla Sahil Güvenlik Komutanlığı personelinden;

- a) Ülkenin güvenlik ve esenliği, Devletin çıkarları ve kişilerin can, ırz ve mallarını korumada yüksek hizmetleri görülenler,
- b) Eğitimde, atışta, sporda, idarî ve lojistik faaliyetlerde, yurt içi ve yurt dışında yapılan çeşitli müsabakalarda emsallerine nazaran üstün başarı sağlayanlar,
- c) Yeni projeler ortaya koyarak mevcut usûllerde olumlu yenilikler getirenler veya yeni buluşlar yapanlar,
- d) Sahil Güvenlik Komutanlığı nam ve hesabına Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi ile diğer eğitim kurumlarında verilen ön lisans, lisans ve lisansüstü eğitimler ile altı ay ve daha uzun süreli eğitim veya kursları derecelerle bitirenler,

para mükâfâtı, takdirname, başarı belgesi, üstün başarı belgesi veya şerit rozet ödülleri ile taltif olunabilirler.

Kendisine tevdi edilen görevleri fiilen hayatını hiçe sayarak üstün bir cesaret, feragat ve kahramanlıkla yerine getirdiği tespit edilen personele, İçişleri Bakanı tarafından Üstün Cesaret ve Feragat Madalyası verilebilir. Başka devletlerce tevcih edilen madalya ve nişanlar ile bunlara ait rozet ve minyatürler, İçişleri Bakanlığınca tasvip ve tescil edildikten sonra takılabilir.

İkinci fıkraya kapsamında verilecek para mükâfâtı, 7.300 gösterge rakamının memur aylıklarına uygulanan katsayı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarın beş katını geçemez. Ancak aynı fıkranın (a) bendindeki hizmetleri yerine getirirken yaşamını ortaya koyanlar, 7.300 gösterge rakamının memur aylıklarına uygulanan katsayı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarın oniki katına kadar para mükâfâtı ile ödüllendirilebilir. Para mükâfâtları İçişleri Bakanının onayı ile verilir. Yapılacak olan para mükâfâtı damga vergisi hariç hiçbir vergi ve kesintiye tabi tutulmaksızın ödenir.

Personel arasından bir uzmanlık veya yetkinlik kazandıran eğitim ve kurslardan başarıyla mezun olanlara veya hizmetlerinde geçirdikleri sürelerin sonucu olarak bir uzmanlık kazananlara, bu uzmanlığın niteliğine göre tasarlanmış bröveler, resmi üniformalarında taşımak üzere verilir.

Bu madde kapsamındaki ödüllere belge niteliğinde olanların basımı, şerit rozet, bröve, madalya ve minyatürlerinin imalatı ve bunların muhafazalarının temin giderleri bir defaya mahsus olmak üzere bütçeden karşılanır.

Bu madde gereğince verilen ödüllere ilişkin esaslar, teklif ve değerlendirme işlemleri, ödül verme yetkileri, ödül gerekçelerine göre verilecek ödülün cinsi ve miktarı ile diğer usul ve esaslar İçişleri Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelik ile belirlenir.”

(İçişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 21- 2692 sayılı Kanunun 19 uncu maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Nakdi tazminat, madalya ve ödüller

MADDE 19- Sahil Güvenlik Komutanlığı personelinin güvenlik ve asayişin sağlanması ile kaçakçılığın önlenmesi, izlenmesi ve suçlular hakkında gerekli işlemlerin yapılması görevleri sırasında, bu görevlerinden dolayı ya da görevleri sona ermiş olsa bile yaptıkları hizmet nedeniyle derhal veya bu yüzden maruz kaldıkları yaralanma veya hastalık sonucu ölmeleri veya engelli hâle gelmeleri halinde haklarında 3/11/1980 tarih ve 2330 sayılı Nakdi Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanun hükümleri uygulanır.

Birinci fıkra hükümleri saklı kalmak kaydıyla Sahil Güvenlik Komutanlığı personelinden;

- a) Ülkenin güvenlik ve esenliği, Devletin çıkarları ve kişilerin can, ırz ve mallarını korumada yüksek hizmetleri görülenler,
- b) Eğitimde, atışta, sporda, idarî ve lojistik faaliyetlerde, yurt içi ve yurt dışında yapılan çeşitli müsabakalarda emsallerine nazaran üstün başarı sağlayanlar,
- c) Yeni projeler ortaya koyarak mevcut usûllerde olumlu yenilikler getirenler veya yeni buluşlar yapanlar,
- d) Sahil Güvenlik Komutanlığı nam ve hesabına Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi ile diğer eğitim kurumlarında verilen ön lisans, lisans ve lisansüstü eğitimler ile altı ay ve daha uzun süreli eğitim veya kursları derecelerle bitirenler,

para mükâfatı, takdirname, başarı belgesi, üstün başarı belgesi veya şerit rozet ödülleri ile taltif olunabilirler.

Kendisine tevdi edilen görevleri fiilen hayatını hiçe sayarak üstün bir cesaret, feragat ve kahramanlıkla yerine getirdiği tespit edilen personele, İçişleri Bakanı tarafından Üstün Cesaret ve Feragat Madalyası verilebilir. Başka devletlerce tevcih edilen madalya ve nişanlar ile bunlara ait rozet ve minyatürler, İçişleri Bakanlığınca tasvip ve tescil edildikten sonra takılabilir.

İkinci fıkra kapsamında verilecek para mükâfatı, 7.300 gösterge rakamının memur aylıklarına uygulanan katsayı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarın beş katını geçemez. Ancak aynı fıkranın (a) bendindeki hizmetleri yerine getirirken yaşamını ortaya koyanlar, 7.300 gösterge rakamının memur aylıklarına uygulanan katsayı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarın oniki katına kadar para mükâfatı ile ödüllendirilebilir. Para mükâfatları İçişleri Bakanının onayı ile verilir. Yapılacak olan para mükâfatı damga vergisi hariç hiçbir vergi ve kesintiye tabi tutulmaksızın ödenir.

Personel arasından bir uzmanlık veya yetkinlik kazandıran eğitim ve kurslardan başarıyla mezun olanlara veya hizmetlerinde geçirdikleri sürelerin sonucu olarak bir uzmanlık kazananlara, bu uzmanlığın niteliğine göre tasarlanmış bröveler, resmi üniformalarında taşımak üzere verilir.

Bu madde kapsamındaki ödüllerden belge niteliğinde olanların basımı, şerit rozet, bröve, madalya ve minyatürlerinin imalatı ve bunların muhafazalarının temin giderleri bir defaya mahsus olmak üzere bütçeden karşılanır.

Bu madde gereğince verilen ödüllere ilişkin esaslar, teklif ve değerlendirme işlemleri, ödül verme yetkileri, ödül gerekçelerine göre verilecek ödülün cinsi ve miktarı ile diğer usul ve esaslar İçişleri Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelik ile belirlenir.”

(Antalya Milletvekili Kemal Çelik ile 104 Milletvekilinin Teklifi)

MADDE 22- 2692 sayılı Kanunun ek 4 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“EK MADDE 4- Sahil Güvenlik Komutanlığı, vardiya yatakhaneleri, eğitim ve kongre merkezleri, sosyal tesisler, gazinolar, moral eğitim merkezleri ve kantinler kurabilir.

Vardiya yatakhaneleri, gazinolar, sosyal tesisler, özel, yerel ve kış eğitim merkezlerinin sermayeleri, bu tesislerin gelirleri ile üye aidatlarına ilave olarak Sahil Güvenlik Komutanlığı bütçesine konulacak ödenekten oluşur. Vardiya yatakhaneleri, gazinolar, sosyal tesisler, özel, yerel ve kış eğitim merkezlerinin yılı merkezi yönetim bütçe kanunu ile belirlenen giderleri genel bütçeden karşılanabilir.

Vardiya yatakhaneleri, gazinolar, sosyal tesisler, özel, yerel ve kış eğitim merkezleri ile kantinlerin tamamı, bir kısmı veya bazı şubeleri kiraya verilebilir, bu şekilde elde edilen gelirler genel bütçe gelirleri ile ilişkilendirilmeksizin tesis ve kantin gelirlerine dâhil edilir. Özel, yerel ve kış eğitim merkezleri ile birlik dışındaki kantinlerin aylık gayrisafi hasılatının %1’i her ay genel bütçeye gelir kaydedilmek üzere ilgili muhasebe birimine yatırılır.

Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı mensubu personel ile Türk Silahlı Kuvvetleri mensubu personel, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığına ait üçüncü fıkradaki tesisler ile Türk Silahlı Kuvvetlerine ait tesis ve özel bakım merkezlerinden kendi mevzuatlarında yer aldığı şekilde statülerine göre karşılıklı olarak istifade ederler.

Üçüncü fıkrada sayılan tesislerden istifade edecek personelden üye aidatı ve kart ücreti alınır. Bu suretle elde edilen gelirlerin müştereken istifade edilen tesislere yönelik harcama usul ve esasları Millî Savunma Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığınca, Sahil Güvenlik Komutanlığına ait tesislerin işletilmesi, işletirilmesi, gelirlerinin harcanması, tesislerden istifade edilmesinin yasaklanmasını gerektiren durumlar gibi genel usul ve esaslar İçişleri Bakanlığı tarafından hazırlanan yönetmelikle düzenlenir.”

MADDE 23- 2692 sayılı Kanunun ek 5 inci maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 24- 2692 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“Mecburi hizmet süresi

EK MADDE 10- Sahil Güvenlik Komutanlığında muvazzaf subay ve astsubay olanlar için mecburi hizmet yükümlülükleri aşağıda belirtilmiştir:

a) Muvazzaf subay veya astsubayların mecburi hizmetleri, subay veya astsubay naspedildikleri tarihten itibaren fiilen 15 yıldır. Statü değiştirerek subaylığa geçirilenlerin mecburi hizmet süreleri Sahil Güvenlik Komutanlığındaki ilk statülerine naspedildikleri veya ilk sözleşmelerinin onaylandığı tarihten itibaren 15 yıldır.

b) Subay veya astsubay nasbedildikten sonra Sahil Güvenlik Komutanlığı hesabına yurt içindeki fakülte ve yüksekokullarda lisans veya lisansüstü öğrenim yapanların yükümlülükleri, buralarda geçen süreler kadar uzatılır.

c) Sahil Güvenlik Komutanlığı hesabına yurt içinde tıp veya dış hekimliğinde uzmanlık veya yan dal uzmanlık eğitimi ile Sahil Güvenlik Komutanlığı hesabına yurt içinde tıpta, dış hekimliğinde veya eczacılıkta doktora eğitimini bitirenlerin yükümlülükleri, buralarda geçen sürelerin yarısı kadar uzatılır.

d) Pilotaj eğitimi (pilot adaylarına verilen uçuş eğitimi) bitirenlerin yükümlülükleri altı yıl uzatılır.

e) Yabancı memleketlere altı ay veya daha fazla süre ile öğrenim, staj, kurs, ihtisas veya görgü ve bilgilerini artırmak amacıyla gidenlerin yükümlülükleri, masrafların ödenme şekline bakılmaksızın, gidiş ve dönüş tarihleri arasında geçen sürenin iki katı kadar uzatılır.

(İçişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 22- 2692 sayılı Kanunun ek 4 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“EK MADDE 4- Sahil Güvenlik Komutanlığı, vardiya yatakhaneleri, eğitim ve kongre merkezleri, sosyal tesisler, gazinolar, moral eğitim merkezleri ve kantinler kurabilir.

Vardiya yatakhaneleri, gazinolar, sosyal tesisler, özel, yerel ve kış eğitim merkezlerinin sermayeleri, bu tesislerin gelirleri ile üye aidatlarına ilave olarak Sahil Güvenlik Komutanlığı bütçesine konulacak ödenekten oluşur. Vardiya yatakhaneleri, gazinolar, sosyal tesisler, özel, yerel ve kış eğitim merkezlerinin yılı merkezi yönetim bütçe kanunu ile belirlenen giderleri genel bütçeden karşılanabilir.

Vardiya yatakhaneleri, gazinolar, sosyal tesisler, özel, yerel ve kış eğitim merkezleri ile kantinlerin tamamı, bir kısmı veya bazı şubeleri kiraya verilebilir, bu şekilde elde edilen gelirler genel bütçe gelirleri ile ilişkilendirilmeksizin tesis ve kantin gelirlerine dâhil edilir. Özel, yerel ve kış eğitim merkezleri ile birlik dışındaki kantinlerin aylık gayrisafi hasılatının %1’i her ay genel bütçeye gelir kaydedilmek üzere ilgili muhasebe birimine yatırılır.

Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı mensubu personel ile Türk Silahlı Kuvvetleri mensubu personel, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığına ait üçüncü fıkradaki tesisler ile Türk Silahlı Kuvvetlerine ait tesis ve özel bakım merkezlerinden kendi mevzuatlarında yer aldığı şekilde statülerine göre karşılıklı olarak istifade ederler.

Üçüncü fıkrada sayılan tesislerden istifade edecek personelden üye aidatı ve kart ücreti alınır. Bu suretle elde edilen gelirlerin müştereken istifade edilen tesislere yönelik harcama usul ve esasları Millî Savunma Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığınca, Sahil Güvenlik Komutanlığına ait tesislerin işletilmesi, işletirilmesi, gelirlerinin harcanması, tesislerden istifade edilmesinin yasaklanmasını gerektiren durumlar gibi genel usul ve esaslar İçişleri Bakanlığı tarafından hazırlanan yönetmelikle düzenlenir.”

MADDE 23- 2692 sayılı Kanunun ek 5 inci maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 24- 2692 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“Mecburi hizmet süresi

EK MADDE 10- Sahil Güvenlik Komutanlığında muvazzaf subay ve astsubay olanlar için mecburi hizmet yükümlülükleri aşağıda belirtilmiştir:

a) Muvazzaf subay veya astsubayların mecburi hizmetleri, subay veya astsubay naspedildikleri tarihten itibaren fiilen 15 yıldır. Statü değiştirerek subaylığa geçirilenlerin mecburi hizmet süreleri Sahil Güvenlik Komutanlığındaki ilk statülerine naspedildikleri veya ilk sözleşmelerinin onaylandığı tarihten itibaren 15 yıldır.

b) Subay veya astsubay nasbedildikten sonra Sahil Güvenlik Komutanlığı hesabına yurt içindeki fakülte ve yüksekokullarda lisans veya lisansüstü öğrenim yapanların yükümlülükleri, buralarda geçen süreler kadar uzatılır.

c) Sahil Güvenlik Komutanlığı hesabına yurt içinde tıp veya dış hekimliğinde uzmanlık veya yan dal uzmanlık eğitimi ile Sahil Güvenlik Komutanlığı hesabına yurt içinde tıpta, dış hekimliğinde veya eczacılıkta doktora eğitimi bitirenlerin yükümlülükleri, buralarda geçen sürelerin yarısı kadar uzatılır.

d) Pilotaj eğitimi (pilot adaylarına verilen uçuş eğitimi) bitirenlerin yükümlülükleri altı yıl uzatılır.

(Antalya Milletvekili Kemal Çelik ile 104 Milletvekilinin Teklifi)

f) Yurt dışı sürekli göreve atanan subay veya astsubayların yükümlülükleri, buralarda geçen süreler kadar uzatılır. Ancak, yaş haddinden, herhangi bir nedenle resen veya kadrosuzluktan emekli edilecekler ile tutuklulardan kendi isteği ile emekli olmak isteyenlere bu yükümlülük süresi uygulanmaz.

g) (b), (c), (d), (e) ve (f) bentleri gereğince mecburi hizmet yükümlülüğüne eklenecek hizmet sürelerinin başlangıç tarihleri; yükümlülük süresini tamamlamadan gidenlerin, yükümlülük süresini tamamladıktan sonra, yükümlülük süresini tamamlayarak gidenlerle, yükümlülüklerini bu süre içinde tamamlayanların kadro görevine fiilen katıldıkları tarihten başlar.

Durumları birinci fıkra hükümlerine uyanlardan mecburi hizmetle yükümlü olduğu süre içinde, istifa edenler veya ilişkisinin kesilmesini gerektiren bir suç işleyenler ya da sağlık sebebi hariç başka herhangi bir sebeple ayrılanlar, Sahil Güvenlik Komutanlığı tarafından belirlenen ve öğrenci, subay ve/veya astsubay nasbedildikten sonra kendilerine yapılan öğrenim, eğitim ve yetiştirme masraflarını, yükümlülük sürelerinin eksik kalan kısmı ile orantılı olarak kanunî faizi ile birlikte tazminat olarak öderler.

Yabancı memleketlere öğrenim, staj, kurs, ihtisas veya görgü ve bilgilerini artırmak amacıyla gitmiş olanlardan durumları bu maddede yazılı hallere uyanlar hakkında ilgili hükümler uygulanmakla birlikte, buldukları süre içerisinde aldıkları aylık ve Devletçe yapılan masrafların dört katı ayrıca tazminat olarak alınır.

Bu Kanun ve 4678 sayılı Kanuna göre; Sahil Güvenlik Komutanlığı mensubu subay, sözleşmeli subay, astsubay ve sözleşmeli astsubay statüsündeki personelin öğrenim, eğitim ve yetiştirme masraflarının hangi unsurlardan oluşacağı ve tahsiline ilişkin usul ve esaslar; İçişleri ve Hazine ve Maliye Bakanlıkları tarafından müştereken yürürlüğe konulan yönetmelikle belirlenir.”

MADDE 25- 2692 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“İzinler

EK MADDE 11- Subay, sözleşmeli subay, astsubay, sözleşmeli astsubay ve uzman erbaşların yıllık izinleri ve yıllık mazeret izinleri aşağıdaki gibidir.

a) Personelin her yıl otuz gün yıllık izin hakkı vardır. Bu müddete yol dâhil değildir. Ayrıca, kısa süreli mazeretlerde kullanılmak üzere on beş güne kadar yıllık mazeret izni verilebilir.

b) Yıllık izinlerin verilmesi, zaman ve süresi, hizmetin aksamaması esas alınmak suretiyle birlik, karargâh ve kurum amirlerince düzenlenir.

c) Personele, nasbedildikleri veya ilk sözleşmelerinin onaylandığı tarihten aynı yılın 31 Aralık tarihine kadar olan süre için yıllık izinleri orantılı olarak verilir.

ç) Yıllık izinlerin senesi içinde kullanılması esastır. Ancak hizmet, alıkonulma, esaret ve sair zorunlu nedenlerle yıllık izinlerini kısmen veya tamamen kullanamayanların izinleri, müteakip sene içinde verilebilir. Bu müddet hiçbir suretle toplam altmış günü geçemez.

d) Görev ve hizmet ihtiyacının gerektirdiği durumlarda, asgari yıllık izin planlamasını onaylayan makam tarafından personel izinden geriye çağrılabilir.

(İçişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

e) Yabancı memleketlere altı ay veya daha fazla süre ile öğrenim, staj, kurs, ihtisas veya görgü ve bilgilerini artırmak amacıyla gidenlerin yükümlülükleri, masrafların ödeme şekline bakılmaksızın, gidiş ve dönüş tarihleri arasında geçen sürenin iki katı kadar uzatılır.

f) Yurt dışı sürekli göreve atanan subay veya astsubayların yükümlülükleri, buralarda geçen süreler kadar uzatılır. Ancak, yaş haddinden, herhangi bir nedenle resen veya kadrosuzluktan emekli edilecekler ile tutuklulardan kendi isteği ile emekli olmak isteyenlere bu yükümlülük süresi uygulanmaz.

g) (b), (c), (d), (e) ve (f) bentleri gereğince mecburi hizmet yükümlülüğüne eklenecek hizmet sürelerinin başlangıç tarihleri; yükümlülük süresini tamamlamadan gidenlerin, yükümlülük süresini tamamladıktan sonra, yükümlülük süresini tamamlayarak gidenlerle yükümlülüklerini bu süre içinde tamamlayanların kadro görevine fiilen katıldıkları tarihten başlar.

Durumları birinci fıkra hükümlerine uyanlardan mecburi hizmetle yükümlü olduğu süre içinde, istifa edenler veya ilişkisinin kesilmesini gerektiren bir suç işleyenler ya da sağlık sebebi hariç başka herhangi bir sebeple ayrılanlar, Sahil Güvenlik Komutanlığı tarafından belirlenen ve öğrenci, subay ve/veya astsubay nasbedildikten sonra kendilerine yapılan öğrenim, eğitim ve yetiştirme masraflarını, yükümlülük sürelerinin eksik kalan kısmı ile orantılı olarak kanunî faizi ile birlikte tazminat olarak öderler.

Yabancı memleketlere öğrenim, staj, kurs, ihtisas veya görgü ve bilgilerini artırmak amacıyla gitmiş olanlardan durumları bu maddede yazılı hallere uyanlar hakkında ilgili hükümler uygulanmakla birlikte, buldukları süre içerisinde aldıkları aylık ve Devletçe yapılan masrafların dört katı ayrıca tazminat olarak alınır.

Bu Kanun ve 4678 sayılı Kanuna göre; Sahil Güvenlik Komutanlığı mensubu subay, sözleşmeli subay, astsubay ve sözleşmeli astsubay statüsündeki personelin öğrenim, eğitim ve yetiştirme masraflarının hangi unsurlardan oluşacağı ve tahsiline ilişkin usul ve esaslar İçişleri ile Hazine ve Maliye Bakanlıkları tarafından müştereken yürürlüğe konulan yönetmelikle belirlenir.”

MADDE 25- 2692 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“İzinler

EK MADDE 11- Subay, sözleşmeli subay, astsubay, sözleşmeli astsubay ve uzman erbaşların yıllık izinleri ve yıllık mazeret izinleri aşağıdaki gibidir.

a) Personelin her yıl otuz gün yıllık izin hakkı vardır. Bu müddete yol dâhil değildir. Ayrıca, kısa süreli mazeretlerde kullanılmak üzere on beş güne kadar yıllık mazeret izni verilebilir.

b) Yıllık izinlerin verilmesi, zaman ve süresi, hizmetin aksamaması esas alınmak suretiyle birlik, karargâh ve kurum amirlerince düzenlenir.

c) Personeler, nasbedildikleri veya ilk sözleşmelerinin onaylandığı tarihten aynı yılın 31 Aralık tarihine kadar olan süre için yıllık izinleri orantılı olarak verilir.

ç) Yıllık izinlerin senesi içinde kullanılması esastır. Ancak hizmet, alıkonulma, esaret ve sair zorunlu nedenlerle yıllık izinlerini kısmen veya tamamen kullanamayanların izinleri, müteakip sene içinde verilebilir. Bu müddet hiçbir suretle toplam altmış günü geçemez.

d) Görev ve hizmet ihtiyacının gerektirdiği durumlarda, asgari yıllık izin planlamasını onaylayan makam tarafından personel izinden geriye çağrılabilir.

(Antalya Milletvekili Kemal Çelik ile 104 Milletvekilinin Teklifi)

Subay, sözleşmeli subay, astsubay, sözleşmeli astsubay ve uzman erbaşlara birinci fıkrada yazılı onbeş günlük yıllık mazeret izinleri dışında;

a) Eşinin doğum yapması, eşinin ölümü, çocuğunun ölümü, kendisinin veya eşinin ana, baba veya kardeşinin ölümü hallerinin her birinde isteği üzerine on güne kadar; kendisinin veya çocuğunun evlenmesi halinde isteği üzerine yedi güne kadar mazeret izni verilebilir.

b) Yangın, deprem, su baskını gibi olağanüstü bir mazeret dolayısıyla bir yıl içinde otuz güne kadar mazeret izni verilebilir.

c) Hizmetleri sırasında radyoaktif ışınlarla çalışan personele, her yıl, yıllık izinlerinden ayrı olarak, bir aylık izin verilir.

ç) Gerekli uzmanlık dallarında ve ihtiyaç duyulan branşlarda yurt içinde öğrenim için özlük hakları saklı kalmak şartıyla öğrenim süresi kadar veya eğitim öğretim programının özelliğine göre ve programın safhaları dikkate alınarak ihtiyaç duyulan sürelerde bölümler halinde izin verilebilir.

d) Bakmakla yükümlü olduğu veya refakat etmediği takdirde hayatı tehlikeye girecek anne, baba, eş ve çocukları ile kardeşlerinden birinin ağır bir kaza geçirmesi veya tedavisi uzun süren önemli bir hastalığa tutulmuş olması hâllerinde, bu hâllerin sağlık kurulu raporuyla belgelendirilmesi şartıyla, istekleri üzerine, aylık ve özlük hakları korunarak üç aya kadar izin verilebilir. Gerektiğinde bu süre bir katına kadar uzatılır. Bu sürenin bitimini müteakip istekleri üzerine ayrıca altı aya kadar aylıksız izin verilebilir. Bu bent hükmü aynı kişi ve aynı vakaya dayalı olarak bir defaya mahsus uygulanır. Aylıksız izinli olarak geçirilen süreler mecburi hizmet süresinden, uzman erbaşlar için sözleşme süresinden sayılmaz.

e) En az yüzde 70 oranında engelli ya da süregelen hastalığı olan çocuğunun (çocuğun evli olması durumunda eşinin de en az yüzde 70 oranında engelli olması kaydıyla) hastalanması hâlinde hastalık raporuna dayalı olarak ana veya babadan sadece biri tarafından kullanılması kaydıyla bir yıl içinde toptan veya bölümler hâlinde on güne kadar mazeret izni verilir.

f) Bu fıkra kapsamında verilen mazeret izinleri yıllık izine mahsup edilmez.

Subay, sözleşmeli subay, astsubay, sözleşmeli astsubay ve uzman erbaşların sıhhi izinleri aşağıdaki gibidir.

a) Hizmet yapamayacak şekilde hastalanan personelin hastalığı geçici ise veya geçici olup sekel bırakan hastalıklardan ise, hastanelerde geçen teşhis ve tedavi süreleri hariç, ay ve gün hesabı ile her bir hastalığı için toplam olarak ve fiilen iki yılı geçmemek üzere, nekahet tedavisi, istirahat ve hava değişimi işlemine tabi tutulur. Bu gibiler hakkında raporlar sağlık kurulunca verilir. Sözleşmeli subay ve sözleşmeli astsubaylar için 4678 sayılı Kanun, uzman erbaşlar için 3269 sayılı Kanundaki sağlık durumları nedeniyle sözleşme fesih hükümleri saklıdır.

b) Kanseri, her türlü kötü huylu tümör, verem, kronik böbrek yetmezliği ile akıl ve ruh hastalıkları gibi uzun süreli bir tedaviye ihtiyaç gösteren hastalığa yakalananlar, sağlık kurulları raporlarında gösterilecek lüzum üzerine, toplam olarak ve fiilen üç yılı geçmemek şartı ile tedavi, istirahat veya hava değişimine tabi tutulabilirler.

c) Sağlık durumundan dolayı (Yurdun alçak veya alçak mutedil bölgelerinde faal görev yapar) veya (Muayyen bölgelere gidemez) şeklinde iklim değiştirme raporları alanlar ile birlik veya diğer görevlerde çalışması sağlık kurulu raporu ile kayıt ve şarta bağlı olanların bu durumdaki sıhhi izin

(İçişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Subay, sözleşmeli subay, astsubay, sözleşmeli astsubay ve uzman erbaşlara birinci fıkrada yazılı on beş günlük yıllık mazeret izinleri dışında;

a) Eşinin doğum yapması, eşinin ölümü, çocuğunun ölümü, kendisinin veya eşinin ana, baba veya kardeşinin ölümü hallerinin her birinde isteği üzerine on güne kadar; kendisinin veya çocuğunun evlenmesi halinde isteği üzerine yedi güne kadar mazeret izni verilebilir.

b) Yangın, deprem, su baskını gibi olağanüstü bir mazeret dolayısıyla bir yıl içinde otuz güne kadar mazeret izni verilebilir.

c) Hizmetleri sırasında radyoaktif ışınlarla çalışan personele, her yıl, yıllık izinlerinden ayrı olarak, bir aylık izin verilir.

d) Gerekli uzmanlık dallarında ve ihtiyaç duyulan branşlarda yurt içinde öğrenim için özlük hakları saklı kalmak şartıyla öğrenim süresi kadar veya eğitim öğretim programının özelliğine göre ve programın safhaları dikkate alınarak ihtiyaç duyulan sürelerde bölümler halinde izin verilebilir.

e) Bakmakla yükümlü olduğu veya refakat etmediği takdirde hayatı tehlikeye girecek anne, baba, eş ve çocukları ile kardeşlerinden birinin ağır bir kaza geçirmesi veya tedavisi uzun süren önemli bir hastalığa tutulmuş olması hâllerinde, bu hâllerin sağlık kurulu raporuyla belgelendirilmesi şartıyla, istekleri üzerine, aylık ve özlük hakları korunarak üç aya kadar izin verilebilir. Gerektiğinde bu süre bir katına kadar uzatılır. Bu sürenin bitimini müteakip istekleri üzerine ayrıca altı aya kadar aylıksız izin verilebilir. Bu bent hükmü aynı kişi ve aynı vakaya dayalı olarak bir defaya mahsus uygulanır. Aylıksız izinli olarak geçirilen süreler mecburi hizmet süresinden, uzman erbaşlar için sözleşme süresinden sayılmaz.

f) En az yüzde 70 oranında engelli ya da süreğen hastalığı olan çocuğunun (çocuğun evli olması durumunda eşinin de en az % 70 oranında engelli olması kaydıyla) hastalanması hâlinde hastalık raporuna dayalı olarak ana veya babadan sadece biri tarafından kullanılması kaydıyla bir yıl içinde toptan veya bölümler hâlinde on güne kadar mazeret izni verilir.

g) Bu fıkra kapsamında verilen mazeret izinleri yıllık izine mahsup edilmez.

Subay, sözleşmeli subay, astsubay, sözleşmeli astsubay ve uzman erbaşların sıhhi izinleri aşağıdaki gibidir.

a) Hizmet yapamayacak şekilde hastalanan personelin hastalığı geçici ise veya geçici olup sekel bırakan hastalıklardan ise, hastanelerde geçen teşhis ve tedavi süreleri hariç, ay ve gün hesabı ile her bir hastalığı için toplam olarak ve fiilen iki yılı geçmemek üzere, nekahet tedavisi, istirahat ve hava değişimi işlemine tabi tutulur. Bu gibiler hakkında raporlar sağlık kurulunca verilir. Sözleşmeli subay ve sözleşmeli astsubaylar için 4678 sayılı Kanun, uzman erbaşlar için 3269 sayılı Kanundaki sağlık durumları nedeniyle sözleşme fesih hükümleri saklıdır.

b) Kanser, her türlü kötü huylu tümör, verem, kronik böbrek yetmezliği ile akıl ve ruh hastalıkları gibi uzun süreli bir tedaviye ihtiyaç gösteren hastalığa yakalananlar, sağlık kurulları raporlarında gösterilecek lüzum üzerine, toplam olarak ve fiilen üç yılı geçmemek şartı ile tedavi, istirahat veya hava değişimine tabi tutulabilirler.

c) Sağlık durumundan dolayı (Yurdun alçak veya alçak mutedil bölgelerinde faal görev yapar) veya (Muayyen bölgelere gidemez) şeklinde iklim değiştirme raporları alanlar ile birlik veya diğer görevlerde çalışması sağlık kurulu raporu ile kayıt ve şarta bağlı olanların bu durumdaki sıhhi izin

(Antalya Milletvekili Kemal Çelik ile 104 Milletvekilinin Teklifi)

süreleri dört yıl olarak hesaplanır. Geçici olarak sağlık durumları sebebiyle uçuların yer hizmetine verilmeleri ve dalgıç ve kurbağa adamlardan hizmetlerini yapamaz kararı alanların diğer görevlere verilmeleri sıhhi izin süresinden sayılmaz. Sıhhi izin süresini doldurmak durumuna girenler, sıhhi izin sürelerini dolduracakları ayın ilk haftasında haklarında kati işlem yapılmak üzere tekrar muayeneye sevk edilirler. Bunlardan sıhhi arızalarının devam ettiği ve hiçbir sınıfın hizmetinde vücutlarından istifade edilemeyeceği anlaşılanlar hakkında ilgisine göre 08/06/1949 tarihli ve 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu veya 31/05/2006 tarihli 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu hükümleri uygulanır.

ç) Kadın personele doğum yapmasından önce sekiz hafta ve doğum yaptığı tarihten itibaren sekiz hafta olmak üzere toplam onaltı hafta süre ile aylıklı izin verilir. Çoğul gebelik halinde, doğum öncesi sekiz haftalık izin süresine iki hafta süre eklenir. Ancak beklenen doğum tarihinden sekiz hafta öncesinden, sağlık durumunun uygun olduğu doktor raporu ile belgelenen personel, isterse doğumdan önceki üç haftaya kadar iş yerinde çalışabilir. Bu durumda personelin isteği halinde doğum öncesinde çalıştığı süreler, doğum sonrası izin süresinin bitim tarihinden itibaren aylıklı izin süresine eklenir. Doğumun erken gerçekleşmesi nedeniyle doğum öncesi sekiz haftalık izinden kullanılmayan süreler, doğum sonrası sürelerine eklenir. Doğumda veya doğum sonrası aylıklı izin süresi içerisinde annenin ölümü halinde, isteği üzerine babaya, bu bentte anne için öngörölmüş olan aylıklı izin süresi kadar izin verilir. Doğum yapan personele çocuklarını emzirmeleri için aylıklı izin süresinin bitim tarihinden itibaren ilk altı ayda günde üç saat, ikinci altı ayda günde bir buçuk saat süt izni verilir. Süt izninin hangi saatler arasında ve kaç bölünerek kullanılacağı personelin tercihine bırakılır. Ayrıca doğum yapan personele, aylıklı izinlerinin bitiminden itibaren başlamak üzere, en fazla üç yaşında bir çocuğu evlat edinen kadın personele çocuğun ana ve babasının rızasının kesinleştiği tarihten veya vesayet dairelerinin izin verme tarihinden itibaren istekleri üzerine oniki aya kadar aylıksız izin verilir.

d) Görev esnasında veya görev dışında, görevlerinden dolayı bir saldırıya veya kazaya uğrayan veya bir meslek hastalığına yakalanan personel bu fıkrada belirtilen sürelerle bağlı olmaksızın iyileşinceye kadar izinli sayılır.

e) Bu fıkra kapsamında verilen izinler rütbe bekleme süresinden sayılır.

Subay, sözleşmeli subay, astsubay ve sözleşmeli astsubayların yurt dışı izinleri aşağıdaki gibidir.

a) İçişleri Bakanlığınca;

1) Öğrenim için öğrenim süresi kadar,

2) Meslekî bilgi ve görgüsünü artırmak maksadıyla bir yıla kadar,

3) Seminer, müşahede gezisi ve ziyaretler için lüzumlu görülen süre kadar,

4) Mazeret dolayısıyla yıllık izinle birlikte üç aya kadar,

5) Seyahat maksadıyla yurt dışına gidecek personele, bu maddenin birinci fıkrasında belirtilen yıllık izin süresi kadar,

Yurt dışı izni verilebilir.

b) Bu fıkranın (a) bendinin (5) numaralı alt bendinde belirtilen izin aynı usuller ile uzman erbaşlara da verilebilir.

c) Yurt dışı izin verme yetkisi İçişleri Bakanlığınca devredilebilir. Yetki devri hâllerinde, verilen yurt dışı izinleri yetki devri yapan makama bildirilir.

ç) Bu fıkra kapsamında verilen izinlerde özlük hakları aynen verilir.

(İçişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

süreleri dört yıl olarak hesaplanır. Geçici olarak sağlık durumları sebebiyle uçucuların yer hizmetine verilmeleri ve dalgıç ve kurbağa adamlardan hizmetlerini yapamaz kararı alanların diğer görevlere verilmeleri sıhhi izin süresinden sayılmaz. Sıhhi izin süresini doldurmak durumuna girenler, sıhhi izin sürelerini dolduracakları ayın ilk haftasında haklarında kati işlem yapılmak üzere tekrar muayeneye sevk edilirler. Bunlardan sıhhi arızalarının devam ettiği ve hiçbir sınıfın hizmetinde vücutlarından istifade edilemeyeceği anlaşılanlar hakkında ilgisine göre 8/6/1949 tarihli ve 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu veya 31/5/2006 tarihli 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu hükümleri uygulanır.

d) Kadın personele doğum yapmasından önce sekiz hafta ve doğum yaptığı tarihten itibaren sekiz hafta olmak üzere toplam on altı hafta süre ile aylıklı izin verilir. Çoğul gebelik halinde, doğum öncesi sekiz haftalık izin süresine iki hafta süre eklenir. Ancak beklenen doğum tarihinden sekiz hafta öncesinden, sağlık durumunun uygun olduğu doktor raporu ile belgelenen personel, isterse doğumdan önceki üç haftaya kadar iş yerinde çalışabilir. Bu durumda personelin isteği halinde doğum öncesinde çalıştığı süreler, doğum sonrası izin süresinin bitim tarihinden itibaren aylıklı izin süresine eklenir. Doğumun erken gerçekleşmesi nedeniyle doğum öncesi sekiz haftalık izinden kullanılmayan süreler, doğum sonrası sürelerine eklenir. Doğumda veya doğum sonrası aylıklı izin süresi içerisinde annenin ölümü halinde, isteği üzerine babaya, bu bentte anne için öngörülmuş olan aylıklı izin süresi kadar izin verilir. Doğum yapan personele çocuklarını emzirmeleri için aylıklı izin süresinin bitim tarihinden itibaren ilk altı ayda günde üç saat, ikinci altı ayda günde bir buçuk saat süt izni verilir. Süt izninin hangi saatler arasında ve kaç bölünerek kullanılacağı personelin tercihine bırakılır. Ayrıca doğum yapan personele, aylıklı izinlerinin bitiminden itibaren başlamak üzere, en fazla üç yaşında bir çocuğu evlat edinen kadın personele çocuğun ana ve babasının rızasının kesinleştiği tarihten veya vesayet dairelerinin izin verme tarihinden itibaren istekleri üzerine on iki aya kadar aylıksız izin verilir.

e) Görev esnasında veya görev dışında, görevlerinden dolayı bir saldırıya veya kazaya uğrayan veya bir meslek hastalığına yakalanan personel bu fıkra da belirtilen sürelerle bağlı olmaksızın iyileşinceye kadar izinli sayılır.

f) Bu fıkra kapsamında verilen izinler rütbe bekleme süresinden sayılır.

Subay, sözleşmeli subay, astsubay ve sözleşmeli astsubayların yurt dışı izinleri aşağıdaki gibidir.

a) İçişleri Bakanlığınca;

1) Öğrenim için öğrenim süresi kadar,

2) Meslekî bilgi ve görgüsünü artırmak maksadıyla bir yıla kadar,

3) Seminer, müşahede gezisi ve ziyaretler için lüzumlu görülen süre kadar,

4) Mazeret dolayısıyla yıllık izinle birlikte üç aya kadar,

5) Seyahat maksadıyla yurt dışına gidecek personele, bu maddenin birinci fıkrasında belirtilen yıllık izin süresi kadar,

yurt dışı izni verilebilir.

b) Bu fıkranın (a) bendinin (5) numaralı alt bendinde belirtilen izin aynı usuller ile uzman erbaşlara da verilebilir.

c) Yurt dışı izin verme yetkisi İçişleri Bakanlığınca devredilebilir. Yetki devri hâllerinde, verilen yurt dışı izinleri yetki devri yapan makama bildirilir.

d) Bu fıkra kapsamında verilen izinlerde özlük hakları aynen verilir.

(Antalya Milletvekili Kemal Çelik ile 104 Milletvekilinin Teklifi)

Subay, sözleşmeli subay, astsubay, sözleşmeli astsubay ve uzman erbaşlardan;

a) Yabancı memleketlerin emsal kurum ve kuruluşlarında hizmet yapmak üzere gönderileceklere İçişleri Bakanlığınca dört yıla kadar aylıklı izin verilebilir. Bu şekilde görevlendirilenlerin aylıkları Sahil Güvenlik Komutanlığı bütçesinden ödenir. Bunların yabancı memleketlerde geçen hizmet süreleri, fiili hizmetlerinden ve kıdemlerinden sayılır.

b) Yabancı bir memlekette veya uluslararası kuruluşlarda görev alacaklara İçişleri Bakanlığının onayı ile beş yıla kadar aylıksız izin verilebilir.

c) Birleşmiş Milletler Teşkilatı ile Türkiye Cumhuriyetinin üye olduğu veya imzaladığı anlaşmalarla taraf bulunduğu diğer uluslararası teşkilatlar nezdinde ateşkesi denetlemek üzere gözlemci sıfatıyla görev alan veya barış gücünde görevlendirilenlere Cumhurbaşkanı kararı ile beş yıla kadar aylıklı izin verilebilir. Bu personele, görevlendirilen teşkilat tarafından yapılacak ödemelerin dışında, ayrıca, aynı karar ile tespit edilecek tutarda aylık ek ücret de verilebilir. Bu şekilde yabancı memleket veya uluslararası kuruluşlarda görevde geçen süreler hizmetten sayılır ve emeklilik hakları ile 03/01/1961 tarihli ve 205 sayılı Ordu Yardımlaşma Kurumu Kanununca sağlanan hakları, 5434 sayılı Kanun, 5510 sayılı Kanun ve 205 sayılı Kanun hükümlerine uyulmak kaydı ile saklı tutulur.

Bursla gidenler de dâhil, yetiştirilmek üzere veya sürekli görevle yurt dışına gönderilen personel kanunlarına tâbi kamu personelinin; subay, sözleşmeli subay, astsubay, sözleşmeli astsubay ve uzman erbaş olarak görev yapan eşlerine, hizmet safahatları süresince her defasında bir yıldan az olmamak üzere en çok dört yıla kadar aylıksız izin verilebilir.

Aylıksız izin süreleri hariç olmak üzere, izin süreleri subay, sözleşmeli subay, astsubay, sözleşmeli astsubay ve uzman erbaşların hizmetlerinden sayılır. Aylıksız izin süreleri mecburi hizmet süresinden sayılmaz. Aylıksız izin alanların, nasıp ve terfi, aylık ve diğer mali haklar bakımından statü ve rütbelerine göre 926 sayılı Kanun, 4678 sayılı Kanun, 3269 sayılı Kanun hükümleri saklıdır.

Savaş ve olağanüstü hallerde Cumhurbaşkanınca izin süreleri kısıtlanabilir veya kaldırılabilir. Bu hâllerde, bu madde kapsamına giren personel, izinden geriye çağrılabilir.

Subay, sözleşmeli subay, astsubay ve sözleşmeli astsubaylar ve uzman erbaşlar için bu Kanun dışında diğer kanunlarda düzenlenen izin hükümleri uygulanmaz.

İzinlerin verilme usul ve esasları, izin vermeye yetkili makamlar ve sair hususlar ile ilgili ve görgülerini artırmak üzere yabancı memleketlere izinli gideceklerin seçilmeleri, yollanma tarzları, o yerdeki yaşama ve çalışmalarının ne şekilde takip ve kontrol edilecekleri, ne gibi hallerde geri çağırılacakları ile ilgili hususlar İçişleri Bakanlığı tarafından yürürlüğe konulacak yönetmelik ile belirlenir.”

MADDE 26- 2692 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir:

“Personelin tıbbi yardım ihtiyacı

EK MADDE 12- Teröristle mücadele ve sınır ötesi operasyonlar, uluslararası barışı destekleme kapsamındaki faaliyetler, üs bölgeleri gibi görevli bulunulan yer ya da görev koşulları itibarıyla reçete edilen ilaçların eczanelerden temin edilerek hasta/yaralı personele ulaştırılmasının güç olduğu, ikinci ve üçüncü basamak sağlık teşkillerine sevkinin emniyetli şekilde ve zamanında yapılamadığı hallerde, birlik/kurum envanterindeki mevcut ilaç ve tıbbi sarf malzemesi personel tedavisinde kullanılabilir. Bu kapsamda kullanılan ilaç ve tıbbi sarf malzemesi için personelden herhangi bir ücret veya katılım payı alınmaz. Bu amaçla kullanılan ilaç ve tıbbi sarf malzemesinin kullanımına ilişkin usul ve esaslar İçişleri Bakanlığınca belirlenir.”

(İçişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Subay, sözleşmeli subay, astsubay, sözleşmeli astsubay ve uzman erbaşlardan;

a) Yabancı memleketlerin emsal kurum ve kuruluşlarında hizmet yapmak üzere gönderileceklere İçişleri Bakanlığınca dört yıla kadar aylıklı izin verilebilir. Bu şekilde görevlendirilenlerin aylıkları Sahil Güvenlik Komutanlığı bütçesinden ödenir. Bunların yabancı memleketlerde geçen hizmet süreleri, fiilî hizmetlerinden ve kıdemlerinden sayılır.

b) Yabancı bir memlekette veya uluslararası kuruluşlarda görev alacaklara İçişleri Bakanlığının onayı ile beş yıla kadar aylıksız izin verilebilir.

c) Birleşmiş Milletler Teşkilatı ile Türkiye Cumhuriyetinin üye olduğu veya imzaladığı anlaşmalarla taraf bulunduğu diğer uluslararası teşkilatlar nezdinde ateşkesi denetlemek üzere gözlemci sıfatıyla görev alan veya barış gücünde görevlendirilenlere Cumhurbaşkanı kararı ile beş yıla kadar aylıklı izin verilebilir. Bu personele, görevlendirilen teşkilat tarafından yapılacak ödemelerin dışında, ayrıca, aynı karar ile tespit edilecek tutarda aylık ek ücret de verilebilir. Bu şekilde yabancı memleket veya uluslararası kuruluşlarda görevde geçen süreler hizmetten sayılır ve emeklilik hakları ile 205 sayılı Kanunca sağlanan hakları, 5434 sayılı Kanun, 5510 sayılı Kanun ve 205 sayılı Kanun hükümlerine uyulmak kaydı ile saklı tutulur.

Bursla gidenler de dâhil, yetiştirilmek üzere veya sürekli görevle yurt dışına gönderilen personel kanunlarına tâbi kamu personelinin; subay, sözleşmeli subay, astsubay, sözleşmeli astsubay ve uzman erbaş olarak görev yapan eşlerine, hizmet safahatları süresince her defasında bir yıldan az olmamak üzere en çok dört yıla kadar aylıksız izin verilebilir.

Aylıksız izin süreleri hariç olmak üzere, izin süreleri subay, sözleşmeli subay, astsubay, sözleşmeli astsubay ve uzman erbaşların hizmetlerinden sayılır. Aylıksız izin süreleri mecburi hizmet süresinden sayılmaz. Aylıksız izin alanların, nasıp ve terfi, aylık ve diğer mali haklar bakımından statü ve rütbelere göre 926 sayılı Kanun, 4678 sayılı Kanun, 3269 sayılı Kanun hükümleri saklıdır.

Savaş ve olağanüstü hallerde Cumhurbaşkanınca izin süreleri kısıtlanabilir veya kaldırılabilir. Bu hâllerde, bu madde kapsamına giren personel, izinden geriye çağrılabilir.

Subay, sözleşmeli subay, astsubay ve sözleşmeli astsubaylar ve uzman erbaşlar için bu Kanun dışında diğer kanunlarda düzenlenen izin hükümleri uygulanmaz.

İzinlerin verilme usul ve esasları, izin vermeye yetkili makamlar ve sair hususlar ile ilgili ve görgülerini artırmak üzere yabancı memleketlere izinli gideceklerin seçilmeleri, yollanma tarzları, o yerdeki yaşama ve çalışmalarının ne şekilde takip ve kontrol edilecekleri, ne gibi hallerde geri çağırılacakları ile ilgili hususlar İçişleri Bakanlığı tarafından yürürlüğe konulacak yönetmelik ile belirlenir.”

MADDE 26- 2692 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“Personelin tıbbi yardım ihtiyacı

EK MADDE 12- Teröristle mücadele ve sınır ötesi operasyonlar, uluslararası barışı destekleme kapsamındaki faaliyetler, üs bölgeleri gibi görevli bulunulan yer ya da görev koşulları itibarıyla reçete edilen ilaçların eczanelerden temin edilerek hasta/yaralı personele ulaştırılmasının güç olduğu, ikinci ve üçüncü basamak sağlık teşkillerine sevklerin emniyetli şekilde ve zamanında yapılamadığı hallerde, birlik/kurum envanterindeki mevcut ilaç ve tıbbi sarf malzemesi personel tedavisinde kullanılabilir. Bu kapsamda kullanılan ilaç ve tıbbi sarf malzemesi için personelden herhangi bir ücret veya katılım payı alınmaz. Bu amaçla kullanılan ilaç ve tıbbi sarf malzemesinin kullanımına ilişkin usul ve esaslar İçişleri Bakanlığınca belirlenir.”

(Antalya Milletvekili Kemal Çelik ile 104 Milletvekilinin Teklifi)

MADDE 27- 2692 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“Uzman erbaşlar

EK MADDE 13- Sahil Güvenlik Komutanlığında görevli uzman erbaşlardan tutuklu bulunan, görevden uzaklaştırma tedbiri devam eden ve cezası infaz edilenlerin aylık, ödenek ve tazminat ödemelerinde 657 sayılı Kanunun 141 inci maddesi hükümleri uygulanır. Bunlar ile hakkındaki görevden uzaklaştırma veya tutuklanma tedbiri ortadan kaldırılmasına rağmen yargılamaları veya adli/ idari soruşturmaları devam edenlerin terfi, derece ve kademe ilerlemeleri yapılmaz, bu işlemlerin ne şekilde yapılacağı yönetmelikle belirlenir.”

MADDE 28- 2692 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 13- 926 sayılı Kanunun ek geçici 94 üncü madde ve ek geçici 97 nci madde hükümleri kapsamında astsubaylıktan subaylığa geçenlerin rütbe yaş hadleri aşağıda belirtilmiştir.

Rütbe	Yaş Haddi
Teğmen, Üsteğmen	49
Yüzbaşı	55
Binbaşı	56
Yarbay	57
Albay	60”

MADDE 29- 10/3/1983 tarihli ve 2803 sayılı Jandarma Teşkilat, Görev ve Yetkileri Kanununun 13/A maddesinin onaltıncı fıkrasının beşinci ve altıncı cümleleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Subay veya astsubay naspedilmek üzere lisans veya önlisans eğitimi yapanlardan (yabancı uyruklular hariç) öğrenciliği sona erdirilenler ya da sağlık sebebi hariç, başka herhangi bir sebeple ayrılanlar, kendilerine yapılmış olan öğretim masraflarını kanuni faizi ile birlikte tazminat olarak ödemek zorundadırlar. Ancak Akademide önlisans, lisans, lisansüstü eğitimi veya eğitim merkezlerinde subay ve astsubay naspedilmek üzere eğitim alan şehit veya vazife malulü eş veya çocukları, akademik başarısızlık sebebiyle ilişkilerinin kesilmesi hallerinde tazminat yükümlülüğünden muaf tutulurlar.”

MADDE 30- 2803 sayılı Kanunun 15 inci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “Jandarma Genel Komutanlığında görevli subay, astsubay, sözleşmeli subay, sözleşmeli astsubay, uzman jandarma ve uzman erbaşların” ibaresi “Jandarma Genel Komutanlığında görevli subay, astsubay ve uzman jandarmaların” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 31- 2803 sayılı Kanunun ek 3 üncü maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“İzinler

EK MADDE 3- Subay, sözleşmeli subay, astsubay, sözleşmeli astsubay, uzman jandarma ve uzman erbaşların yıllık izinleri ve yıllık mazeret izinleri aşağıdaki gibidir.

a) Personelin her yıl otuz gün yıllık izin hakkı vardır. Bu müddete yol dâhil değildir. Ayrıca, kısa süreli mazeretlerde kullanılmak üzere on beş güne kadar yıllık mazeret izni verilebilir.

b) Yıllık izinlerin verilmesi, zaman ve süresi, hizmetin aksamaması esas alınmak suretiyle birlik, karargâh ve kurum amirlerince düzenlenir.

(İçişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 27- 2692 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“Uzman erbaşlar

EK MADDE 13- Sahil Güvenlik Komutanlığında görevli uzman erbaşlardan tutuklu bulunan, görevden uzaklaştırma tedbiri devam eden ve cezası infaz edilenlerin aylık, ödenek ve tazminat ödemelerinde 657 sayılı Kanunun 141 inci maddesi hükümleri uygulanır. Bunlar ile hakkındaki görevden uzaklaştırma veya tutuklanma tedbiri ortadan kaldırılmasına rağmen yargılamaları veya adli/ idarî soruşturmaları devam edenlerin terfi, derece ve kademe ilerlemeleri yapılmaz, bu işlemlerin ne şekilde yapılacağı yönetmelikle belirlenir.”

MADDE 28- 2692 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 13- 926 sayılı Kanunun ek geçici 94 üncü madde ve ek geçici 97 nci madde hükümleri kapsamında astsubaylıktan subaylığa geçenlerin rütbe yaş hadleri aşağıda belirtilmiştir.

Rütbe	Yaş Haddi
Teğmen, Üsteğmen	49
Yüzbaşı	55
Binbaşı	56
Yarbay	57
Albay	60”

MADDE 29- 10/3/1983 tarihli ve 2803 sayılı Jandarma Teşkilat, Görev ve Yetkileri Kanununun 13/A maddesinin onaltıncı fıkrasının beşinci ve altıncı cümleleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Subay veya astsubay naspedilmek üzere lisans veya önlisans eğitimi yapanlardan (yabancı uyruklular hariç) öğrenciliği sona erdirilenler ya da sağlık sebebi hariç, başka herhangi bir sebeple ayrılanlar, kendilerine yapılmış olan öğretim masraflarını kanuni faizi ile birlikte tazminat olarak ödemek zorundadırlar. Ancak Akademide önlisans, lisans, lisansüstü eğitimi veya eğitim merkezlerinde subay ve astsubay naspedilmek üzere eğitim alan şehit veya vazife malulü eş veya çocukları, akademik başarısızlık sebebiyle ilişkilerinin kesilmesi hallerinde tazminat yükümlülüğünden muaf tutulurlar.”

MADDE 30- 2803 sayılı Kanunun 15 inci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “Jandarma Genel Komutanlığında görevli subay, astsubay, sözleşmeli subay, sözleşmeli astsubay, uzman jandarma ve uzman erbaşların” ibaresi “Jandarma Genel Komutanlığında görevli subay, astsubay ve uzman jandarmaların” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 31- 2803 sayılı Kanunun ek 3 üncü maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“İzinler

EK MADDE 3- Subay, sözleşmeli subay, astsubay, sözleşmeli astsubay, uzman jandarma ve uzman erbaşların yıllık izinleri ve yıllık mazeret izinleri aşağıdaki gibidir.

a) Personelin her yıl otuz gün yıllık izin hakkı vardır. Bu müddete yol dâhil değildir. Ayrıca, kısa süreli mazeretlerde kullanılmak üzere on beş güne kadar yıllık mazeret izni verilebilir.

b) Yıllık izinlerin verilmesi, zaman ve süresi, hizmetin aksamaması esas alınmak suretiyle birlik, karargâh ve kurum amirlerince düzenlenir.

(Antalya Milletvekili Kemal Çelik ile 104 Milletvekilinin Teklifi)

c) Personele, nasbedildikleri veya ilk sözleşmelerinin onaylandığı tarihten aynı yılın 31 Aralık tarihine kadar olan süre için yıllık izinleri orantılı olarak verilir.

ç) Yıllık izinlerin senesi içinde kullanılması esastır. Ancak hizmet, alikonulma, esaret ve sair zorunlu nedenlerle yıllık izinlerini kısmen veya tamamen kullanamayanların izinleri, müteakip sene içinde verilebilir. Bu müddet hiçbir suretle toplam altmış günü geçemez.

d) Görev ve hizmet ihtiyacının gerektirdiği durumlarda, asgari yıllık izin planlamasını onaylayan makam tarafından personel izinden geriye çağrılabilir.

Subay, sözleşmeli subay, astsubay, sözleşmeli astsubay, uzman jandarma ve uzman erbaşlara birinci fıkrada yazılı onbeş günlük yıllık mazeret izinleri dışında;

a) Eşinin doğum yapması, eşinin ölümü, çocuğunun ölümü, kendisinin veya eşinin ana, baba veya kardeşinin ölümü hallerinin her birinde isteği üzerine on güne kadar; kendisinin veya çocuğunun evlenmesi halinde isteği üzerine yedi güne kadar mazeret izni verilebilir.

b) Yangın, deprem, su baskını gibi olağanüstü bir mazeret dolayısıyla bir yıl içinde otuz güne kadar mazeret izni verilebilir.

c) Hizmetleri sırasında radyoaktif ışınlarla çalışan personele, her yıl, yıllık izinlerinden ayrı olarak, bir aylık izin verilir.

ç) Gerekli uzmanlık dallarında ve ihtiyaç duyulan branşlarda yurt içinde öğrenim için özlük hakları saklı kalmak şartıyla öğrenim süresi kadar veya eğitim öğretim programının özelliğine göre ve programın safhaları dikkate alınarak ihtiyaç duyulan sürelerde bölümler halinde izin verilebilir.

d) Bakmakla yükümlü olduğu veya refakat etmediği takdirde hayatı tehlikeye girecek anne, baba, eş ve çocukları ile kardeşlerinden birinin ağır bir kaza geçirmesi veya tedavisi uzun süren önemli bir hastalığa tutulmuş olması hâllerinde, bu hâllerin sağlık kurulu raporuyla belgelendirilmesi şartıyla, istekleri üzerine, aylık ve özlük hakları korunarak üç aya kadar izin verilebilir. Gerektiğinde bu süre bir katına kadar uzatılır. Bu sürenin bitimini müteakip istekleri üzerine ayrıca altı aya kadar aylıksız izin verilebilir. Bu bent hükmü aynı kişi ve aynı vakaya dayalı olarak bir defaya mahsus uygulanır. Aylıksız izinli olarak geçirilen süreler mecburi hizmet süresinden, uzman erbaşlar için sözleşme süresinden sayılmaz.

e) En az yüzde 70 oranında engelli ya da süreğen hastalığı olan çocuğunun (çocuğun evli olması durumunda eşinin de en az yüzde 70 oranında engelli olması kaydıyla) hastalanması hâlinde hastalık raporuna dayalı olarak ana veya babadan sadece biri tarafından kullanılması kaydıyla bir yıl içinde toptan veya bölümler hâlinde on güne kadar mazeret izni verilir.

f) Bu fıkra kapsamında verilen mazeret izinleri yıllık izine mahsup edilmez.

Subay, sözleşmeli subay, astsubay, sözleşmeli astsubay, uzman jandarma ve uzman erbaşların sıhhi izinleri aşağıdaki gibidir.

a) Hizmet yapamayacak şekilde hastalanan personelin hastalığı geçici ise veya geçici olup sekel bırakan hastalıklardan ise, hastanelerde geçen teşhis ve tedavi süreleri hariç, ay ve gün hesabı ile her bir hastalığı için toplam olarak ve fiilen iki yılı geçmemek üzere, nekahet tedavisi, istirahat ve hava değişimi işlemine tabi tutulur. Bu gibiler hakkında raporlar sağlık kurulunca verilir. Sözleşmeli subay ve sözleşmeli astsubaylar için 4678 sayılı Kanun, uzman erbaşlar için 3269 sayılı Kanundaki sağlık durumları nedeniyle sözleşme fesih hükümleri saklıdır.

(İçişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

c) Personele, nasbedildikleri veya ilk sözleşmelerinin onaylandığı tarihten aynı yılın 31 Aralık tarihine kadar olan süre için yıllık izinleri orantılı olarak verilir.

ç) Yıllık izinlerin senesi içinde kullanılması esastır. Ancak hizmet, alıkonulma, esaret ve sair zorunlu nedenlerle yıllık izinlerini kısmen veya tamamen kullanamayanların izinleri, müteakip sene içinde verilebilir. Bu müddet hiçbir suretle toplam altmış günü geçemez.

d) Görev ve hizmet ihtiyacının gerektirdiği durumlarda, asgari yıllık izin planlamasını onaylayan makam tarafından personel izinden geriye çağrılabilir.

Subay, sözleşmeli subay, astsubay, sözleşmeli astsubay, uzman jandarma ve uzman erbaşlara birinci fıkrada yazılı onbeş günlük yıllık mazeret izinleri dışında;

a) Eşinin doğum yapması, eşinin ölümü, çocuğunun ölümü, kendisinin veya eşinin ana, baba veya kardeşinin ölümü hallerinin her birinde isteği üzerine on güne kadar; kendisinin veya çocuğunun evlenmesi halinde isteği üzerine yedi güne kadar mazeret izni verilebilir.

b) Yangın, deprem, su baskını gibi olağanüstü bir mazeret dolayısıyla bir yıl içinde otuz güne kadar mazeret izni verilebilir.

c) Hizmetleri sırasında radyoaktif ışınlarla çalışan personele, her yıl, yıllık izinlerinden ayrı olarak, bir aylık izin verilir.

ç) Gerekli uzmanlık dallarında ve ihtiyaç duyulan branşlarda yurt içinde öğrenim için özlük hakları saklı kalmak şartıyla öğrenim süresi kadar veya eğitim öğretim programının özelliğine göre ve programın safhaları dikkate alınarak ihtiyaç duyulan sürelerde bölümler halinde izin verilebilir.

d) Bakmakla yükümlü olduğu veya refakat etmediği takdirde hayatı tehlikeye girecek anne, baba, eş ve çocukları ile kardeşlerinden birinin ağır bir kaza geçirmesi veya tedavisi uzun süren önemli bir hastalığa tutulmuş olması hâllerinde, bu hâllerin sağlık kurulu raporuyla belgelendirilmesi şartıyla, istekleri üzerine, aylık ve özlük hakları korunarak üç aya kadar izin verilebilir. Gerekğinde bu süre bir katına kadar uzatılır. Bu sürenin bitimini müteakip istekleri üzerine ayrıca altı aya kadar aylıksız izin verilebilir. Bu bent hükmü aynı kişi ve aynı vakaya dayalı olarak bir defaya mahsus uygulanır. Aylıksız izinli olarak geçirilen süreler mecburi hizmet süresinden, uzman erbaşlar için sözleşme süresinden sayılmaz.

e) En az yüzde 70 oranında engelli ya da süreğen hastalığı olan çocuğunun (çocuğun evli olması durumunda eşinin de en az yüzde 70 oranında engelli olması kaydıyla) hastalanması hâlinde hastalık raporuna dayalı olarak ana veya babadan sadece biri tarafından kullanılması kaydıyla bir yıl içinde toptan veya bölümler hâlinde on güne kadar mazeret izni verilir.

f) Bu fıkra kapsamında verilen mazeret izinleri yıllık izine mahsup edilmez.

Subay, sözleşmeli subay, astsubay, sözleşmeli astsubay, uzman jandarma ve uzman erbaşların sıhhi izinleri aşağıdaki gibidir.

a) Hizmet yapamayacak şekilde hastalanan personelin hastalığı geçici ise veya geçici olup sekel bırakan hastalıklardan ise, hastanelerde geçen teşhis ve tedavi süreleri hariç, ay ve gün hesabı ile her bir hastalığı için toplam olarak ve fiilen iki yılı geçmemek üzere, nekahet tedavisi, istirahat ve hava değişimi işlemine tabi tutulur. Bu gibiler hakkında raporlar sağlık kurulunca verilir. Sözleşmeli subay ve sözleşmeli astsubaylar için 4678 sayılı Kanun, uzman erbaşlar için 3269 sayılı Kanundaki sağlık durumları nedeniyle sözleşme feshi hükümleri saklıdır.

(Antalya Milletvekili Kemal Çelik ile 104 Milletvekilinin Teklifi)

b) Kanser, her türlü kötü huylu tümör, verem, kronik böbrek yetmezliği ile akıl ve ruh hastalıkları gibi uzun süreli bir tedaviye ihtiyaç gösteren hastalığa yakalananlar, sağlık kurulları raporlarında gösterilecek lüzum üzerine, toplam olarak ve fiilen üç yılı geçmemek şartı ile tedavi, istirahat veya hava değişimine tabi tutulabilirler.

c) Sağlık durumundan dolayı (Yurdun alçak veya alçak mutedil bölgelerinde faal görev yapar) veya (Muayyen bölgelere gidemez) şeklinde iklim değiştirme raporları alanlar ile birlik veya diğer görevlerde çalışması sağlık kurulu raporu ile kayıt ve şarta bağlı olanların bu durumdaki sıhhi izin süreleri dört yıl olarak hesaplanır. Geçici olarak sağlık durumları sebebiyle uçucuların yer hizmetine verilmeleri ve dalgıç ve kurbağa adamlardan hizmetlerini yapamaz kararı alanların diğer görevlere verilmeleri sıhhi izin süresinden sayılmaz. Sıhhi izin süresini doldurmak durumuna girenler, sıhhi izin sürelerini dolduracakları ayın ilk haftasında haklarında kati işlem yapılmak üzere tekrar muayeneye sevk edilirler. Bunlardan sıhhi arızalarının devam ettiği ve hiçbir sınıfın hizmetinde vücutlarından istifade edilemeyeceği anlaşılanlar hakkında ilgisine göre 08/06/1949 tarihli ve 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu veya 31/05/2006 tarihli 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu hükümleri uygulanır.

ç) Kadın personele doğum yapmasından önce sekiz hafta ve doğum yaptığı tarihten itibaren sekiz hafta olmak üzere toplam onaltı hafta süre ile aylıklı izin verilir. Çoğul gebelik halinde, doğum öncesi sekiz haftalık izin süresine iki hafta süre eklenir. Ancak beklenen doğum tarihinden sekiz hafta öncesinden, sağlık durumunun uygun olduğu doktor raporu ile belgelenen personel, isterse doğumdan önceki üç haftaya kadar iş yerinde çalışabilir. Bu durumda personelin isteği halinde doğum öncesinde çalıştığı süreler, doğum sonrası izin süresinin bitim tarihinden itibaren aylıklı izin süresine eklenir. Doğumun erken gerçekleşmesi nedeniyle doğum öncesi sekiz haftalık izinden kullanılamayan süreler, doğum sonrası sürelerine eklenir. Doğumda veya doğum sonrası aylıklı izin süresi içerisinde annenin ölümü halinde, isteği üzerine babaya, bu bentte anne için öngörülmuş olan aylıklı izin süresi kadar izin verilir. Doğum yapan personele çocuklarını emzirmeleri için aylıklı izin süresinin bitim tarihinden itibaren ilk altı ayda günde üç saat, ikinci altı ayda günde bir buçuk saat süt izni verilir. Süt izninin hangi saatler arasında ve kaç bölünerek kullanılacağı personelin tercihine bırakılır. Ayrıca doğum yapan personele, aylıklı izinlerinin bitiminden itibaren başlamak üzere, en fazla üç yaşında bir çocuğu evlat edinen kadın personele çocuğun ana ve babasının rızasının kesinleştiği tarihten veya vesayet dairelerinin izin verme tarihinden itibaren istekleri üzerine oniki aya kadar aylıksız izin verilir.

d) Görev esnasında veya görev dışında, görevlerinden dolayı bir saldırıya veya kazaya uğrayan veya bir meslek hastalığına yakalanan personel bu fıkrafta belirtilen sürelerle bağlı olmaksızın iyileşinceye kadar izinli sayılır.

e) Bu fıkra kapsamında verilen izinler rütbe bekleme süresinden sayılır.

Subay, sözleşmeli subay, astsubay, sözleşmeli astsubay ve uzman jandarmaların yurt dışı izinleri aşağıdaki gibidir,

a) İçişleri Bakanlığınca;

1) Öğrenim için öğrenim süresi kadar,

2) Meslekî bilgi ve görgüsünü artırmak maksadıyla bir yıla kadar,

3) Seminer, müşahede gezisi ve ziyaretler için lüzumlu görülen süre kadar,

(İçişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

b) Kanser, her türlü kötü huylu tümör, verem, kronik böbrek yetmezliği ile akıl ve ruh hastalıkları gibi uzun süreli bir tedaviye ihtiyaç gösteren hastalığa yakalananlar, sağlık kurulları raporlarında gösterilecek lüzum üzerine, toplam olarak ve fiilen üç yılı geçmemek şartı ile tedavi, istirahat veya hava değişimine tabi tutulabilirler.

c) Sağlık durumundan dolayı (Yurdun alçak veya alçak mutedil bölgelerinde faal görev yapar) veya (Muayyen bölgelere gidemez) şeklinde iklim değiştirme raporları alanlar ile birlik veya diğer görevlerde çalışması sağlık kurulu raporu ile kayıt ve şarta bağlı olanların bu durumdaki sıhhi izin süreleri dört yıl olarak hesaplanır. Geçici olarak sağlık durumları sebebiyle uçuların yer hizmetine verilmeleri ve dalgıç ve kurbağa adamlardan hizmetlerini yapamaz kararı alanların diğer görevlere verilmeleri sıhhi izin süresinden sayılmaz. Sıhhi izin süresini doldurmak durumuna girenler, sıhhi izin sürelerini dolduracakları ayın ilk haftasında haklarında kati işlem yapılmak üzere tekrar muayeneye sevk edilirler. Bunlardan sıhhi arızalarının devam ettiği ve hiçbir sınıfın hizmetinde vücutlarından istifade edilemeyeceği anlaşılanlar hakkında ilgisine göre 08/06/1949 tarihli ve 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu veya 31/05/2006 tarihli 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu hükümleri uygulanır.

ç) Kadın personele doğum yapmasından önce sekiz hafta ve doğum yaptığı tarihten itibaren sekiz hafta olmak üzere toplam onaltı hafta süre ile aylıklı izin verilir. Çoğul gebelik halinde, doğum öncesi sekiz haftalık izin süresine iki hafta süre eklenir. Ancak beklenen doğum tarihinden sekiz hafta öncesinden, sağlık durumunun uygun olduğu doktor raporu ile belgelenen personel, isterse doğumdan önceki üç haftaya kadar iş yerinde çalışabilir. Bu durumda personelin isteği halinde doğum öncesinde çalıştığı süreler, doğum sonrası izin süresinin bitim tarihinden itibaren aylıklı izin süresine eklenir. Doğumun erken gerçekleşmesi nedeniyle doğum öncesi sekiz haftalık izinden kullanılamayan süreler, doğum sonrası sürelere eklenir. Doğumda veya doğum sonrası aylıklı izin süresi içerisinde annenin ölümü halinde, isteği üzerine babaya, bu bentte anne için öngörölmüş olan aylıklı izin süresi kadar izin verilir. Doğum yapan personele çocuklarını emzirmeleri için aylıklı izin süresinin bitim tarihinden itibaren ilk altı ayda günde üç saat, ikinci altı ayda günde bir buçuk saat süt izni verilir. Süt izninin hangi saatler arasında ve kaç bölünerek kullanılacağı personelin tercihine bırakılır. Ayrıca doğum yapan personele, aylıklı izinlerinin bitiminden itibaren başlamak üzere, en fazla üç yaşında bir çocuğu evlat edinen kadın personele çocuğun ana ve babasının rızasının kesinleştiği tarihten veya vesayet dairelerinin izin verme tarihinden itibaren istekleri üzerine oniki aya kadar aylıksız izin verilir.

d) Görev esnasında veya görev dışında, görevlerinden dolayı bir saldırıya veya kazaya uğrayan veya bir meslek hastalığına yakalanan personel bu fıkrada belirtilen sürelerle bağlı olmaksızın iyileşinceye kadar izinli sayılır.

e) Bu fıkra kapsamında verilen izinler rütbe bekleme süresinden sayılır.

Subay, sözleşmeli subay, astsubay, sözleşmeli astsubay ve uzman jandarmaların yurt dışı izinleri aşağıdaki gibidir.

a) İçişleri Bakanlığınca;

1) Öğrenim için öğrenim süresi kadar,

2) Meslekî bilgi ve görgüsünü artırmak maksadıyla bir yıla kadar,

3) Seminer, müşahede gezisi ve ziyaretler için lüzumlu görülen süre kadar,

(Antalya Milletvekili Kemal Çelik ile 104 Milletvekilinin Teklifi)

4) Mazeret dolayısıyla yıllık izinle birlikte üç aya kadar,

5) Seyahat amacıyla yurt dışına gidecek personele, bu maddenin birinci fıkrasında belirtilen yıllık izin süresi kadar,

Yurt dışı izni verilebilir.

b) Bu fıkranın (a) bendinin (5) numaralı alt bendinde belirtilen izin aynı usuller ile uzman erbaşlara da verilebilir.

c) Yurt dışı izin verme yetkisi İçişleri Bakanlığınca devredilebilir. Yetki devri hâllerinde, verilen yurt dışı izinleri yetki devri yapan makama bildirilir.

ç) Bu fıkra kapsamında verilen izinlerde özlük hakları aynen verilir.

Subay, sözleşmeli subay, astsubay, sözleşmeli astsubay, uzman jandarma ve uzman erbaşlardan;

a) Yabancı memleketlerin emsal kurum ve kuruluşlarında hizmet yapmak üzere gönderileceklere İçişleri Bakanlığınca dört yıla kadar aylıklı izin verilebilir. Bu şekilde görevlendirilenlerin aylıkları Jandarma Genel Komutanlığı bütçesinden ödenir. Bunların yabancı memleketlerde geçen hizmet süreleri, fiili hizmetlerinden ve kıdemlerinden sayılır.

b) Yabancı bir memlekette veya uluslararası kuruluşlarda görev alacaklara İçişleri Bakanlığının onayı ile beş yıla kadar aylıksız izin verilebilir.

c) Birleşmiş Milletler Teşkilatı ile Türkiye Cumhuriyetinin üye olduğu veya imzaladığı anlaşmalarla taraf bulunduğu diğer uluslararası teşkilatlar nezdinde ateşkesi denetlemek üzere gözlemci sıfatıyla görev alan veya barış gücünde görevlendirilenlere Cumhurbaşkanlığı kararı ile beş yıla kadar aylıklı izin verilebilir. Bu personele, görevlendirilen teşkilat tarafından yapılacak ödemelerin dışında, ayrıca, aynı karar ile tespit edilecek tutarda aylık ek ücret de verilebilir. Bu şekilde yabancı memleket veya uluslararası kuruluşlarda görevde geçen süreler hizmetten sayılır ve emeklilik hakları ile 03/01/1961 tarihli ve 205 sayılı Ordu Yardımlaşma Kurumu Kanununca sağlanan hakları, 5434 sayılı Kanun, 5510 sayılı Kanun ve 205 sayılı Kanun hükümlerine uyulmak kaydı ile saklı tutulur.

Bursla gidenler de dâhil, yetiştirilmek üzere veya sürekli görevle yurt dışına gönderilen personel kanunlarına tâbi kamu personelinin; subay, sözleşmeli subay, astsubay, sözleşmeli astsubay, uzman jandarma ve uzman erbaş olarak görev yapan eşlerine, hizmet safahatları süresince her defasında bir yıldan az olmamak üzere en çok dört yıla kadar aylıksız izin verilebilir.

Aylıksız izin süreleri hariç olmak üzere, izin süreleri subay, sözleşmeli subay, astsubay, sözleşmeli astsubay, uzman jandarma ve uzman erbaşların hizmetlerinden sayılır. Aylıksız izin süreleri mecburi hizmet süresinden sayılmaz. Aylıksız izin alanların, nasıp ve terfi, aylık ve diğer mali haklar bakımından statü ve rütbelerine göre 926 sayılı Kanun, 4678 sayılı Kanun, 3466 sayılı Kanun, 3269 sayılı Kanun hükümleri saklıdır.

Savaş ve olağanüstü hallerde Cumhurbaşkanınca izin süreleri kısaltılabilir veya kaldırılabilir. Bu hâllerde, bu madde kapsamına giren personel, izinden geriye çağrılabilir.

Subay, sözleşmeli subay, astsubay, sözleşmeli astsubay ve uzman jandarmalar ve uzman erbaşlar için bu Kanun dışında diğer kanunlarda düzenlenen izin hükümleri uygulanmaz.

İzinlerin verilme usul ve esasları, izin vermeye yetkili makamlar ve sair hususlar ile ilgili ve görgülerini artırmak üzere yabancı memleketlere izinli gideceklerin seçilmeleri, yollanma tarzları, o yerdeki yaşama ve çalışmalarının ne şekilde takip ve kontrol edilecekleri, ne gibi hallerde geri çağırılacakları ile ilgili hususlar İçişleri Bakanlığı tarafından yürürlüğe konulacak yönetmelik ile belirlenir.”

(İçişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

4) Mazeret dolayısıyla yıllık izinle birlikte üç aya kadar,

5) Seyahat amacıyla yurt dışına gidecek personele, bu maddenin birinci fıkrasında belirtilen yıllık izin süresi kadar,

Yurt dışı izni verilebilir.

b) Bu fıkranın (a) bendinin (5) numaralı alt bendinde belirtilen izin aynı usuller ile uzman erbaşlara da verilebilir.

c) Yurt dışı izin verme yetkisi İçişleri Bakanlığınca devredilebilir. Yetki devri hâllerinde, verilen yurt dışı izinleri yetki devri yapan makama bildirilir.

ç) Bu fıkra kapsamında verilen izinlerde özlük hakları aynen verilir.

Subay, sözleşmeli subay, astsubay, sözleşmeli astsubay, uzman jandarma ve uzman erbaşlardan;

a) Yabancı memleketlerin emsal kurum ve kuruluşlarında hizmet yapmak üzere gönderileceklere İçişleri Bakanlığınca dört yıla kadar aylıklı izin verilebilir. Bu şekilde görevlendirilenlerin aylıkları Jandarma Genel Komutanlığı bütçesinden ödenir. Bunların yabancı memleketlerde geçen hizmet süreleri, fiili hizmetlerinden ve kıdemlerinden sayılır.

b) Yabancı bir memlekette veya uluslararası kuruluşlarda görev alacaklara İçişleri Bakanlığının onayı ile beş yıla kadar aylıksız izin verilebilir.

c) Birleşmiş Milletler Teşkilatı ile Türkiye Cumhuriyetinin üye olduğu veya imzaladığı anlaşmalarla taraf bulunduğu diğer uluslararası teşkilatlar nezdinde ateşkesi denetlemek üzere gözlemci sıfatıyla görev alan veya barış gücünde görevlendirilenlere Cumhurbaşkanı kararı ile beş yıla kadar aylıklı izin verilebilir. Bu personele, görevlendirilen teşkilat tarafından yapılacak ödemelerin dışında, ayrıca, aynı karar ile tespit edilecek tutarda aylık ek ücret de verilebilir. Bu şekilde yabancı memleket veya uluslararası kuruluşlarda görevde geçen süreler hizmetten sayılır ve emeklilik hakları ile 03/01/1961 tarihli ve 205 sayılı Ordu Yardımlaşma Kurumu Kanununca sağlanan hakları, 5434 sayılı Kanun, 5510 sayılı Kanun ve 205 sayılı Kanun hükümlerine uyulmak kaydı ile saklı tutulur.

Bursla gidenler de dâhil, yetiştirilmek üzere veya sürekli görevle yurt dışına gönderilen personel kanunlarına tâbi kamu personelinin; subay, sözleşmeli subay, astsubay, sözleşmeli astsubay, uzman jandarma ve uzman erbaş olarak görev yapan eşlerine, hizmet safahatları süresince her defasında bir yıldan az olmamak üzere en çok dört yıla kadar aylıksız izin verilebilir.

Aylıksız izin süreleri hariç olmak üzere, izin süreleri subay, sözleşmeli subay, astsubay, sözleşmeli astsubay, uzman jandarma ve uzman erbaşların hizmetlerinden sayılır. Aylıksız izin süreleri mecburi hizmet süresinden sayılmaz. Aylıksız izin alanların, nasıp ve terfi, aylık ve diğer mali haklar bakımından statü ve rütbelerine göre 926 sayılı Kanun, 4678 sayılı Kanun, 3466 sayılı Kanun, 3269 sayılı Kanun hükümleri saklıdır.

Savaş ve olağanüstü hallerde Cumhurbaşkanınca izin süreleri kısaltılabilir veya kaldırılabilir. Bu hâllerde, bu madde kapsamına giren personel, izinden geriye çağrılabilir.

Subay, sözleşmeli subay, astsubay, sözleşmeli astsubay ve uzman jandarmalar ve uzman erbaşlar için bu Kanun dışında diğer kanunlarda düzenlenen izin hükümleri uygulanmaz.

İzinlerin verilme usul ve esasları, izin vermeye yetkili makamlar ve sair hususlar ile ilgili ve görgülerini artırmak üzere yabancı memleketlere izinli gideceklerin seçilmeleri, yollanma tarzları, o yerdeki yaşama ve çalışmalarının ne şekilde takip ve kontrol edilecekleri, ne gibi hallerde geri çağırılacakları ile ilgili hususlar İçişleri Bakanlığı tarafından yürürlüğe konulacak yönetmelik ile belirlenir.”

(Antalya Milletvekili Kemal Çelik ile 104 Milletvekilinin Teklifi)

MADDE 32- 2803 sayılı Kanunun ek 8 inci maddesinin birinci fıkrasının son cümlesi yürürlükten kaldırılmış ve maddeye aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

“Vardiya yatakhaneleri, gazinolar, sosyal tesisler, özel, yerel ve kış eğitim merkezleri ile kantinlerin tamamı, bir kısmı veya bazı şubeleri kiraya verilebilir, bu şekilde elde edilen gelirler genel bütçe gelirleri ile ilişkilendirilmeksizin tesis ve kantin gelirlerine dâhil edilir. Özel, yerel ve kış eğitim merkezleri ile birlik dışındaki kantinlerin aylık gayrisafi hasılatının %1’i her ay genel bütçeye gelir kaydedilmek üzere ilgili muhasebe birimine yatırılır.

Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı mensubu personel ile Türk Silahlı Kuvvetleri mensubu personel, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığına ait üçüncü fıkradaki tesisler ile Türk Silahlı Kuvvetlerine ait tesis ve özel bakım merkezlerinden kendi mevzuatlarında yer aldığı şekilde statülerine göre karşılıklı olarak istifade ederler.

Üçüncü fıkrada sayılan tesislerden istifade edecek personelden üye aidatı ve kart ücreti alınır. Bu suretle elde edilen gelirlerin müştereken istifade edilen tesislere yönelik harcama usul ve esasları Millî Savunma Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığınca, Jandarma Genel Komutanlığına ait tesislerin işletilmesi, işlettilmesi, gelirlerinin harcanması, tesislerden istifade edilmesinin yasaklanmasını gerektiren durumlar gibi genel usul ve esaslar İçişleri Bakanlığı tarafından hazırlanan yönetmelikle düzenlenir.”

MADDE 33- 2803 sayılı Kanunun ek 9 uncu maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Madalya ve ödüller

EK MADDE 9- 3/11/1980 tarihli ve 2330 sayılı Nakdi Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanun hükümleri saklı kalmak kaydıyla Jandarma Genel Komutanlığı personelininden;

a) Ülkenin güvenlik ve esenliği, Devletin çıkarları ve kişilerin can, ırz ve mallarını korumada yüksek hizmetleri görülenler,

b) Eğitimde, atışta, sporda, idarî ve lojistik faaliyetlerde, yurt içi ve yurt dışında yapılan çeşitli müsabakalarda emsallerine nazaran üstün başarı sağlayanlar,

c) Yeni projeler ortaya koyarak mevcut usullerde olumlu yenilikler getirenler veya yeni buluşlar yapanlar,

d) Jandarma Genel Komutanlığı nam ve hesabına Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi ile diğer eğitim kurumlarında verilen ön lisans, lisans ve lisansüstü eğitimler ile altı ay ve daha uzun süreli eğitim veya kursları derecelerle bitirenler,

para mükâfâtı, takdirname, başarı belgesi, üstün başarı belgesi veya şerit rozet ödülleri ile taltif olunabilirler.

Kendisine tevdi edilen görevleri fiilen hayatını hiçe sayarak üstün bir cesaret, feragat ve kahramanlıkla yerine getirdiği tespit edilen personele, İçişleri Bakanı tarafından Üstün Cesaret ve Feragat Madalyası verilebilir. Başka devletlerce tevcih edilen madalya ve nişanlar ile bunlara ait rozet ve minyatürler, İçişleri Bakanlığınca tasvip ve tescil edildikten sonra takılabilir.

Birinci fıkrada kapsamında verilecek para mükâfâtı, 7.300 gösterge rakamının memur aylıklarına uygulanan katsayı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarın beş katını geçemez. Ancak aynı fıkranın (a) bendindeki hizmetleri yerine getirirken yaşamını ortaya koyanlar, 7.300 gösterge rakamının memur aylıklarına uygulanan katsayı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarın oniki katına kadar para mükâfâtı

(İçişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 32- 2803 sayılı Kanunun ek 8 inci maddesinin birinci fıkrasının son cümlesi yürürlükten kaldırılmış ve maddeye aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

“Vardiya yatakhaneleri, gazinolar, sosyal tesisler, özel, yerel ve kıış eğitim merkezleri ile kantinlerin tamamı, bir kısmı veya bazı şubeleri kiraya verilebilir. Bu şekilde elde edilen gelirler genel bütçe gelirleri ile ilişkilendirilmeksizin tesis ve kantin gelirlerine dâhil edilir. Özel, yerel ve kıış eğitim merkezleri ile birlik dışındaki kantinlerin aylık gayrisafi hasılatının %1’i her ay genel bütçeye gelir kaydedilmek üzere ilgili muhasebe birimine yatırılır.

Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı mensubu personel ile Türk Silahlı Kuvvetleri mensubu personel, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığına ait üçüncü fıkradaki tesisler ile Türk Silahlı Kuvvetlerine ait tesis ve özel bakım merkezlerinden kendi mevzuatlarında yer aldığı şekilde, statülerine göre, karşılıklı olarak istifade ederler.

Üçüncü fıkrada sayılan tesislerden istifade edecek personelden üye aidatı ve kart ücreti alınır. Bu suretle elde edilen gelirlerin müştereken istifade edilen tesislere yönelik harcama usul ve esasları Millî Savunma Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığınca, Jandarma Genel Komutanlığına ait tesislerin işletilmesi, işlettirilmesi, gelirlerinin harcanması, tesislerden istifade edilmesinin yasaklanmasını gerektiren durumlar gibi genel usul ve esaslar İçişleri Bakanlığı tarafından hazırlanan yönetmelikle düzenlenir.”

MADDE 33- 2803 sayılı Kanunun ek 9 uncu maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Madalya ve ödüller

EK MADDE 9- 3/11/1980 tarihli ve 2330 sayılı Nakdi Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanun hükümleri saklı kalmak kaydıyla Jandarma Genel Komutanlığı personelinden;

a) Ülkenin güvenlik ve esenliği, Devletin çıkarları ve kişilerin can, ırz ve mallarını korumada yüksek hizmetleri görülenler,

b) Eğitimde, atışta, sporda, idarî ve lojistik faaliyetlerde, yurt içi ve yurt dışında yapılan çeşitli müsabakalarda emsallerine nazaran üstün başarı sağlayanlar,

c) Yeni projeler ortaya koyarak mevcut usullerde olumlu yenilikler getirenler veya yeni buluşlar yapanlar,

d) Jandarma Genel Komutanlığı nam ve hesabına Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi ile diğer eğitim kurumlarında verilen ön lisans, lisans ve lisansüstü eğitimler ile altı ay ve daha uzun süreli eğitim veya kursları derecelerle bitirenler,

para mükâfatı, takdirname, başarı belgesi, üstün başarı belgesi veya şerit rozet ödülleri ile taltif olunabilirler.

Kendisine tevdi edilen görevleri fiilen hayatını hiçe sayarak üstün bir cesaret, feragat ve kahramanlıkla yerine getirdiği tespit edilen personele, İçişleri Bakanı tarafından Üstün Cesaret ve Feragat Madalyası verilebilir. Başka devletlerce tevcih edilen madalya ve nişanlar ile bunlara ait rozet ve minyatürler, İçişleri Bakanlığınca tasvip ve tescil edildikten sonra takılabilir.

Birinci fıkrada kapsamında verilecek para mükâfatı, 7.300 gösterge rakamının memur aylıklarına uygulanan katsayı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarın beş katını geçemez. Ancak aynı fıkranın (a) bendindeki hizmetleri yerine getirirken yaşamını ortaya koyanlar, 7.300 gösterge rakamının memur aylıklarına uygulanan katsayı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarın oniki katına kadar para mükâfatı

(Antalya Milletvekili Kemal Çelik ile 104 Milletvekilinin Teklifi)

ile ödüllendirilebilir. Para mükâfatları İçişleri Bakanının onayı ile verilir. Yapılacak olan para mükâfatı damga vergisi hariç hiçbir vergi ve kesintiye tabi tutulmaksızın ödenir.

Personel arasından bir uzmanlık veya yetkinlik kazandıran eğitim ve kurslardan başarıyla mezun olanlara veya hizmetlerinde geçirdikleri sürelerin sonucu olarak bir uzmanlık kazananlara, bu uzmanlığın niteliğine göre tasarlanmış bröveler, resmi üniformalarında taşımak üzere verilir.

Bu madde kapsamındaki ödüllerden belge niteliğinde olanların basımı, şerit rozet, bröve, madalya ve minyatürlerinin imalatı ve bunların muhafazalarının temin giderleri bir defaya mahsus olmak üzere bütçeden karşılanır.

Bu madde gereğince verilen ödüllere ilişkin esaslar, teklif ve değerlendirme işlemleri, ödül verme yetkileri, ödül gerekçelerine göre verilecek ödülün cinsi ve miktarı ile diğer usul ve esaslar İçişleri Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelik ile belirlenir.”

MADDE 34- 2803 sayılı Kanunun ek 10 uncu maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“4678 sayılı Kanun, 3269 sayılı Kanun ile 6191 sayılı Kanunda; Jandarma Genel Komutanlığı mensubu sözleşmeli subay, sözleşmeli astsubay, uzman erbaş, sözleşmeli erbaş ve er statüsündeki personel için Türk Silahlı Kuvvetlerine yapılan atıflar Jandarma Genel Komutanlığına, Milli Savunma Bakanlığı ve/veya Genelkurmay Başkanlığına yapılan atıflar İçişleri Bakanlığına yapılmış sayılır.”

MADDE 35- 2803 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“Mecburi hizmet süresi

EK MADDE 14- Jandarma Genel Komutanlığında muvazzaf subay ve astsubay olanlar için mecburi hizmet yükümlülükleri aşağıda belirtilmiştir:

a) Muvazzaf subay veya astsubayların mecburi hizmetleri, subay veya astsubay nasbedildikleri tarihten itibaren fiilen 15 yıldır. Statü değiştirerek subaylığa geçirilenlerin mecburi hizmet süreleri Jandarma Genel Komutanlığındaki ilk statülerine nasbedildikleri veya ilk sözleşmelerinin onaylandığı tarihinden itibaren 15 yıldır.

b) Subay veya astsubay nasbedildikten sonra Jandarma Genel Komutanlığı hesabına yurt içindeki fakülte ve yüksekokullarda lisans veya lisansüstü öğrenim yapanların yükümlülükleri, buralarda geçen süreler kadar uzatılır.

c) Jandarma Genel Komutanlığı hesabına yurt içinde tıp veya dış hekimliğinde uzmanlık ya da yan dal uzmanlık eğitimi ile Jandarma Genel Komutanlığı hesabına yurt içinde tıpta, dış hekimliğinde veya eczacılıkta doktora eğitimini bitirenlerin yükümlülükleri, buralarda geçen sürelerin yarısı kadar uzatılır.

d) Pilotaj eğitimi (pilot adaylarına verilen uçuş eğitimi) bitirenlerin yükümlülükleri altı yıl uzatılır.

e) Yabancı memleketlere altı ay veya daha fazla süre ile öğrenim, staj, kurs, ihtisas veya görgü ve bilgilerini artırmak amacıyla gidenlerin yükümlülükleri, masrafların ödeme şekline bakılmaksızın, gidiş ve dönüş tarihleri arasında geçen sürenin iki katı kadar uzatılır.

f) Yurt dışı sürekli göreve atanan subay veya astsubayların yükümlülükleri, buralarda geçen süreler kadar uzatılır. Ancak, yaş haddinden, herhangi bir nedenle resen veya kadrosuzluktan emekli edilecekler ile tutuklulardan kendi isteği ile emekli olmak isteyenlere bu yükümlülük süresi uygulanmaz.

(İçişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

ile ödüllendirilebilir. Para mükâfatları İçişleri Bakanının onayı ile verilir. Yapılacak olan para mükâfatı damga vergisi hariç hiçbir vergi ve kesintiye tabi tutulmaksızın ödenir.

Personel arasından bir uzmanlık veya yetkinlik kazandıran eğitim ve kurslardan başarıyla mezun olanlara veya hizmetlerinde geçirdikleri sürelerin sonucu olarak bir uzmanlık kazananlara, bu uzmanlığın niteliğine göre tasarlanmış bröveler, resmi üniformalarında taşımak üzere verilir.

Bu madde kapsamındaki ödüllerden belge niteliğinde olanların basımı, şerit rozet, bröve, madalya ve minyatürlerinin imalatı ve bunların muhafazalarının temin giderleri bir defaya mahsus olmak üzere bütçeden karşılanır.

Bu madde gereğince verilen ödüllere ilişkin esaslar, teklif ve değerlendirme işlemleri, ödül verme yetkileri, ödül gerekçelerine göre verilecek ödülün cinsi ve miktarı ile diğer usul ve esaslar İçişleri Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelik ile belirlenir.”

MADDE 34- 2803 sayılı Kanunun ek 10 uncu maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“4678 sayılı Kanun, 3269 sayılı Kanun ile 6191 sayılı Kanunda; Jandarma Genel Komutanlığı mensubu sözleşmeli subay, sözleşmeli astsubay, uzman erbaş, sözleşmeli erbaş ve er statüsündeki personel için Türk Silahlı Kuvvetlerine yapılan atıflar Jandarma Genel Komutanlığına, Milli Savunma Bakanlığı ve/veya Genelkurmay Başkanlığına yapılan atıflar İçişleri Bakanlığına yapılmış sayılır.”

MADDE 35- 2803 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“Mecburi hizmet süresi

EK MADDE 14- Jandarma Genel Komutanlığında muvazzaf subay ve astsubay olanlar için mecburi hizmet yükümlülükleri aşağıda belirtilmiştir:

a) Muvazzaf subay veya astsubayların mecburi hizmetleri, subay veya astsubay nasbedildikleri tarihten itibaren fiilen 15 yıldır. Statü değiştirerek subaylığa geçirilenlerin mecburi hizmet süreleri Jandarma Genel Komutanlığındaki ilk statülerine nasbedildikleri veya ilk sözleşmelerinin onaylandığı tarihten itibaren 15 yıldır.

b) Subay veya astsubay nasbedildikten sonra Jandarma Genel Komutanlığı hesabına yurt içindeki fakülte ve yüksekokullarda lisans veya lisansüstü öğrenim yapanların yükümlülükleri, buralarda geçen süreler kadar uzatılır.

c) Jandarma Genel Komutanlığı hesabına yurt içinde tıp veya dış hekimliğinde uzmanlık ya da yan dal uzmanlık eğitimi ile Jandarma Genel Komutanlığı hesabına yurt içinde tıpta, dış hekimliğinde veya eczacılıkta doktora eğitimini bitirenlerin yükümlülükleri, buralarda geçen sürelerin yarısı kadar uzatılır.

d) Pilotaj eğitimini (pilot adaylarına verilen uçuş eğitimini) bitirenlerin yükümlülükleri altı yıl uzatılır.

e) Yabancı memleketlere altı ay veya daha fazla süre ile öğrenim, staj, kurs, ihtisas veya görgü ve bilgilerini artırmak amacıyla gidenlerin yükümlülükleri, masrafların ödenme şekline bakılmaksızın, gidiş ve dönüş tarihleri arasında geçen sürenin iki katı kadar uzatılır.

f) Yurt dışı sürekli göreve atanan subay veya astsubayların yükümlülükleri, buralarda geçen süreler kadar uzatılır. Ancak, yaş haddinden, herhangi bir nedenle resen veya kadrosuzluktan emekli edilecekler ile tutuklulardan kendi isteği ile emekli olmak isteyenlere bu yükümlülük süresi uygulanmaz.

(Antalya Milletvekili Kemal Çelik ile 104 Milletvekilinin Teklifi)

g) (b), (c), (d), (e) ve (f) bentleri gereğince mecburi hizmet yükümlülüğüne eklenecek hizmet sürelerinin başlangıç tarihleri; yükümlülük süresini tamamlamadan gidenlerin, yükümlülük süresini tamamladıktan sonra, yükümlülük süresini tamamlayarak gidenlerle, yükümlülüklerini bu süre içinde tamamlayanların kadro görevine fiilen katıldıkları tarihten başlar.

Durumları birinci fıkraya hükümlerine uyanlardan mecburi hizmetle yükümlü olduğu süre içinde istifa edenler veya işiğinin kesilmesini gerektiren bir suç işleyenler ya da sağlık sebebi hariç başka herhangi bir sebeple ayrılanlar, Jandarma Genel Komutanlığı tarafından belirlenen ve öğrenci, subay ve/veya astsubay nasbedildikten sonra kendilerine yapılan öğrenim, eğitim ve yetiştirme masraflarını, yükümlülük sürelerinin eksik kalan kısmı ile orantılı olarak kanunî faizi ile birlikte tazminat olarak öderler.

Yabancı memleketlere öğrenim, staj, kurs, ihtisas veya görgü ve bilgilerini artırmak amacıyla gitmiş olanlardan durumları bu maddede yazılı hallere uyanlar hakkında ilgili hükümler uygulanmakla birlikte, buldukları süre içerisinde aldıkları aylık ve Devletçe yapılan masrafların dört katı ayrıca tazminat olarak alınır.

Bu kanun, 3466 sayılı Kanun ve 4678 sayılı Kanuna göre; Jandarma Genel Komutanlığı mensubu subay, sözleşmeli subay, astsubay, sözleşmeli astsubay ile uzman jandarma statüsündeki personelin öğrenim, eğitim ve yetiştirme masraflarının hangi unsurlardan oluşacağı ve tahsiline ilişkin usul ve esaslar; İçişleri ve Hazine ve Maliye Bakanlıkları tarafından müştereken yürürlüğe konulan yönetmelikle belirlenir.”

MADDE 36- 2803 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 15- Teröristle mücadele ve sınır ötesi operasyonlar, uluslararası barışı destekleme kapsamındaki faaliyetler, üs bölgeleri gibi görevli bulunulan yer ya da görev koşulları itibarıyla reçete edilen ilaçların eczanelerden temin edilerek hasta/yaralı personele ulaştırılmasının güç olduğu, ikinci ve üçüncü basamak sağlık teşkillerine sevklerin emniyetli şekilde ve zamanında yapılamadığı hallerde, birlik/kurum envanterindeki mevcut ilaç ve tıbbi sarf malzemesi personel tedavisinde kullanılabilir. Bu kapsamda kullanılan ilaç ve tıbbi sarf malzemesi için personelden herhangi bir ücret veya katılım payı alınmaz. Bu amaçla kullanılan ilaç ve tıbbi sarf malzemesinin kullanımına ilişkin usul ve esaslar İçişleri Bakanlığınca belirlenir.”

MADDE 37- 2803 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 16- Uzman jandarmalıktan astsubaylığa geçenlerin rütbe yaş hadleri aşağıda belirtilmiştir.

Rütbe	Yaş Haddi
Astsubay çavuş, astsubay kıdemli çavuş	43
Astsubay üstçavuş, astsubay kıdemli üstçavuş	52
Astsubay başçavuş	54
Astsubay kıdemli başçavuş	55”

(İçişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

g), (b), (c), (d), (e) ve (f) bentleri gereğince mecburi hizmet yükümlülüğüne eklenecek hizmet sürelerinin başlangıç tarihleri; yükümlülük süresini tamamlamadan gidenlerin, yükümlülük süresini tamamladıktan sonra, yükümlülük süresini tamamlayarak gidenlerle, yükümlülüklerini bu süre içinde tamamlayanların kadro görevine fiilen katıldıkları tarihten başlar.

Durumları birinci fıkra hükümlerine uyanlardan mecburi hizmetle yükümlü olduğu süre içinde istifa edenler veya işiğinin kesilmesini gerektiren bir suç işleyenler ya da sağlık sebebi hariç başka herhangi bir sebeple ayrılanlar, Jandarma Genel Komutanlığı tarafından belirlenen ve öğrenci, subay ve/veya astsubay nasbedildikten sonra kendilerine yapılan öğrenim, eğitim ve yetiştirme masraflarını, yükümlülük sürelerinin eksik kalan kısmı ile orantılı olarak kanunî faizi ile birlikte tazminat olarak öderler.

Yabancı memleketlere öğrenim, staj, kurs, ihtisas veya görgü ve bilgilerini artırmak amacıyla gitmiş olanlardan durumları bu maddede yazılı hallere uyanlar hakkında ilgili hükümler uygulanmakla birlikte, buldukları süre içerisinde aldıkları aylık ve Devletçe yapılan masrafların dört katı ayrıca tazminat olarak alınır.

Bu Kanun, 3466 sayılı Kanun ve 4678 sayılı Kanuna göre; Jandarma Genel Komutanlığı mensubu subay, sözleşmeli subay, astsubay, sözleşmeli astsubay ile uzman jandarma statüsündeki personelin öğrenim, eğitim ve yetiştirme masraflarının hangi unsurlardan oluşacağı ve tahsiline ilişkin usul ve esaslar; İçişleri ile Hazine ve Maliye Bakanlıkları tarafından müştereken yürürlüğe konulan yönetmelikle belirlenir.”

MADDE 36- 2803 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 15- Teröristle mücadele ve sınır ötesi operasyonlar, uluslararası barışı destekleme kapsamındaki faaliyetler, üs bölgeleri gibi görevli bulunulan yer ya da görev koşulları itibarıyla reçete edilen ilaçların eczanelerden temin edilerek hasta/yaralı personele ulaştırılmasının güç olduğu, ikinci ve üçüncü basamak sağlık teşkillerine sevklerin emniyetli şekilde ve zamanında yapılamadığı hallerde, birlik/kurum envanterindeki mevcut ilaç ve tıbbi sarf malzemesi personel tedavisinde kullanılabilir. Bu kapsamda kullanılan ilaç ve tıbbi sarf malzemesi için personelden herhangi bir ücret veya katılım payı alınmaz. Bu amaçla kullanılan ilaç ve tıbbi sarf malzemesinin kullanımına ilişkin usul ve esaslar İçişleri Bakanlığınca belirlenir.”

MADDE 37- 2803 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 16- Uzman jandarmalıktan astsubaylığa geçenlerin rütbe yaş hadleri aşağıda belirtilmiştir.

Rütbe	Yaş Haddi
Astsubay çavuş, astsubay kıdemli çavuş	43
Astsubay üstçavuş, astsubay kıdemli üstçavuş	52
Astsubay başçavuş	54
Astsubay kıdemli başçavuş	55”

(Antalya Milletvekili Kemal Çelik ile 104 Milletvekilinin Teklifi)

MADDE 38- 2803 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 17- Jandarma Genel Komutanlığında görevli uzman erbaşlardan tutuklu bulunan, görevden uzaklaştırma tedbiri devam eden ve cezası infaz edilenlerin aylık, ödenek ve tazminat ödemelerinde 657 sayılı Kanunun 141 inci maddesi hükümleri uygulanır. Bunlar ile hakkındaki görevden uzaklaştırma veya tutuklanma tedbiri ortadan kaldırılmasına rağmen yargılamaları veya adli/ idarî soruşturmaları devam edenlerin terfi, derece ve kademe ilerlemeleri yapılmaz, bu işlemlerin ne şekilde yapılacağı yönetmelikle belirlenir.”

MADDE 39- 2803 sayılı Kanunun geçici 9 uncu maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 40- 2803 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 12- 926 sayılı Kanunun ek geçici 94 üncü ve ek geçici 97 nci madde hükümleri kapsamında astsubaylıktan subaylığa geçenlerin rütbe yaş hadleri aşağıda belirtilmiştir.

Rütbe	Yaş Haddi
Teğmen, Üsteğmen	49
Yüzbaşı	55
Binbaşı	56
Yarbay	57
Albay	60”

MADDE 41- 13/10/1983 tarihli ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 5 inci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“İçişleri Bakanlığının görev ve yetkileri:

MADDE 5- İçişleri Bakanlığının görev ve yetkileri şunlardır:

- Araçları, bu Kanuna göre araçlarda bulundurulması gerekli belge ve gereçleri, sürücülerini ve bunlara ait belgeleri, sürücülerin ve karayolunu kullanan diğer kişilerin kurallara uyup uymadığını, trafik düzenlemelerinin ve çeşitli tesislerin bu Kanun hükümlerine uygun olup olmadığını denetlemek.
- Duran ve akan trafiği düzenlemek ve yönetmek.
- El koyduğu trafik kazalarında trafik kaza tespit tutanağı düzenlemek.
- Trafik suçu işleyenler hakkında tutanak düzenlemek, gerekli işlemleri yapmak ve takip etmek.
- Trafik kazası neticesinde hastalanan veya yaralananların bakımlarını sağlayacak tedbirlerin süratle alınmasına yardımcı olmak ve yakınlarına haber vermek.
- Araçların tescil işlemlerini yaparak belge ve plakalarını vermek.
- Sürücülerin belgelerini vermek.
- Ülke çapında taşıtların ve sürücülerin sicillerini tutmak, bunlara ilişkin teknik ve hukukî değişiklikleri işlemek, işlettirmek, istatistiksel bilgileri toplamak ve değerlendirmek.
- Trafik kazalarının oluş nedenleri ile ilgili tüm unsurları kapsayan istatistik verileri ve bilgilerini toplamak, değerlendirmek, sonuçlarına göre gereken önlemlerin alınmasını sağlamak ve ilgili kuruluşlara teklifte bulunmak.
- Hasar tazminatı ödemelerini hızlandırmak amacıyla sigorta şirketlerince istenecek gerekli bilgi ve belgeleri vermek.

(İçişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 38- 2803 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 17- Jandarma Genel Komutanlığında görevli uzman erbaşlardan tutuklu bulunan, görevden uzaklaştırma tedbiri devam eden ve cezası infaz edilenlerin aylık, ödenek ve tazminat ödemelerinde 657 sayılı Kanunun 141 inci maddesi hükümleri uygulanır. Bunlar ile hakkındaki görevden uzaklaştırma veya tutuklanma tedbiri ortadan kaldırılmasına rağmen yargılamaları veya adli/ idarî soruşturmaları devam edenlerin terfi, derece ve kademe ilerlemeleri yapılmaz, bu işlemlerin ne şekilde yapılacağı yönetmelikle belirlenir.”

MADDE 39- 2803 sayılı Kanunun geçici 9 uncu maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 40- 2803 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 12- 926 sayılı Kanunun ek geçici 94 üncü ve ek geçici 97 nci madde hükümleri kapsamında astsubaylıktan subaylığa geçenlerin rütbe yaş hadleri aşağıda belirtilmiştir.

Rütbe	Yaş Haddi
Teğmen, Üsteğmen	49
Yüzbaşı	55
Binbaşı	56
Yarbay	57
Albay	60”

MADDE 41- 13/10/1983 tarihli ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 5 inci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“İçişleri Bakanlığının görev ve yetkileri:

MADDE 5- İçişleri Bakanlığının görev ve yetkileri şunlardır:

- Araçları, bu Kanuna göre araçlarda bulundurulması gerekli belge ve gereçleri, sürücülerini ve bunlara ait belgeleri, sürücülerin ve karayolunu kullanan diğer kişilerin kurallara uyup uymadığını, trafik düzenlemelerinin ve çeşitli tesislerin bu Kanun hükümlerine uygun olup olmadığını denetlemek.
- Duran ve akan trafiği düzenlemek ve yönetmek.
- El koyduğu trafik kazalarında trafik kaza tespit tutanağı düzenlemek.
- Trafik suçu işleyenler hakkında tutanak düzenlemek, gerekli işlemleri yapmak ve takip etmek.
- Trafik kazası neticesinde hastalanan veya yaralananların bakımlarını sağlayacak tedbirlerin süratle alınmasına yardımcı olmak ve yakınlarına haber vermek.
- Araçların tescil işlemlerini yaparak belge ve plakalarını vermek.
- Sürücülerin belgelerini vermek.
- Ülke çapında taşıtların ve sürücülerin sicillerini tutmak, bunlara ilişkin teknik ve hukuki değişiklikleri işlemek, işlettirmek, istatistiksel bilgileri toplamak ve değerlendirmek.
- Trafik kazalarının oluş nedenleri ile ilgili tüm unsurları kapsayan istatistik verileri ve bilgilerini toplamak, değerlendirmek, sonuçlarına göre gereken önlemlerin alınmasını sağlamak ve ilgili kuruluşlara teklifte bulunmak.
- Hasar tazminatı ödemelerini hızlandırmak amacıyla sigorta şirketlerince istenecek gerekli bilgi ve belgeleri vermek.

(Antalya Milletvekili Kemal Çelik ile 104 Milletvekilinin Teklifi)

k) Ayrıca bu Kanunla ve bu Kanuna göre çıkarılmış olan yönetmeliklerle verilen diğer görevleri yapmaktır.

Sürücülere ait bilgilerde meydana gelebilecek değişiklikler ve araçlar üzerinde meydana gelebilecek teknik veya hukukî değişiklikler ile haciz, rehin, ihtiyatî tedbir ve belge iptali gibi kısıtlayıcı şerhlerin; elektronik ortamda tutulan siciller üzerine işlenilmesi ve kaldırılması işlemleri, bu değişiklik veya şerhlere karar veren yargı ve icra birimleri ile kamu kurum veya kuruluşları tarafından elektronik sistemle yapılabilir. Sürücü belgesi ve tescil işlemlerine esas teşkil edecek bilgiler, İçişleri Bakanlığı tarafından ilgili kamu kurum veya kuruluşlarından elektronik sistemle temin edilebilir veya kanunlardaki istisnalar hariç olmak üzere bu amaçla sınırlı olarak paylaşılabilir. Bu fıkraya ilişkin usul ve esaslar yönetmelikte belirlenir.

Bu maddedeki görev, yetki ve sorumluluklara ait diğer esaslar ile trafik kuruluşlarının, çalışma şekil ve şartları, görevlendirilecek personelin nitelikleri, seçimi, çalışma usulleri, görev, yetki ve sorumluluklarına ait esaslar İçişleri Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikte belirtilir.”

MADDE 42- 2018 sayılı Kanunun 41 inci maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Bu maddede aranan şartlardan herhangi biri mevcut olmadan veya hileli yollarla temin edilmiş olduğunun anlaşılması hâlinde, sürücü belgesi vermeye yetkili kurumca iptal edilir. Bu kişilere, bu madde hükümlerine uygun olarak yeniden sürücü sertifikası alınması hâlinde yeniden sürücü belgesi verilir.”

MADDE 43- 2018 sayılı Kanunun 42 nci maddesinin beşinci, altıncı ve dokuzuncu fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Emniyet Genel Müdürlüğünün motorlu araç sürücüsü ihtiyacını karşılamak üzere belirli eğitim programları çerçevesinde yönetmelikte belirtilen esas ve şartlara uygun olarak, illerde valinin onayı, merkez teşkilatı için Emniyet Genel Müdürünün onayı ile Emniyet Genel Müdürlüğü personeline ve Emniyet Genel Müdürlüğüne bağlı eğitim ve öğretim kurumlarında öğrenim görenlere sürücü belgesine dönüştürülmek üzere motorlu taşıt sürücüsü sertifikası verilir. Bunların sınavları, nitelikleri Emniyet Genel Müdürlüğüne belirlenen sınav sorumluları tarafından yapılır.

Jandarma teşkilatının motorlu araç sürücüsü ihtiyacını karşılamak üzere belirli eğitim programları çerçevesinde ve yönetmelikte belirtilen esas ve şartlara uygun olarak, illerde valinin onayı, merkez teşkilatı için Jandarma Genel Komutanı onayı ile jandarma teşkilatı mensubu subay, astsubay, uzman jandarma ve uzman erbaşlar ile Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisinde öğrenim gören öğrencilere sürücü belgesine dönüştürülmek üzere motorlu taşıt sürücüsü sertifikası verilir. Sürücü belgesi sınavları, Jandarma Genel Komutanlığınca belirlenen sınav sorumluları tarafından yapılır.”

“Sınav sonucunda başarı gösterenlerin sürücü belgelerinin düzenlenmesi, kişiselleştirilmesi, kişiselleştirilen belgelerin basımı ve ilgililerine teslimi işlemleri sertifikalarında bulunan veya Millî Eğitim Bakanlığında elektronik ortamda alınan bilgiler esas alınmak suretiyle İçişleri Bakanlığınca yapılır. Kişiselleştirilen sürücü belgelerinin ilgililerine teslimi, İçişleri Bakanlığı tarafından belirlenen kamu kurum veya kuruluşları ile özel hukuk tüzel kişilerine de yaptırılabilir.”

(İçişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

k) Ayrıca bu Kanunla ve bu Kanuna göre çıkarılmış olan yönetmeliklerle verilen diğer görevleri yapmaktır.

Sürücülere ait bilgilerde meydana gelebilecek değişiklikler ve araçlar üzerinde meydana gelebilecek teknik veya hukukî değişiklikler ile haciz, rehin, ihtiyatî tedbir ve belge iptali gibi kısıtlayıcı şerhlerin; elektronik ortamda tutulan siciller üzerine işlenmesi ve kaldırılması işlemleri, bu değişiklik veya şerhlere karar veren yargı ve icra birimleri ile kamu kurum veya kuruluşları tarafından elektronik sistemle yapılabilir. Sürücü belgesi ve tescil işlemlerine esas teşkil edecek bilgiler, İçişleri Bakanlığı tarafından ilgili kamu kurum veya kuruluşlarından elektronik sistemle temin edilebilir veya kanunlardaki istisnalar hariç olmak üzere bu amaçla sınırlı olarak paylaşılabilir. Bu fıkraya ilişkin usul ve esaslar yönetmelikte belirlenir.

Bu maddedeki görev, yetki ve sorumluluklara ait diğer esaslar ile trafik kuruluşlarının, çalışma şekil ve şartları, görevlendirilecek personelin nitelikleri, seçimi, çalışma usulleri, görev, yetki ve sorumluluklarına ait esaslar İçişleri Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikte belirtilir.”

MADDE 42- 2918 sayılı Kanununun 41 inci maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Bu maddede aranan şartlardan herhangi biri mevcut olmadan veya hileli yollarla temin edilmiş olduğunun anlaşılması hâlinde, sürücü belgesi vermeye yetkili kurumca iptal edilir. Bu kişilere, bu madde hükümlerine uygun olarak yeniden sürücü sertifikası alınması hâlinde yeniden sürücü belgesi verilir.”

MADDE 43- 2918 sayılı Kanununun 42 nci maddesinin beşinci, altıncı ve dokuzuncu fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Emniyet Genel Müdürlüğünün motorlu araç sürücüsü ihtiyacını karşılamak üzere belirli eğitim programları çerçevesinde ve yönetmelikte belirtilen esas ve şartlara uygun olarak, illerde valinin onayı, merkez teşkilatı için Emniyet Genel Müdürünün onayı ile Emniyet Genel Müdürlüğü personeline ve Emniyet Genel Müdürlüğüne bağlı eğitim ve öğretim kurumlarında öğrenim görenlere sürücü belgesine dönüştürülmek üzere motorlu taşıt sürücüsü sertifikası verilir. Bunların sınavları, nitelikleri Emniyet Genel Müdürlüğüne belirlenen sınav sorumluları tarafından yapılır.

Jandarma teşkilatının motorlu araç sürücüsü ihtiyacını karşılamak üzere belirli eğitim programları çerçevesinde ve yönetmelikte belirtilen esas ve şartlara uygun olarak, illerde valinin onayı, merkez teşkilatı için Jandarma Genel Komutanı onayı ile jandarma teşkilatı mensubu subay, astsubay, uzman jandarma ve uzman erbaşlar ile Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisinde öğrenim gören öğrencilere sürücü belgesine dönüştürülmek üzere motorlu taşıt sürücüsü sertifikası verilir. Sürücü belgesi sınavları, Jandarma Genel Komutanlığınca belirlenen sınav sorumluları tarafından yapılır.”

“Sınav sonucunda başarı gösterenlerin sürücü belgelerinin düzenlenmesi, kişiselleştirilmesi, kişiselleştirilen belgelerin basımı ve ilgililerine teslimi işlemleri sertifikalarında bulunan veya Millî Eğitim Bakanlığından elektronik ortamda alınan bilgiler esas alınmak suretiyle İçişleri Bakanlığınca yapılır. Kişiselleştirilen sürücü belgelerinin ilgililerine teslimi, İçişleri Bakanlığı tarafından belirlenen kamu kurum veya kuruluşları ile özel hukuk tüzel kişilerine de yaptırılabilir.”

(Antalya Milletvekili Kemal Çelik ile 104 Milletvekilinin Teklifi)

MADDE 44- 2918 sayılı Kanunun 71 inci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bent ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“g) Görev ve hizmet gerekleri veya güvenlik nedenleriyle geçiş üstünlüğüne sahip olan araçlar,”

“Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar İçişleri Bakanlığınca çıkarılan yönetmelikte belirlenir.”

MADDE 45- 2918 sayılı Kanunun 5/A maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 46- 2918 sayılı Kanunun ek 7 nci maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 47- 9/10/1984 tarihli ve 3055 sayılı Cumhurbaşkanı Yardımcıları ve Bakanların Ödenek ve Yollukları ile Temsil Ödenekleri Hakkında Kanuna 4 üncü maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiş ve diğer maddeler buna göre teselsül ettirilmiştir.

“MADDE 5- Cumhurbaşkanı yardımcıları ve bakanlar, bu görevlerde bulunmuş olanlar ile bunların eşleri, anne ve babaları ile bakmakla yükümlü oldukları çocuklarının ve ölenlerden Sosyal Güvenlik Kurumu ile ilişkisi bulunmayan dul ve yetimlerinin sağlık giderleri Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerinin tabi oldukları hükümler ve esaslar çerçevesinde Cumhurbaşkanlığı bütçesinden ödenir.”

MADDE 48- 14/2/1985 tarihli ve 3152 sayılı İçişleri Bakanlığı Yüksek Disiplin Kurulu ile İl Yatırım ve Hizmetlerine İlişkin Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanunun ek 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“a) Cumhurbaşkanlığı Koruma Hizmetleri Genel Müdürlüğü personeli ile ilgili işlerin görüldüğü ve karara bağlandığı toplantılara Cumhurbaşkanlığı Koruma Hizmetleri Genel Müdürünün katılımıyla,”

MADDE 49- 28/5/1988 tarihli ve 3466 sayılı Uzman Jandarma Kanununun 6 ncı maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Uzman jandarmalar, jandarma branşı mensubudur. Ancak, sağlık durumlarının jandarma branşı hizmetine elverişli olmadığına dair haklarında sağlık kurulu raporu düzenlenen uzman jandarmalar, branş belirleme kurullarınca uygun görülen branşlara geçirilirler.”

MADDE 50- 3466 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 7- Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce branşı görevini yapamayacak derecede hastalığı olan uzman jandarmalar yetkilendirilmiş sağlık kuruluşlarından yeniden sağlık kurulu raporu alarak başvurmaları halinde branş değişikliği işlemine tabi tutulurlar.”

MADDE 51- 26/10/1990 tarihli ve 3671 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Üyelerinin Ödenek, Yolluk ve Emekliliklerine Dair Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanınca çıkarılan yönetmelikle belirlenir.”

MADDE 52- 3671 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 2- Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri, bu üyeliği sona erenler ve 24/6/2018 tarihinden önce dışarıdan atandığı bakanlık görevi sona erenlerin Türkiye Cumhuriyeti kimlik kartı, sürücü belgesi, diplomatik pasaport ve ateşli silah ruhsatı gibi resmi belgeleri alma ve yenileme işlemleri ilgilinin yerleşim yerinin bulunduğu ilde veya Ankara’da yapılabilir.”

(İçişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 44- 2918 sayılı Kanunun 71 inci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bent ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“g) Görev ve hizmet gerekleri veya güvenlik nedenleriyle geçiş üstünlüğüne sahip olan araçlar,”

“Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar İçişleri Bakanlığınca çıkarılan yönetmelikte belirlenir.”

MADDE 45- 2918 sayılı Kanunun 5/A maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 46- 2918 sayılı Kanunun ek 7 nci maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 47- 9/10/1984 tarihli ve 3055 sayılı Cumhurbaşkanı Yardımcıları ve Bakanların Ödenek ve Yollukları ile Temsil Ödenekleri Hakkında Kanuna 4 üncü maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiş ve diğer maddeler buna göre teselsül ettirilmiştir.

“MADDE 5- Cumhurbaşkanı yardımcıları ve bakanlar, bu görevlerde bulunmuş olanlar ile bunların eşleri, anne ve babaları ile bakmakla yükümlü oldukları çocuklarının ve ölenlerden Sosyal Güvenlik Kurumu ile ilişkisi bulunmayan dul ve yetimlerinin sağlık giderleri Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerinin tabi oldukları hükümler ve esaslar çerçevesinde Cumhurbaşkanlığı bütçesinden ödenir.”

MADDE 48- 14/2/1985 tarihli ve 3152 sayılı İçişleri Bakanlığı Yüksek Disiplin Kurulu ile İl Yatırım ve Hizmetlerine İlişkin Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanunun ek 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“a) Cumhurbaşkanlığı Koruma Hizmetleri Genel Müdürlüğü personeli ile ilgili işlerin görüldüğü ve karara bağlandığı toplantılara Cumhurbaşkanlığı Koruma Hizmetleri Genel Müdürünün katılımıyla,”

MADDE 49- 28/5/1988 tarihli ve 3466 sayılı Uzman Jandarma Kanununun 6 ncı maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Uzman jandarmalar, jandarma branşı mensubudur. Ancak, sağlık durumlarının jandarma branşı hizmetine elverişli olmadığına dair haklarında sağlık kurulu raporu düzenlenen uzman jandarmalar, branş belirleme kurullarınca uygun görülen branşlara geçirilirler.”

MADDE 50- 3466 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 7- Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce branşı görevini yapamayacak derecede hastalığı olan uzman jandarmalar yetkilendirilmiş sağlık kuruluşlarından yeniden sağlık kurulu raporu alarak başvurmaları halinde branş değişikliği işlemine tabi tutulurlar.”

MADDE 51- 26/10/1990 tarihli ve 3671 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Üyelerinin Ödenek, Yolluk ve Emekliliklerine Dair Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanınca çıkarılan yönetmelikle belirlenir.”

MADDE 52- 3671 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 2- Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri, bu üyeliği sona erenler ve 24/6/2018 tarihinden önce dışarıdan atandığı bakanlık görevi sona erenlerin Türkiye Cumhuriyeti kimlik kartı, sürücü belgesi, diplomatik pasaport ve ateşli silah ruhsatı gibi resmi belgeleri alma ve yenileme işlemleri ilgilinin yerleşim yerinin bulunduğu ilde veya Ankara’da yapılabilir. Ayrıca sahip olacakları araçların tescil işlemleri sırasında talepleri halinde ikametinin bulunduğu ilin veya Ankara ilinin tescil plakası verilebilir”

(Antalya Milletvekili Kemal Çelik ile 104 Milletvekilinin Teklifi)

MADDE 53- 2/12/1999 tarihli ve 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanununun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) ve (e) bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“b) İlde ve merkez ilçede görevli memurlar ve diğer kamu görevlileri ile kaymakamlar hakkında vali,”

“e) Bu fıkranın (b) ve (c) bentlerindeki hükümler saklı kalmak kaydıyla Cumhurbaşkanlığı kararıyla atanan memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında Cumhurbaşkanlığı veya ilgili bakan,”

MADDE 54- 22/11/2001 tarihli ve 4721 sayılı Türk Medeni Kanununun 409 uncu maddesinin ikinci fıkrasına birinci cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Bu raporun tanzimi için gerektiğinde 436 ncı madde hükümleri uygulanır.”

MADDE 55- 4721 sayılı Kanununun 436 ncı maddesinin birinci fıkrasının (5) numaralı bendinin ikinci cümlesi yürürlükten kaldırılmış ve fıkraya aşağıdaki bentler eklenmiştir.

“6. Resmi sağlık kurulu raporunun alınabilmesini temin amacıyla; kişinin vücudundan kan veya benzeri biyolojik örneklerle kıl, tükürük, tırnak gibi örnekler alınabilir, kişiye gerekli tıbbi müdahaleler yapılabilir ve gerektiğinde kişi, hekim ön raporu üzerine en fazla yirmi gün süreyle sağlık kuruluşuna yerleştirilebilir.

7. Bu madde kapsamında alınan kararların icrası için gerektiğinde ilgili kişi hakkında zor kullanılabilir ve sağlık görevlilerinden gerekli tıbbi yardım alınabilir.”

MADDE 56- 4721 sayılı Kanununun 437 nci maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Hâkim, ilgili kişiyi dinler ve gecikmeksizin kararını verir.”

MADDE 57- 28/3/2002 tarihli ve 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanununun 9 uncu maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan “hibe ve yardım karşılıkları Millî Savunma Bakanlığı bütçesine konulacak” ibaresi “hibe ve yardım karşılıkları Millî Savunma Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığı bütçelerine konulacak” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 58- 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 79 uncu maddesinin birinci fıkrasına “üç yıldan sekiz yıla kadar hapis ve” ibaresinden sonra gelmek üzere “bin günden” ibaresi eklenmiş ve üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(3) Bu suçun; birden fazla kişi tarafından birlikte işlenmesi halinde verilecek ceza yarısına kadar, bir örgütün faaliyeti çerçevesinde işlenmesi halinde verilecek ceza yarısından bir katına kadar artırılır.”

MADDE 59- 4/11/2004 tarihli ve 5253 sayılı Dernekler Kanununun 23 üncü maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Genel kurul toplantısı ve organlara seçilenler ile üyelerin idareye bildirilmesi

MADDE 23- Dernekler, yönetim kurulu ve denetim kurulu ile derneğin diğer organlarına seçilen asıl ve yedek üyeleri, üyeliğe kabul edilenler ile üyeliği sona erenlerin adını, soyadını, doğum tarihini ve kimlik numarasını otuz gün içinde mülki idare amirliğine bildirmekle yükümlüdür. Dernek organlarında ve yerleşim yerinde meydana gelen değişiklikler de aynı usule tâbidir. Genel kurul sonuç bildirimini ile üyeliğe ilişkin bildirimlerin şekli, içeriği ve gerekli belgeler yönetmelikte düzenlenir.”

(İçişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 53- 2/12/1999 tarihli ve 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanununun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) ve (e) bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“b) İlde ve merkez ilçede görevli memurlar ve diğer kamu görevlileri ile kaymakamlar hakkında vali,”

“e) Bu fıkranın (b) ve (c) bentlerindeki hükümler saklı kalmak kaydıyla Cumhurbaşkanı kararıyla atanan memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında Cumhurbaşkanı veya ilgili bakan,”

MADDE 54- 22/11/2001 tarihli ve 4721 sayılı Türk Medeni Kanununun 409 uncu maddesinin ikinci fıkrasına birinci cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Bu raporun tanzimi için gerektiğinde 436 ncı madde hükümleri uygulanır.”

MADDE 55- 4721 sayılı Kanununun 436 ncı maddesinin birinci fıkrasının (5) numaralı bendinin ikinci cümlesi yürürlükten kaldırılmış ve fıkraya aşağıdaki bentler eklenmiştir.

“6. Resmi sağlık kurulu raporunun alınabilmesini temin amacıyla; kişinin vücudundan kan veya benzeri biyolojik örneklerle kıl, tükürük, tırnak gibi örnekler alınabilir, kişiye gerekli tıbbi müdahaleler yapılabilir ve gerektiğinde kişi, hekim ön raporu üzerine en fazla yirmi gün süreyle sağlık kuruluşuna yerleştirilebilir.

7. Bu madde kapsamında alınan kararların icrası için gerektiğinde ilgili kişi hakkında zor kullanılabilir ve sağlık görevlilerinden gerekli tıbbi yardım alınabilir.”

MADDE 56- 4721 sayılı Kanunun 437 nci maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Hâkim, ilgili kişiyi dinler ve gecikmeksizin kararını verir.”

MADDE 57- 28/3/2002 tarihli ve 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanununun 9 uncu maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan “hibe ve yardım karşılıkları Millî Savunma Bakanlığı bütçesine konulacak” ibaresi “hibe ve yardım karşılıkları Millî Savunma Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığı bütçelerine konulacak” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 58- 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 79 uncu maddesinin birinci fıkrasına “üç yıldan sekiz yıla kadar hapis ve” ibaresinden sonra gelmek üzere “bin günden” ibaresi eklenmiş ve üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(3) Bu suçun; birden fazla kişi tarafından birlikte işlenmesi halinde verilecek ceza yarısına kadar, bir örgütün faaliyeti çerçevesinde işlenmesi halinde verilecek ceza yarısından bir katına kadar artırılır.”

MADDE 59- 4/11/2004 tarihli ve 5253 sayılı Dernekler Kanununun 23 üncü maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Genel kurul toplantısı ve organlara seçilenler ile üyelerin idareye bildirilmesi

MADDE 23- Dernekler, yönetim kurulu ve denetim kurulu ile derneğin diğer organlarına seçilen asıl ve yedek üyeleri, üyeliğe kabul edilenler ile üyeliği sona erenlerin adını, soyadını, doğum tarihini ve kimlik numarasını otuz gün içinde mülki idare amirliğine bildirmekle yükümlüdür. Dernek organlarında ve yerleşim yerinde meydana gelen değişiklikler de aynı usule tâbidir. Genel kurul sonuç bildirimini ile üyeliğe ilişkin bildirimlerin şekli, içeriği ve gerekli belgeler yönetmelikte düzenlenir.”

(Antalya Milletvekili Kemal Çelik ile 104 Milletvekilinin Teklifi)

MADDE 60- 5253 sayılı Kanunun 28 inci maddesinin birinci fıkrasına “Mustafa Kemal” ibaresinden sonra gelmek üzere “, Şehit, Gazi” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 61- 5253 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“İşlemlerin elektronik ortamda yapılması

EK MADDE 2- Bu Kanun ve 4721 sayılı Türk Medeni Kanununa göre derneklerle ilgili her türlü kayıtlar ile iş ve işlemler elektronik ortamda da yapılabilir.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar İçişleri Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.”

MADDE 62- 5253 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“Üyeliği devam edenlerin bildirilmesi

GEÇİCİ MADDE 1- Dernekler, bu maddeyi ihdas eden Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde, üyeliği devam edenlerin adını, soyadını, doğum tarihini ve kimlik numarasını mülki idare amirliğine bildirmekle yükümlüdür. Bu yükümlülüğü yerine getirmeyen dernek yöneticileri hakkında, 32 nci maddenin birinci fıkrasının (1) bendi hükmü uygulanır.”

MADDE 63- 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 100 üncü maddesinin üçüncü fıkrasının (a) bendine (1) numaralı alt bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki alt bent eklenmiş ve diğer alt bentler buna göre teselsül ettirilmiştir.

“2. Göçmen kaçakçılığı ve insan ticareti (madde 79, 80)”

MADDE 64- 30/3/2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanununun 34 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan “yüz” ibaresi “bin” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 65- 5326 sayılı Kanunun 41 inci maddesinin yedinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve dokuzuncu fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

“(7) Bu kabahatler dolayısıyla idarî para cezasına belediye sınırları içerisinde belediye zabıta görevlileri, belediye sınırları dışında kolluk görevlileri karar verir.”

MADDE 66- 25/4/2006 tarihli ve 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 11- (1) Kişinin üç yıl içerisinde yerleşim yerinin bulunduğu nüfus müdürlüğüne yazılı olarak başvurması kaydıyla; 21/6/1934 tarihli ve 2525 sayılı Soyadı Kanununun 3 üncü maddesine aykırı soyadları ile yazım ve imla hatası veya düzeltme işareti kullanılmamasından kaynaklanan anlam değişiklikleri bulunan, genel ahlaka uygun olmayan, toplum tarafından gülünç karşılandığı değerlendirilen ad ve soyadları, mahkeme kararı aranmaksızın, il veya ilçe idare kurulunun vereceği kararla bir defaya mahsus olmak üzere değiştirilebilir. İl ve ilçe idare kurullarının vereceği karar kesindir. Soyadı değiştirilen erkek ise kendisi ile birlikte varsa karısının ve müracaat tarihinde ergin olmayan çocuklarının da soyadları düzeltilir. Soyadı değiştirilen kadın ise kendisi ile birlikte ergin olmayan evlilik dışı çocukları varsa onların da soyadları düzeltilir. Bu maddede belirlenen sürenin bir katına kadar uzatılmasında Cumhurbaşkanını yetkilidir.”

(İçişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 60- 5253 sayılı Kanununun 28 inci maddesinin birinci fıkrasına “Mustafa Kemal” ibaresinden sonra gelmek üzere “, Şehit, Gazi” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 61- 5253 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“İşlemlerin elektronik ortamda yapılması

EK MADDE 2- Bu Kanun ve 4721 sayılı Türk Medeni Kanununa göre derneklerle ilgili her türlü kayıt ile iş ve işlem elektronik ortamda da yapılabilir.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar İçişleri Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.”

MADDE 62- 5253 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“Üyeliği devam edenlerin bildirilmesi

GEÇİCİ MADDE 1- Dernekler, bu maddeyi ihdas eden Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde, üyeliği devam edenlerin adını, soyadını, doğum tarihini ve kimlik numarasını mülki idare amirliğine bildirmekle yükümlüdür. Bu yükümlülüğü yerine getirmeyen dernek yöneticileri hakkında, 32 nci maddenin birinci fıkrasının (1) bendi hükmü uygulanır.”

MADDE 63- 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 100 üncü maddesinin üçüncü fıkrasının (a) bendine (1) numaralı alt bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki alt bent eklenmiş ve diğer alt bentler buna göre teselsül ettirilmiştir.

“2. Göçmen kaçakçılığı ve insan ticareti (madde 79, 80)”

MADDE 64- 30/3/2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanununun 34 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan “yüz” ibaresi “bin” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 65- 5326 sayılı Kanunun 41 inci maddesinin yedinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve dokuzuncu fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

“(7) Bu kabahatler dolayısıyla idarî para cezasına belediye sınırları içerisinde belediye zabıta görevlileri, belediye sınırları dışında kolluk görevlileri karar verir.”

MADDE 66- 25/4/2006 tarihli ve 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 11- (1) Kişinin üç yıl içerisinde yerleşim yerinin bulunduğu nüfus müdürlüğüne yazılı olarak başvurması kaydıyla; 21/6/1934 tarihli ve 2525 sayılı Soyadı Kanununun 3 üncü maddesine aykırı soyadları ile yazım ve imla hatası veya düzeltme işareti kullanılmamasından kaynaklanan anlam değişiklikleri bulunan, genel ahlaka uygun olmayan, toplum tarafından gülünç karşılandığı değerlendirilen ad ve soyadları, mahkeme kararı aranmaksızın, il veya ilçe idare kurulunun vereceği kararla bir defaya mahsus olmak üzere değiştirilebilir. İl ve ilçe idare kurullarının vereceği karar kesindir. Soyadı değiştirilen erkek ise kendisi ile birlikte varsa karısının ve müracaat tarihinde ergin olmayan çocuklarının da soyadları düzeltilir. Soyadı değiştirilen kadın ise kendisi ile birlikte ergin olmayan evlilik dışı çocukları varsa onların da soyadları düzeltilir. Bu maddede belirlenen sürenin bir katına kadar uzatılmasında Cumhurbaşkanı yetkilidir.”

(Antalya Milletvekili Kemal elik ile 104 Milletvekilinin Teklifi)

MADDE 67- 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 79- Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihe kadar ek 15 inci maddenin ikinci ve beşinci fıkraları uyarınca yapılacak ödemelerde Kanunun 89 uncu maddesine göre gecikme zammı ve cezası ile 102 nci maddeye göre idari para cezası uygulanmaz. Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihe kadar ödenmiş olan gecikme cezaları, gecikme zamları ve idari para cezaları iade ve mahsup edilmez.”

MADDE 68- 29/5/2009 tarihli ve 5901 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanununun 27 nci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(2) Eşlerden birinin çıkma izni almak suretiyle Türk vatandaşlığını kaybetmesi diğer eşin vatandaşlığına tesir etmez. Türk vatandaşlığını kaybeden ana ya da babanın talebinin bulunması ve diğer ebeveynin de muvafakat etmesi halinde çocukları da kendileri ile birlikte Türk vatandaşlığını kaybederler. Muvafakat verilmemesi halinde hakim kararına göre işlem yapılır.”

MADDE 69- 15/2/2011 tarihli ve 6112 sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayın Hizmetleri Hakkında Kanunun 14 üncü maddesinin beşinci fıkrasına “daha verimli kullanılabilmesi” ibaresinden sonra gelmek üzere “, uyuruşturucu ve zararlı alışkanlıklar ile mücadele, trafik ve yol güvenliği, suçun önlenmesi, afet yönetimi, nüfus hizmetleri, göç yönetimi ve düzensiz göçle mücadele” ibaresi eklenmiştir.

(İçişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 67- 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 79- Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihe kadar ek 15 inci maddenin ikinci ve beşinci fıkraları uyarınca yapılacak ödemelerde Kanunun 89 uncu maddesine göre gecikme zammı ve cezası ile 102 nci maddeye göre idari para cezası uygulanmaz. Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihe kadar ödenmiş olan gecikme cezaları, gecikme zamları ve idari para cezaları iade ve mahsup edilmez.”

MADDE 68- 29/5/2009 tarihli ve 5901 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanununun 27 nci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(2) Eşlerden birinin çıkma izni almak suretiyle Türk vatandaşlığını kaybetmesi diğer eşin vatandaşlığına tesir etmez. Türk vatandaşlığını kaybeden ana ya da babanın talebinin bulunması ve diğer ebeveynin de muvafakat etmesi halinde çocukları da kendileri ile birlikte Türk vatandaşlığını kaybederler. Muvafakat verilmemesi halinde hakim kararına göre işlem yapılır.”

MADDE 69- 15/2/2011 tarihli ve 6112 sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayın Hizmetleri Hakkında Kanununun 14 üncü maddesinin beşinci fıkrasına “daha verimli kullanılabilmesi” ibaresinden sonra gelmek üzere “, uyuşturucu ve zararlı alışkanlıklar ile mücadele, trafik ve yol güvenliği, suçun önlenmesi, afet yönetimi, nüfus hizmetleri, göç yönetimi ve düzensiz göçle mücadele” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 70- 1/12/2011 tarihli ve 6253 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı İdari Teşkilatı Kanununun 11 inci maddesinin birinci fıkrasına (a) bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki (b) bendi eklenmiş ve diğer bentler buna göre teselsül ettirilmiştir.

“b) TBMM uhdesindeki kültür ve tabiat varlığı niteliği taşıyan taşınır ve taşınmaz kültür varlıklarının rölöve, restorasyon, restitüsyon ve konservasyon projeleri, sokak sağlıklılaştırma, çevre düzenleme projeleri ve bunların uygulamaları ile değerlendirme, muhafaza, nakil işleri ve kazı çalışmalarını, gerektiğinde ilgili kamu kurum ve kuruluşlarıyla da işbirliği ile yapmak veya yaptırmak.”

MADDE 71- 6253 sayılı Kanununun 15 inci maddesinin birinci fıkrasının mülga (ğ) bendi aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

“ğ) TBMM uhdesindeki müzelerde tüm müzecilik hizmetlerini yerine getirmek, bu müzelerin ulusal ve uluslararası tanıtımını yapmak veya yaptırmak ve bu amaçla faaliyetlerde bulunmak, ilgili kuruluşlarla kültürel alanlarda iş birliği yapmak, müzelerin onarım, restorasyon, teşhir ve müzecilikle ilgili diğer teknik hizmetlerini, gerektiğinde İşletme ve Yapım Başkanlığı ile birlikte yürütmek.”

MADDE 72- 6253 sayılı Kanunun mülga 35 inci maddesi aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

“MADDE 35- (1) TBMM uhdesindeki kültür ve tabiat varlığı niteliği taşıyan taşınır ve taşınmaz kültür varlıklarından müzecilik faaliyetleri ve benzeri hizmetler nedeniyle sağlanan her türlü gelir genel bütçeye özel gelir, buraların bakım ve onarımı için yapılan şartlı bağışlar ve yardımlar ise 5018 sayılı Kanunun 40 ncı maddesine göre gelir kaydedilir. Özel gelir kaydedilen tutarlar TBMM’ye bağlı kültür ve tabiat varlığı niteliği taşıyan taşınır ve taşınmaz kültür varlıklarının bakım, onarım, muhafaza, iyileştirme ve işletilmesinde kullanılmak üzere TBMM bütçesinin mevcut ya da yeni açılacak tertiplerine özel ödenek kaydedilir. Kaydedilen özel ödeneklerden kullanılmayan kısımlar ertesi yıl bütçesine devren özel ödenek kaydedilir.”

(Antalya Milletvekili Kemal Çelik ile 104 Milletvekilinin Teklifi)

MADDE 70- 4/4/2013 tarihli ve 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanununun 7 nci maddesinin birinci fıkrasına “Aşağıdaki yabancılar,” ibaresinden sonra gelmek üzere “kabul edilemeyen yolcu kapsamına alınır ve” ibaresi ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(3) Bu madde kapsamındaki yabancılar, işlemleri sonuçlanıncaya kadar sınır kapılarında kendileri için belirlenen alanlarda bekletilir.”

MADDE 71- 6458 sayılı Kanunun 9 uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Türkiye dışında olup da” ibaresi madde metninden çıkarılmış, dördüncü ve yedinci fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(4) Vize veya ikamet izni süresi sona eren ve bu durumları yetkili makamlarca tespit edilmeden önce Türkiye dışına çıkmak için valiliklere başvuruda bulunup hakkında sınır dışı etme kararı alınan yabancılar, idari para cezalarını ödemiş olmaları ve Bakanlıkça belirlenen ihlal sürelerini aşmamları kaydıyla, Türkiye’ye giriş yasağı kararı alınmayabilir.”

“(7) Kamu düzeni, kamu güvenliği veya kamu sağlığı sebebiyle Genel Müdürlükçe; idari para cezaları ve kamu alacakları sebebiyle ise Valiliklerce yabancıların ülkeye kabulü ön izin şartına bağlanabilir.”

“(8) Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça belirlenir.”

MADDE 72- 6458 sayılı Kanunun 21 inci maddesinin yedinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(7) İkamet izni başvuruları yetkili aracı kurum tarafından da yapılabilir. İçişleri Bakanlığı tarafından gerekli görülen durumlarda ikamet izni başvurularında azami üç yıl geçerli sözleşmelerle ve ikamet izni aracılık hizmet bedelinin %20’sinin genel bütçeye aktarılması kaydıyla, ikamet izni aracılık hizmeti sunacak yetkili aracı kurumlar Bakan onayıyla görevlendirilebilir. Buna ilişkin işlemlerde 8/9/1983 tarihli ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu ile 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu hükümleri uygulanmaz. Buna ilişkin usul ve esaslar İçişleri Bakanlığı tarafından çıkarılan yönetmelikle belirlenir. Alınacak payın genel bütçeye özel gelir olarak kaydedilmesine ve bakanlık bütçesinin ilgili tertiplerine özel ödenek yazılmasına Cumhurbaşkanı yetkilidir.”

MADDE 73- 6458 sayılı Kanunun 41 inci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “Göç Politikaları Kurulunca belirlenecek esaslar çerçevesinde” ibaresi madde metninden çıkarılmış ve 42 nci maddesinin birinci fıkrası ile 43 üncü maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “Göç Politikaları Kurulunun” ibareleri “Bakanlığın” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 74- 6458 sayılı Kanunun 46 ncı maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Bakanlığın onayı alınmak ve en fazla birer yıllık sürelerle olmak kaydıyla,” ibaresi “Bakanlıkça belirlenen sürelerle sınırlı olmak kaydıyla ve Genel Müdürlüğün onayı alınarak” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 75- 6458 sayılı Kanunun 53 üncü maddesinin üçüncü fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “on beş gün” ibaresi “yedi gün” şeklinde değiştirilmiş ve fıkrada yer alan “54 üncü maddenin birinci fıkrasının (b), (d) ve (k) bentleri ile ikinci fıkrası kapsamındakiler hariç,” ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

MADDE 76- 6458 sayılı Kanunun 54 üncü maddesinin birinci fıkrasının (h) bendine “ihlal edenler” ibaresinden sonra gelmek üzere “ya da bu hükümleri ihlale teşebbüs edenler” ibaresi eklenmiştir.

(İçişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 73- 4/4/2013 tarihli ve 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanununun 7 nci maddesinin birinci fıkrasına “Aşağıdaki yabancılar,” ibaresinden sonra gelmek üzere “kabul edilemeyen yolcu kapsamına alınır ve” ibaresi ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(3) Bu madde kapsamındaki yabancılar, işlemleri sonuçlanıncaya kadar sınır kapılarında kendileri için belirlenen alanlarda bekletilir.”

MADDE 74- 6458 sayılı Kanunun 9 uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Türkiye dışında olup da” ibaresi madde metninden çıkarılmış, dördüncü ve yedinci fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(4) Vize veya ikamet izni süresi sona eren ve bu durumları yetkili makamlarca tespit edilmeden önce Türkiye dışına çıkmak için valiliklere başvuruda bulunup hakkında sınır dışı etme kararı alınan yabancılar, idari para cezalarını ödemiş olmaları ve Bakanlıkça belirlenen ihlal sürelerini aşmamaları kaydıyla, Türkiye’ye giriş yasağı kararı alınmayabilir.”

“(7) Kamu düzeni, kamu güvenliği veya kamu sağlığı sebebiyle Genel Müdürlükçe; idari para cezaları ve kamu alacakları sebebiyle ise valiliklerce yabancıların ülkeye kabulü ön izin şartına bağlanabilir.”

“(8) Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça belirlenir.”

MADDE 75- 6458 sayılı Kanunun 21 inci maddesinin yedinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(7) İkamet izni başvuruları yetkili aracı kurum tarafından da yapılabilir. İçişleri Bakanlığı tarafından gerekli görülen durumlarda ikamet izni başvurularında azami üç yıl geçerli sözleşmelerle ve ikamet izni aracılık hizmet bedelinin %20’sinin genel bütçeye aktarılması kaydıyla, ikamet izni aracılık hizmeti sunacak yetkili aracı kurumlar Bakan onayıyla görevlendirilebilir. Buna ilişkin işlemlerde 8/9/1983 tarihli ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu ile 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu hükümleri uygulanmaz. Buna ilişkin usul ve esaslar İçişleri Bakanlığı tarafından çıkarılan yönetmelikle belirlenir. Alınacak payın genel bütçeye özel gelir olarak kaydedilmesine ve bakanlık bütçesinin ilgili tertiplerine özel ödenek yazılmasına Cumhurbaşkanı yetkilidir.”

MADDE 76- 6458 sayılı Kanunun 41 inci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “Göç Politikaları Kurulunca belirlenecek esaslar çerçevesinde” ibaresi madde metninden çıkarılmış ve 42 nci maddesinin birinci fıkrası ile 43 üncü maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “Göç Politikaları Kurulunun” ibareleri “Bakanlığın” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 77- 6458 sayılı Kanunun 46 ncı maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Bakanlığın onayı alınmak ve en fazla birer yıllık sürelerle olmak kaydıyla,” ibaresi “Bakanlıkça belirlenen sürelerle sınırlı olmak kaydıyla ve Genel Müdürlüğün onayı alınarak” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 78- 6458 sayılı Kanunun 53 üncü maddesinin üçüncü fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “on beş gün” ibaresi “yedi gün” şeklinde değiştirilmiş ve fıkrada yer alan “54 üncü maddenin birinci fıkrasının (b), (d) ve (k) bentleri ile ikinci fıkrası kapsamındaki hariç,” ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

MADDE 79- 6458 sayılı Kanunun 54 üncü maddesinin birinci fıkrasının (h) bendine “ihlal edenler” ibaresinden sonra gelmek üzere “ya da bu hükümleri ihlale teşebbüs edenler” ibaresi eklenmiştir.

(Antalya Milletvekili Kemal Çelik ile 104 Milletvekilinin Teklifi)

MADDE 77- 6458 sayılı Kanunun 57 nci maddesinin ikinci ve dördüncü fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(2) Hakkında sınır dışı etme kararı alınanlardan; kaçma ve kaybolma riski bulunan, Türkiye’ye giriş veya çıkış kurallarını ihlal eden, sahte ya da asılsız belge kullanan, kabul edilebilir bir mazereti olmaksızın Türkiye’den çıkmaları için tanınan sürede çıkmayan, kamu düzeni, kamu güvenliği veya kamu sağlığı açısından tehdit oluşturanlar hakkında valilik tarafından idari gözetim kararı alınır ya da 57/A maddesi uyarınca idari gözetime alternatif yükümlülükler getirilir. Hakkında idari gözetim kararı alınan yabancılar, yakalamayı yapan kolluk birimince geri gönderme merkezlerine kırk sekiz saat içinde götürülür.”

“(4) İdari gözetimin devamında zaruret olup olmadığı, valilik tarafından her ay düzenli olarak değerlendirilir. Gerek görüldüğünde, otuz günlük süre beklenilmez. İdari gözetimin devamında zaruret görülmeyen yabancılar için idari gözetim derhâl sonlandırılır. Bu yabancılarla, 57/A maddesi uyarınca idari gözetime alternatif yükümlülükler getirilir.”

“(8) İdari gözetim altına alınan yabancıların uyruklarının tespit edilmesi amacıyla elektronik ve iletişim cihazları incelenebilir. İnceleme sonucunda elde edilen veriler bu amaç dışında kullanılmaz.”

MADDE 78- 6458 sayılı Kanuna 57 nci maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

“İdari gözetime alternatif yükümlülükler

MADDE 57/A- (1) 57 nci maddenin ikinci fıkrasında sayılan yabancılarla ya da idari gözetimi sonlandırılan yabancılarla aşağıdaki idari gözetime alternatif yükümlülükler getirilebilir:

- a) Belirli adreste ikamet etme
- b) Bildirimde bulunma
- c) Aile temelli geri dönüş
- ç) Geri dönüş danışmanlığı
- d) Kamu yararına hizmetlerde gönüllülük esasıyla görev alma
- e) Teminat
- f) Elektronik izleme

(2) Yabancıya birinci fıkradaki yükümlülüklerden bir ya da birkaçının getirilmesi durumunda, bu süre yirmi dört ayı geçemez.

(3) 57 nci maddenin ikinci fıkrası kapsamında olup da idari gözetim altına alınmayan yabancılarla bu maddenin birinci fıkrasında sayılan yükümlülüklerden birinin ya da birkaçının getirilmesi zorunludur.

(4) İdari gözetime alternatif yükümlülüklerle tabi tutulduğu yabancıya veya yasal temsilcisine ya da avukatına gerekçeleri ile birlikte tebliğ edilir. Hakkında idari gözetime alternatif yükümlülükler getirilen yabancı, bir avukat tarafından temsil edilmiyorsa kendisi veya yasal temsilcisi, kararın sonucu, itiraz usulleri ve süreleri hakkında bilgilendirilir.

(5) Elektronik izleme yükümlülüğüne tabi tutulan yabancı veya yasal temsilcisi ya da avukatı bu karara karşı sulh ceza hâkimine başvurabilir. Başvuru yabancıya tabi tutulduğu idari yükümlülüğü durdurmaz. Sulh ceza hâkimi incelemeyi beş gün içinde sonuçlandırır. Sulh ceza hâkiminin kararı kesindir.

(6) İdari gözetime alternatif yükümlülüklerle uymayan yabancılar idari gözetim altına alınabilir.

(7) Yabancıya teminat yükümlülüğü getirilmesi ve yabancıya teminat süresi içerisinde mücbir sebepler ve mahkeme sürecinin sona ermemesi halleri saklı kalmak kaydıyla Türkiye’den çıkmaması durumunda teminat Hazineye irat kaydedilir.

(8) Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça düzenlenir.”

(İçişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 80- 6458 sayılı Kanununun 57 nci maddesinin ikinci ve dördüncü fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(2) Hakkında sınır dışı etme kararı alınanlardan; kaçma ve kaybolma riski bulunan, Türkiye’ye giriş veya çıkış kurallarını ihlal eden, sahte ya da asılsız belge kullanan, kabul edilebilir bir mazereti olmaksızın Türkiye’den çıkmaları için tanınan sürede çıkmayan, kamu düzeni, kamu güvenliği veya kamu sağlığı açısından tehdit oluşturanlar hakkında valilik tarafından idari gözetim kararı alınır ya da 57/A maddesi uyarınca idari gözetime alternatif yükümlülükler getirilir. Hakkında idari gözetim kararı alınan yabancılar, yakalamayı yapan kolluk birimince geri gönderme merkezlerine kırk sekiz saat içinde götürülür.”

“(4) İdari gözetimin devamında zaruret olup olmadığı, valilik tarafından her ay düzenli olarak değerlendirilir. Gerek görüldüğünde, otuz günlük süre beklenmez. İdari gözetimin devamında zaruret görülmeyen yabancılar için idari gözetim derhâl sonlandırılır. Bu yabancılarla, 57/A maddesi uyarınca idari gözetime alternatif yükümlülükler getirilir.”

“(8) İdari gözetim altına alınan yabancıların uyruklarının tespit edilmesi amacıyla elektronik ve iletişim cihazları incelenebilir. İnceleme sonucunda elde edilen veriler bu amaç dışında kullanılmaz.”

MADDE 81- 6458 sayılı Kanuna 57 nci maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

“İdari gözetime alternatif yükümlülükler

MADDE 57/A- (1) 57 nci maddenin ikinci fıkrasında sayılan yabancılarla ya da idari gözetimi sonlandırılan yabancılarla aşağıdaki idari gözetime alternatif yükümlülükler getirilebilir:

- a) Belirli adreste ikamet etme
- b) Bildirimde bulunma
- c) Aile temelli geri dönüş
- ç) Geri dönüş danışmanlığı
- d) Kamu yararına hizmetlerde gönüllülük esasıyla görev alma
- e) Teminat
- f) Elektronik izleme

(2) Yabancıya birinci fıkradaki yükümlülüklerden bir ya da birkaçının getirilmesi durumunda, bu süre yirmi dört ayı geçemez.

(3) 57 nci maddenin ikinci fıkrası kapsamında olup da idari gözetim altına alınmayan yabancılarla bu maddenin birinci fıkrasında sayılan yükümlülüklerden birinin ya da birkaçının getirilmesi zorunludur.

(4) İdari gözetime alternatif yükümlülüklere tabi tutulduğu yabancıya veya yasal temsilcisine ya da avukatına gerekçeleri ile birlikte tebliğ edilir. Hakkında idari gözetime alternatif yükümlülükler getirilen yabancı, bir avukat tarafından temsil edilmiyorsa kendisi veya yasal temsilcisi, kararın sonucu, itiraz usulleri ve süreleri hakkında bilgilendirilir.

(5) Elektronik izleme yükümlülüğüne tabi tutulan yabancı veya yasal temsilcisi ya da avukatı bu karara karşı sulh ceza hâkimine başvurabilir. Başvuru yabancıya tabi tutulduğu idari yükümlülüğü durdurmaz. Sulh ceza hâkimi incelemeyi beş gün içinde sonuçlandırır. Sulh ceza hâkiminin kararı kesindir.

(6) İdari gözetime alternatif yükümlülüklere uymayan yabancılar idari gözetim altına alınabilir.

(7) Yabancıya teminat yükümlülüğü getirilmesi ve yabancıya teminat süresi içerisinde mücbir sebepler ve mahkeme sürecinin sona ermemesi halleri saklı kalmak kaydıyla Türkiye’den çıkmaması durumunda teminat Hazineye irat kaydedilir.

(8) Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça düzenlenir.”

(Antalya Milletvekili Kemal Çelik ile 104 Milletvekilinin Teklifi)

MADDE 79- 6458 sayılı Kanunun 59 uncu maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendinde yer alan “ve refakatsiz çocuklar” ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

MADDE 80- 6458 sayılı Kanunun 60 ıncı maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(3) Sınır dışı edilecek yabancıların parası sınır dışı seyahat masraflarının tamamına yetiyorsa bu tutar yabancından karşılanır. Yabancıların parası sınır dışı seyahat masraflarını karşılamıyorsa seyahat masrafları Genel Müdürlükçe karşılanır ve yabancıların mevcut parası Genel Müdürlükçe belirlenecek temel gereksinimleri karşılayacak miktar haricinde hazineye irat kaydedilir. Masraflar geri ödenmediği sürece, yabancıların Türkiye’ye girişine izin verilmeyebilir.”

MADDE 81- 6458 sayılı Kanuna 60 ıncı maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

“Gönüllü geri dönüş

MADDE 60/A- (1) Hakkında sınır dışı etme kararı alınmış ve menşe ülkesine gönüllü olarak geri dönmek isteyen düzensiz göçmenlerden Genel Müdürlüğün uygun gördüğü kişilere aynı veya nakdi destek sağlanabilir.

(2) Düzensiz göçmenlerin gönüllü geri dönüşlerine ilişkin çalışmalar uluslararası kuruluşlar, kamu kurum ve kuruluşları ve sivil toplum kuruluşlarıyla işbirliği halinde yürütülebilir.”

MADDE 82- 6458 sayılı Kanunun 66 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 66- (1) Uluslararası koruma başvurusunda bulunan refakatsiz çocuklar hakkında aşağıdaki hükümler uygulanır:

a) Refakatsiz çocuklarla ilgili tüm işlemlerde çocuğun yüksek yararının gözetilmesi esastır. Başvuru alındığı andan itibaren, haklarında 3/7/2005 tarihli ve 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu hükümleri uygulanır.

b) Fiziki görünümü ile beyan ettiği yaşı uyumlu görülmeyen yabancıların Bakanlıkça sağlık kuruluşlarında yaş tespiti yaptırılarak 18 yaşından küçük olduğu tespit edilenler, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı il müdürlüklerine teslim edilir.

c) Refakatsiz çocuğun görüşü dikkate alınarak Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı tarafından, uygun konaklama yerlerine veya yetişkin akrabalarının veya koruyucu bir ailenin yanına yerleştirilir.”

MADDE 83- 6458 sayılı Kanunun 76 ncı maddesinin birinci fıkrasında yer alan “altı ay süreli” ibaresi madde metninden çıkarılmış, fıkranın ikinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddenin ikinci fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

“Kimlik belgesinin geçerlilik süresi ile uzatılmasına ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça düzenlenir.”

MADDE 84- 6458 sayılı Kanunun 78 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(1) Uluslararası koruma başvuruları, kayıt tarihinden itibaren en geç altı ay içinde Genel Müdürlükçe sonuçlandırılır. Kararın bu süre içerisinde verilememesi hâlinde başvuru sahibi bilgilendirilir. Genel Müdürlük bu yetkilerini valiliklere devredebilir.”

(İçişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 82- 6458 sayılı Kanunun 59 uncu maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendinde yer alan “ve refakatsiz çocuklar” ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

MADDE 83- 6458 sayılı Kanunun 60 ıncı maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(3) Sınır dışı edilecek yabancıların parası sınır dışı seyahat masraflarının tamamına yetiyorsa bu tutar yabancından karşılanır. Yabancıların parası sınır dışı seyahat masraflarını karşılamıyorsa seyahat masrafları Genel Müdürlükçe karşılanır ve yabancıların mevcut parası Genel Müdürlükçe belirlenecek temel gereksinimleri karşılayacak miktar haricinde Hazineye irat kaydedilir. Masraflar geri ödenmediği sürece, yabancıların Türkiye’ye girişine izin verilmeyebilir.”

MADDE 84- 6458 sayılı Kanuna 60 ıncı maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

“Gönüllü geri dönüş

MADDE 60/A- (1) Hakkında sınır dışı etme kararı alınmış ve menşe ülkesine gönüllü olarak geri dönmek isteyen düzensiz göçmenlerden Genel Müdürlüğün uygun gördüğü kişilere aynı veya nakdi destek sağlanabilir.

(2) Düzensiz göçmenlerin gönüllü geri dönüşlerine ilişkin çalışmalar uluslararası kuruluşlar, kamu kurum ve kuruluşları ve sivil toplum kuruluşlarıyla işbirliği halinde yürütülebilir.”

MADDE 85- 6458 sayılı Kanunun 66 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 66- (1) Uluslararası koruma başvurusunda bulunan refakatsiz çocuklar hakkında aşağıdaki hükümler uygulanır:

a) Refakatsiz çocuklarla ilgili tüm işlemlerde çocuğun yüksek yararının gözetilmesi esastır. Başvuru alındığı andan itibaren, haklarında 3/7/2005 tarihli ve 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu hükümleri uygulanır.

b) Fiziki görünümü ile beyan ettiği yaşı uyumlu görülmeyen yabancıların Bakanlıkça sağlık kuruluşlarında yaş tespiti yaptırılarak 18 yaşından küçük olduğu tespit edilenler, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı il müdürlüklerine teslim edilir.

c) Refakatsiz çocuğun görüşü dikkate alınarak Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı tarafından, uygun konaklama yerlerine veya yetişkin akrabalarının veya koruyucu bir ailenin yanına yerleştirilir.”

MADDE 86- 6458 sayılı Kanunun 76 ncı maddesinin birinci fıkrasında yer alan “altı ay süreli” ibaresi madde metninden çıkarılmış, fıkranın ikinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddenin ikinci fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

“Kimlik belgesinin geçerlilik süresi ile uzatılmasına ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça düzenlenir.”

MADDE 87- 6458 sayılı Kanunun 78 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(1) Uluslararası koruma başvuruları, kayıt tarihinden itibaren en geç altı ay içinde Genel Müdürlükçe sonuçlandırılır. Kararın bu süre içerisinde verilememesi hâlinde başvuru sahibi bilgilendirilir. Genel Müdürlük bu yetkilerini valiliklere devredebilir.”

(Antalya Milletvekili Kemal Çelik ile 104 Milletvekilinin Teklifi)

MADDE 85- 6458 sayılı Kanunun 83 üncü maddesinin birinci fıkrasına “Mülteci” ibaresinden sonra gelmek üzere “, şartlı mülteci ve ikincil koruma” ibaresi eklenmiş, fıkra da yer alan “üçer yıl süreli” ibaresi madde metninden çıkarılmış ve maddenin ikinci ve üçüncü fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(2) Birinci fıkradaki kimlik belgeleri hiçbir harca tabi olmayıp ikamet izni yerine geçer.

(3) Kimlik belgelerinin şekil, içerik, geçerlilik süresi ile uzatılmasına ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça düzenlenir.”

MADDE 86- 6458 sayılı Kanunun 85 inci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiştir.

“(f) 84 üncü maddedeki hükümler saklı kalmak kaydıyla; kendi isteğiyle Türkiye’den ayrılırsa, üçüncü bir ülkenin korumasından faydalanırsa, üçüncü bir ülkeye insani nedenler veya yeniden yerleştirme kapsamında kabul edilirse, üçüncü bir ülkeye çıkış yaparsa ya da ölürse,”

MADDE 87- 6458 sayılı Kanunun 89 uncu maddesinin üçüncü fıkrasının (a) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(a) Herhangi bir sağlık güvencesi olmayan ve ödeme gücü bulunmayanlar uluslararası koruma başvuru kaydından itibaren 1 yıl süre ile 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Hükümlerine tabidir. Özel ihtiyaç sahipleri ve Bakanlıkça sigorta kaydının devamı uygun görülenler için 1 yıl süre sınırı aranmaz. Genel sağlık sigortasından faydalanacak kişilerin primlerinin ödenmesi için Genel Müdürlük bütçesine ödenek konulur. Primleri Genel Müdürlük tarafından ödenenlerden ödeme güçlerine göre primin tamamı veya belli bir oranı talep edilir. Başvurusu hakkında idarece olumsuz karar verilen yabancılar genel sağlık sigortası kapsamından çıkarılır.”

MADDE 88- 6458 sayılı Kanunun 102 nci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiş, ikinci fıkrasında yer alan “imkân sağlayan kişilere” ibaresi “, barınmasına, konaklamasına imkân sağlayan kişiler ile mülkiyetindeki gayrimenkulü kiralayanlara” şeklinde değiştirilmiş, üçüncü fıkrasına “bir takvim yılı içinde” ibaresinden sonra gelmek üzere “gerçek kişiler tarafından” ibaresi eklenmiş, altıncı fıkrasında yer alan “Düzensiz göçü önlemek amacıyla” ibaresi madde metninden çıkarılmış ve fıkraya “Bakanlıkça” ibaresinden sonra gelmek üzere “bu Kanun kapsamında” ibaresi eklenmiştir.

“(e) 57/A maddesinin birinci fıkrasının (a), (b), (c), (ç), (d) ve (f) bentlerinde yer alan yükümlülüklere uymayanlara bin Türk Lirası,”

MADDE 89- 3/5/2016 tarihli ve 6713 sayılı Kolluk Gözetim Komisyonu Kurulması Hakkında Kanunun 8 inci maddesinin ikinci fıkrasının ikinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Bu müfettişlere mezkûr görevlerinin haricinde zorunluluk olmadıkça başka bir görev verilmez ve bunlar görev alanlarıyla ilgili konularda düzenli hizmet içi eğitime tabi tutulurlar.”

MADDE 90- 31/1/2018 tarihli ve 7068 sayılı Genel Kolluk Disiplin Hükümleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Kabul Edilmesine Dair Kanunun 17 nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin (1) numaralı alt bendi ile fıkranın (b) ve (c) bentleri ile üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(1) Polis memurları, çarşı ve mahalle bekçileri ile emniyet hizmetleri sınıfı dışındaki memurlara bütün disiplin cezaları,”

(İçişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 88- 6458 sayılı Kanunun 83 üncü maddesinin birinci fıkrasına “Mülteci” ibaresinden sonra gelmek üzere “, şartlı mülteci ve ikincil koruma” ibaresi eklenmiş, fıkroda yer alan “üçer yıl süreli” ibaresi madde metninden çıkarılmış ve maddenin ikinci ve üçüncü fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(2) Birinci fıkradaki kimlik belgeleri hiçbir harca tabi olmayıp ikamet izni yerine geçer.

(3) Kimlik belgelerinin şekil, içerik, geçerlilik süresi ile uzatılmasına ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça düzenlenir.”

MADDE 89- 6458 sayılı Kanunun 85 inci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiştir.

“f) 84 üncü maddedeki hükümler saklı kalmak kaydıyla; kendi isteğiyle Türkiye’den ayrılırsa, üçüncü bir ülkenin korumasından faydalanırsa, üçüncü bir ülkeye insani nedenler veya yeniden yerleştirme kapsamında kabul edilirse, üçüncü bir ülkeye çıkış yaparsa ya da ölürse,”

MADDE 90- 6458 sayılı Kanunun 89 uncu maddesinin üçüncü fıkrasının (a) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“a) Herhangi bir sağlık güvencesi olmayan ve ödeme gücü bulunmayanlar uluslararası koruma başvuru kaydından itibaren 1 yıl süre ile 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu hükümlerine tabidir. Özel ihtiyaç sahipleri ve Bakanlıkça sigorta kaydının devamı uygun görülenler için 1 yıl süre sınırı aranmaz. Genel sağlık sigortasından faydalanacak kişilerin primlerinin ödenmesi için Genel Müdürlük bütçesine ödenek konulur. Primleri Genel Müdürlük tarafından ödenenlerden ödeme güçlerine göre primin tamamı veya belli bir oranı talep edilir. Başvurusu hakkında idarece olumsuz karar verilen yabancılar genel sağlık sigortası kapsamından çıkarılır.”

MADDE 91- 6458 sayılı Kanunun 102 nci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiş, ikinci fıkrasında yer alan “imkân sağlayan kişilere” ibaresi “, barınmasına, konaklamasına imkân sağlayan kişiler ile mülkiyetindeki gayrimenkulü kiralayanlara” şeklinde değiştirilmiş, üçüncü fıkrasına “bir takvim yılı içinde” ibaresinden sonra gelmek üzere “gerçek kişiler tarafından” ibaresi eklenmiş, altıncı fıkrasında yer alan “Düzensiz göçü önlemek amacıyla” ibaresi madde metninden çıkarılmış ve fıkra “Bakanlıkça” ibaresinden sonra gelmek üzere “bu Kanun kapsamında” ibaresi eklenmiştir.

“e) 57/A maddesinin birinci fıkrasının (a), (b), (c), (ç), (d) ve (f) bentlerinde yer alan yükümlülüklere uymayanlara bin Türk Lirası,”

MADDE 92- 3/5/2016 tarihli ve 6713 sayılı Kolluk Gözetim Komisyonu Kurulması Hakkında Kanunun 8 inci maddesinin ikinci fıkrasının ikinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Bu müfettişlere mezkûr görevlerinin haricinde zorunluluk olmadıkça başka bir görev verilmez ve bunlar görev alanlarıyla ilgili konularda düzenli hizmet içi eğitime tabi tutulurlar.”

MADDE 93- 31/1/2018 tarihli ve 7068 sayılı Genel Kolluk Disiplin Hükümleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Kabul Edilmesine Dair Kanunun 17 nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin (1) numaralı alt bendi, fıkranın (b) ve (c) bentleri ile üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“1) Polis memurları, çarşı ve mahalle bekçileri ile emniyet hizmetleri sınıfı dışındaki memurlara bütün disiplin cezalarını,”

(Antalya Milletvekili Kemal Çelik ile 104 Milletvekilinin Teklifi)

“b) Eğitim ve öğretim kurumlarındaki polis disiplin kurulları, kurum kadrosunda görevli polis memuru ve emniyet hizmetleri sınıfı dışındaki memurlar ile kurumda öğrenim gören polis memuru ve adaylarına bütün disiplin cezalarını,

c) Emniyet Genel Müdürlüğü Merkez Disiplin Kurulu;

1) Genel Müdürlük, il, eğitim ve öğretim kurumları kadrolarındaki emniyet hizmetleri sınıfı mensuplarından 8 inci meslek derecesinden 5 inci meslek derecesine (bu derece dahil) kadar olan personele meslekten çıkarma cezası dışında kalan diğer disiplin cezalarını,

2) İl emniyet kadrolarındaki komiser yardımcısı, komiser ve başkomiserler hakkında meslekten çıkarma cezasını,

3) Emniyet Genel Müdürlüğü merkez teşkilatı ile eğitim ve öğretim kurumları kadrolarındaki komiser yardımcısı, komiser, başkomiserler ile Emniyet Genel Müdürlüğü merkez teşkilatında görevli polis memurları ve emniyet hizmetleri sınıfı dışındaki memurlara bütün disiplin cezalarını,”

“(3) Emniyet Genel Müdürlüğü merkez ve taşra teşkilatındaki tıbbi, teknik ve mali hizmetler veren şube müdürlükleri ve daha üst kadrolara, emniyet hizmetleri sınıfı dışından atama yapılması halinde, bu kadrolara atananlar hakkında; meslekten çıkarma cezası dışındaki disiplin cezaları Emniyet Genel Müdürlüğü Yüksek Disiplin Kurulunca, meslekten çıkarma cezası Bakanlık Yüksek Disiplin Kurulunca verilir.”

MADDE 91- 7068 sayılı Kanunun 18 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde yer alan “polis memurları hakkında” ibaresi madde metninden çıkarılmış, aynı fıkranın (a) ve (b) bentlerine “Yüksek Disiplin Kurulunun” ibarelerinden sonra gelmek üzere “uygun” ibareleri eklenmiş, ikinci fıkrasında yer alan “Birinci fıkranın” ibaresi “Birinci fıkra kapsamında Bakan onayına sunulan kararlardan uygun görülmeyenler ile birinci fıkranın” şeklinde değiştirilmiş; 21 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentlerine “Yüksek Disiplin Kurulunun” ibarelerinden sonra gelmek üzere “uygun” ibareleri eklenmiş, ikinci fıkrasında yer alan “Birinci fıkranın” ibaresi “Birinci fıkra kapsamında Bakan onayına sunulan kararlardan uygun görülmeyenler ile birinci fıkranın” şeklinde değiştirilmiş; 24 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentlerine “Yüksek Disiplin Kurulunun” ibarelerinden sonra gelmek üzere “uygun” ibaresi eklenmiş ve ikinci fıkrasında yer alan “Birinci fıkranın” ibaresi “Birinci fıkra kapsamında Bakan onayına sunulan kararlardan uygun görülmeyenler ile birinci fıkranın” şeklinde değiştirilmiştir.

(İçişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

“b) Eğitim ve öğretim kurumlarındaki polis disiplin kurulları, kurum kadrosunda görevli polis memuru ve emniyet hizmetleri sınıfı dışındaki memurlar ile kurumda öğrenim gören polis memuru ve adaylarına bütün disiplin cezalarını,

c) Emniyet Genel Müdürlüğü Merkez Disiplin Kurulu;

1) Genel Müdürlük, il, eğitim ve öğretim kurumları kadrolarındaki emniyet hizmetleri sınıfı mensuplarından 8 inci meslek derecesinden 5 inci meslek derecesine (bu derece dahil) kadar olan personele meslekten çıkarma cezası dışında kalan diğer disiplin cezalarını,

2) İl emniyet kadrolarındaki komiser yardımcısı, komiser ve başkomiserler hakkında meslekten çıkarma cezasını,

3) Emniyet Genel Müdürlüğü merkez teşkilatı ile eğitim ve öğretim kurumları kadrolarındaki komiser yardımcısı, komiser, başkomiserler ile Emniyet Genel Müdürlüğü merkez teşkilatında görevli polis memurları ve emniyet hizmetleri sınıfı dışındaki memurlara bütün disiplin cezalarını,”

“(3) Emniyet Genel Müdürlüğü merkez ve taşra teşkilatındaki tıbbi, teknik ve mali hizmetler veren şube müdürlükleri ve daha üst kadrolara, emniyet hizmetleri sınıfı dışından atama yapılması halinde, bu kadrolara atananlar hakkında; meslekten çıkarma cezası dışındaki disiplin cezaları Emniyet Genel Müdürlüğü Yüksek Disiplin Kurulunca, meslekten çıkarma cezası Bakanlık Yüksek Disiplin Kurulunca verilir.”

MADDE 94- 7068 sayılı Kanunun 18 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde yer alan “polis memurları hakkında” ibaresi madde metninden çıkarılmış, aynı fıkranın (a) ve (b) bentlerine “Yüksek Disiplin Kurulunun” ibarelerinden sonra gelmek üzere “uygun” ibareleri eklenmiş, ikinci fıkrasında yer alan “Birinci fıkranın” ibaresi “Birinci fıkra kapsamında Bakan onayına sunulan kararlardan uygun görülmeyenler ile birinci fıkranın” şeklinde değiştirilmiş; 21 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentlerine “Yüksek Disiplin Kurulunun” ibarelerinden sonra gelmek üzere “uygun” ibareleri eklenmiş, ikinci fıkrasında yer alan “Birinci fıkranın” ibaresi “Birinci fıkra kapsamında Bakan onayına sunulan kararlardan uygun görülmeyenler ile birinci fıkranın” şeklinde değiştirilmiş; 24 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentlerine “Yüksek Disiplin Kurulunun” ibarelerinden sonra gelmek üzere “uygun” ibaresi eklenmiş ve ikinci fıkrasında yer alan “Birinci fıkranın” ibaresi “Birinci fıkra kapsamında Bakan onayına sunulan kararlardan uygun görülmeyenler ile birinci fıkranın” şeklinde değiştirilmiştir.

(Antalya Milletvekili Kemal Çelik ile 104 Milletvekilinin Teklifi)

MADDE 92- 7068 sayılı Kanuna ekli (3) sayılı çizelge aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(3) SAYILI ÇİZELGE

EMNİYET PERSONELİ DİSİPLİN AMİRLERİNİN CEZA YETKİLERİ

	Uyarma	Kınama	Aylıktan kesme
Ceza verilecek personelin rütbesi	Her rütbe ve her sınıftan personele	Her rütbe ve her sınıftan personele	Her rütbe ve her sınıftan personele
Ceza verecek disiplin amirlerinin rütbe ve makamları			
Kriminal Laboratuvar Müdürü, Özel Harekât Müdürü, Şube Müdürü, İlçe Emniyet Müdürü, İlçe Emniyet Amiri ve Polis Merkezi Amiri	Verebilir	Verebilir	3 güne kadar
Birinci Hukuk Müşaviri, Daire Başkanı, Eğitim ve Öğretim Kurumu Müdürleri, Polis Moral Eğitim Merkezi Müdürleri, İl Emniyet Müdürleri, Kaymakamlar	Verebilir	Verebilir	10 güne kadar
Teftiş Kurulu Başkanı, Başkanlar	Verebilir (1. Sınıf Emniyet Müdürleri hariç)	Verebilir (1.Sınıf Emniyet Müdürleri hariç)	10 güne kadar (1. Sınıf Emniyet Müdürleri hariç)
Emniyet Genel Müdürü, Valiler	Verebilir	Verebilir	15 güne kadar
Bakan	Verebilir	Verebilir	15 güne kadar

(İçişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 95- 7068 sayılı Kanuna ekli (3) sayılı çizelge aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(3) SAYILI ÇİZELGE

EMNİYET PERSONELİ DİSİPLİN AMİRLERİNİN CEZA YETKİLERİ

	Uyarma	Kınama	Aylıktan kesme
Ceza verilecek personelin rütbesi Ceza verecek disiplin amirlerinin rütbe ve makamları	Her rütbe ve her sınıftan personele	Her rütbe ve her sınıftan personele	Her rütbe ve her sınıftan personele
Kriminal Laboratuvar Müdürü, Özel Harekât Müdürü, Şube Müdürü, İlçe Emniyet Müdürü, İlçe Emniyet Amiri ve Polis Merkezi Amiri	Verebilir	Verebilir	3 güne kadar
Birinci Hukuk Müşaviri, Daire Başkanı, Eğitim ve Öğretim Kurumu Müdürleri, Polis Moral Eğitim Merkezi Müdürleri, İl Emniyet Müdürleri, Kaymakamlar	Verebilir	Verebilir	10 güne kadar
Teftiş Kurulu Başkanı, Başkanlar	Verebilir (1. Sınıf Emniyet Müdürleri hariç)	Verebilir (1.Sınıf Emniyet Müdürleri hariç)	10 güne kadar (1. Sınıf Emniyet Müdürleri hariç)
Emniyet Genel Müdürü, Valiler	Verebilir	Verebilir	15 güne kadar
Bakan	Verebilir	Verebilir	15 güne kadar

”

(Antalya Milletvekili Kemal elik ile 104 Milletvekilinin Teklifi)

MADDE 93- 27/6/1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükümünde Kararnamenin 28 inci maddesinin (A) fıkrasının beşinci paragrafına “yönelik olarak” ibaresinden sonra gelmek üzere “ilgisine göre İçişleri Bakanlığı veya” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 94- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 95- Bu Kanunun;

a) 51 inci ve 52 nci maddelerini Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı,

b) Diğer maddelerini Cumhurbaşkanı,

yürütür.

(İçişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 96- 27/6/1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 28 inci maddesinin (A) fıkrasının beşinci paragrafına “yönelik olarak” ibaresinden sonra gelmek üzere “ilgisine göre İçişleri Bakanlığı veya” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 97- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 98- Bu Kanunun;

a) 51 inci, 52 nci, 70 inci, 71 inci ve 72 nci maddelerini Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı,

b) Diğer maddelerini Cumhurbaşkanı,

yürütür.

